

VADÁSZLAP

magyar

12. ÉVFOLYAM, 6.
2003 JÚNIUS

**A VAD ÉS AZ
AUTÓPÁLYA**

38-39. oldal

**A VILÁG
LEGJOBB ÖZEI**

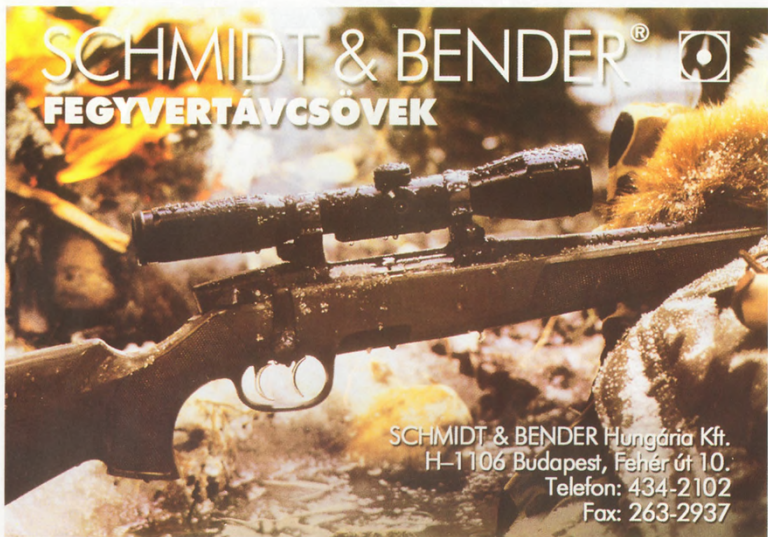
21. oldal

**AZ I/1. KÖRZET
+ 16 OLDAL**

SCHMIDT & BENDER®

FEGYVERTÁVCSÖVEK

SCHMIDT & BENDER Hungária Kft.
H-1106 Budapest, Fehér út 10.
Telefon: 434-2102
Fax: 263-2937

MINŐSÉGI VADÁSZ- ÉS ERDÉSZ ÖLTÖZÉKEK

utcai és társasági viseletek gyártása és forgalmazása

IGÉNYES, PRAKTIKUS,
ELEGÁNS VISELET

Mintabolt és nagykereskedés

2440 Százhalombatta,
Vörösmarty u. 40.
tel/fax: 06/23 359-158

Nyitva: hétfőtől péntekig 8-16.30 óráig

Freelander Td4 most akár 970 000 Ft kedvezménnyel!*

* Az ajánlat csak az akkori készlet erejéig érvényes.
Freelander Td4 CO₂ emisszió: 205 g/km, átlagfogyasztás: 7,6 l/100 km

AZOKNAK, AKIK A FÖLDÖN JÁRNAK

A legkorszerűbb common rail dízel motorral meghajtott Freelander Td4 előtt nincs legyőzhetetlen akadály. A legzordabb tágokon és a nyüzsgő városi forgalomban egyaránt megállja a helyét. Az autózás élménye így lehet teljes. A tökéletes szabadságot csak ez jelentheti.

JARNI A JÁRHATATLANT
www.landrover.hu

A1 Autó Győr Kft. 9023 Győr, Szauter út tel.: (06 96) 513-213 • Dél-Ász Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos. sgt. 89. tel.: (06 62) 491-291 • Formont Autóház Kft. 6000 Kecskemét, Szent László krt. 80. tel.: (06 76) 503-600 • Glass Kft. 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 13. tel.: (06 66) 440-505 • Globe Motor Kft. 8000 Székesfehérvár, Budai út 83/A tel./fax: (06 22) 500-232 • Landimex Kft. 1082 Budapest, Királyok útja 178/C tel.: (06 1) 240-8818 • Magisz Kft. 4032 Debrecen, Bószorményi út 218. tel.: (06 52) 523-950 • Rack Autó Kft. 2040 Budaörs, Csata u. 23. tel./fax: (06 23) 416-771 • Schneider Autóház Kft. 7630 Pécs, Buzsáki u. 1-3. tel.: (06 72) 539-000 • Solexis Kft. 4401 Nyíregyháza, Simai út 9. tel.: (06 42) 501-150 • Szinva Motor Kft. 3531 Miskolc, Kiss Ernő utca 23. tel.: (06 46) 533-316 • Wallis Duna Kft. 1097 Budapest, Koryves Kálmán krt. 5. tel.: (06 1) 219-6000 • Wallis Pest Kft. 1134 Budapest, Váci út 45. tel.: (06 1) 451-4900

FEHA
Fegyverjavító,
Hatástalanító és
Szolgáltató Kft.

Fegyverjavítás, Hatástalanítás MESTERFOKON

Gyakorlott fegyvermestereinkkel, magas színvonalon vállaljuk minden típusú vadász és sportfegyver, pisztoly, revolver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver:

- ✓ szakszerű javítását, felújítását, barnítását, agyazását, farészeinek cseréjét
- ✓ távcsövek, fegyverlámpák és célzóberendezések szerelését egyéni igények szerint
- ✓ vizsgára való felkészítését
- ✓ hatástalanítását

Budapest IX. kerület,
Soroksári út 158.

Levélcíme: 1453 Budapest 92
Pf: 15.

Tel./Fax: (06-1) 280-90-82

Ficsor
Autóház Kft.

Ficsor Autóház Kft.

Budapest, 1106 Fehér út 7.

Tel.: 260-1122, 261-1122

Fax: 262-6610 WEB: www.ficsor.hu

E-mail: ficsor.autohaz@matavnet.hu

**VADÁSZTÓL
VADÁSZOKNAK!**

**NAGYKER ÁRON 25-30%
KEDVEZMÉNNYEL!**

BUD TRACK

MT 2000

CROSS COUNTRY

BUD TERRAIN

CROSS

SUPER CROSS

Ahol eddig elakadtatok, ott most nem fogtok! Aszfalttal halkán futó, terepversenyeken győztes gumik! Európában terepverseny nélkülünk nem létezik! Mindig dobogósok vagyunk! Miért ne lehetne Nektek is? 2 olasz terepgumi specialista gyár kizárólagos forgalmazójaként örömmel állunk rendelkezésedre több mint 40 féle méretű gumibronccsal. Beszerezhetők postai utánvétellel vagy országsszerte viszonteladóinknál. Kérje katalógusunkat.

A legjobbat a legolcsóbban a kizárólagos képviselőtől 24 órás házhozszállítással bárhol!

2 év garancia!
NIVARA 175-16 radiál
Bud Track,
Bud Terrain

Gumi és Felni Kis- és Nagykereskedelem
Autó – Felni – Gumszerviz

GAMBRINUS
ÉTTEREM

TELEFON.: 485-3199
NYITVA TARTÁS:
H-V: 19-24

**EXKLUZÍV ÉTTEREM
BUDAPEST
BELVÁROSÁBAN**

10 ÉVE „MAGYARORSZÁG 10 LEGJOBB” ÉTTERMÉNEK EGYIKE

KREATÍV NEMZETKÖZI ÉS MAGYAR ÉTELEK, MELYEKHEZ
ORSZÁGOS BAJNOK SOMMELIER AJÁNLJA A KÍNÁLATBAN LÉVŐ
100 LEGJOBB HAZAI ÉS KÜLFÖLDI BOR KÖZÜL A MEGFELELŐT

KIRÁLYI MENÜSOROK – A GAMBRINUS ÉTTEREM
PARLAMENTBEN FELSZOLGÁLT ELNÖKI ÉS KIRÁLYI SZÍNTŰ
DÍSZETKEZÉSEINEK MENÜIBŐL

„Ez elment vadászni ~ Ez meglötte... ~ Nálunk mind meglötte”

**HOTEL
TAVERNA**

★★★★

1052 BUDAPEST, VÁCI UTCA 20. • TELEFON: 485-3100 • FAX: 485-3111
INTERNET: www.hoteltaverna.hu

Kontaktszemély: Pósfalvi Dóra – Sales Representative
Tel.: 485-3164 • e-mail: dora_posfalvi@hoteltaverna.hu

**ARANY ÉS EZÜST
VADÁSZÉKSZEREK!**

EÖRDÖGH – 1982 KFT.
8624 BALATONSZÁRSZÓ,
SZÓLÁDI ÚT 1/9.
TEL.: 06-70/310-2923
06-70/290-2978

**KISKERESKEDELEMMEL FOGLALKOZÓ
VADÁSZBOLTOK JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK!**

9700 Szombathely, Szent Gellért u. 17.
Tel./fax: 94-325-672
conteco@axelero.hu www.cont-eco.hu

CONT-ECO KFT.

ELEKTROMOS ÉS MECHANIKUS
VADKÁRELHÁRÍTÓ KERÍTÉSEK ÉPÍTÉSE,
VILLANYPÁSZTOROK
KIS- ÉS NAGYKERESKEDELME

KIVITELEZÉS • KERESKEDELEM • SZOLGÁLTATÁS

TAVERNA
ZSOLNAY KÁVÉHAZ

TELEFON: 485-3176
NYITVA TARTÁS:
H-P: 9-22,
SZO-V: 10-22

KORLÁTLAN FOGYASZTÁSÚ BÜFÉEBÉD
MINDEN NAP 12.30 ÉS 16 ÓRA KÖZÖTT

TÖBB MINT 100 FÉLE SÜTEMÉNY
KÁVÉKÜLÖNLLEGESSEGEK, TORTÁK, FAGYLALTKELYEK
KÜLÖNLLEGES FRANCIA SÜTEMÉNYEK

**VADÁSZIGAZOLVÁNNYAL RENDELKEZŐ VENDÉGEINK
SZÁMÁRA MINDEN SZOLGÁLTATÁSUNKBÓL
10-20% ENGEDMÉNYT BIZTOSÍTUNK**

EXTRA SZOLGÁLTATÁSAINK:
KISÉRŐ/HÖLGYPROGRAMOK BIZTOSÍTÁSA,
SZÍNHÁZI-KULTURÁLIS IDŐTÖLTÉS MEGSZERVEZÉSE,
AUTÓBÉRLÉS, ÖRZÖTT GARÁZS, FEGYVERTÁROLÓ HELY, STB.

*Műnőségi
Kőmunkák*

- Kőburkolatok, gránit falak
- Kandallók és pultrendszerek
- Homlokzati burkolatok
- Portálok
- Köztéri kutak
- Lépcsők
- Baluszteres kőkorlátok

Pap Kőfaragó, Kőszobrász Műhely
2000 Szentendre, Kőszász köz,
Telefon/fax: (06-26) 313-846, (06-26) 313-630
e-mail: paplapjos@elender.hu www.paplapjos.hu

A TARTALOMBÓL:

Hírek, tudósítások	6-7
Az I/1 körzetről	8-10
A földtulajdonosok oldala	11
Vadászati múzeum Gyöngyösön	12
Társaságról, társaságra	19-20
Vadászarcok	16-18
A világ legjobb őzállománya	21
Természeti értékek	22-23
Átmenő képünkön: az I/1-es körzet térképe	24-25
Vadászati vállalkozások	26-28
Alkotó vadászok – vadász alkotók	29-32
Eb a vadász kutya nélkül	41
Vad és az autópálya	38-39
Természetpatika	45
Vadászboltok	46
CÍMLAPUNKON: TISZATÁJON – SOMFALVI ERVIN FELVÉTELE	

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

A Magyar VADÁSZLAP előfizetési díja az év végéig 1800 forint.

Egy számot ingyen adunk a hivatásos vadászoknak, a diákigazolvánnyal rendelkezőknek, valamint a nyugdíjasoknak ... azaz nekik csak 1500 forint a fél éves előfizetési díj.

Azok a hivatásos vadászok, akik legalább 50 ezer forint értékben a szakboltjainkban megvásárolják egyenruhájuk bármely darabját – az üzlet jelzését követően – az év végéig ingyenesen kapják meg lakcímküretre a VADÁSZLAP-ot.

Az előfizetési díjat „Belföldi postautalványon” kérjük a VKE címére föladni.

(Tisztelettel kérjük, szíveskedjenek az utalványon a nevet és a címet olvashatóan kitölteni.)

A VKE címe:

1038 Budapest, Hegesztő u. 4.

MEGJELENIK HAVONKÉNT

Kiadó-főszerkesztő: **Csekő Sándor**

Feladós szerkesztő: **Homonnay Zsombor**

Főmunkatárs: **Somfalvi Ervin**

Tervezőszerkesztő: **Kun Gábor**

Hirdetési vezető: **Lakatos Erzsébet** Tel.: 06-30/268-1854

Szerkesztőségi titkár: **Elek Ferencné** Tel.: 06-30/410-1051

A szerkesztőség és a kiadó címe: **1038 Budapest, Hegesztő u. 4.**

Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület

KÖZPONTI TELEFON ÉS FAX: 242-0042

A Magyar VADÁSZLAP előfizethető „Belföldi postautalványon” a szerkesztőség címén, átutalással a Monor és vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett **65100149-10004115** számú számlára, vagy a hírlapközbeszítőknel, a postahivatalokban.

Terjeszti a Hírkör Rt., az NH Rt. és az alternatív terjesztők.

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt.

Feladós vezető: **Sívó Imre** vezérigazgató

Internet: www.szikralapnyomda.hu E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

ISSN 1215-6159 (Nyomtatott) ISSN 1588-1229 (Online)

ÉBRESZTŐ

Annak ellenére, hogy lassan egy esztendeje készülődünk az első vadgazdálkodási körzet bemutatására lapunk hasábjain, rendesen megkínáztunk vele. Ezer éves államiségünk tősgyökeres hagyományait – a vármegyei, majd megyei rendszert – ugyancsak nehéz megreformálni, körzetekben – jövőre pedig régiókban – gondolkodni.

Most, hogy elkészültünk az első körzeti – oldalterjedelemben kibővített – számunkkal, bár szívesen tennénk, még sem dőlhetünk hátra a székeinken, hiszen az év második felében egy nagyvadás vadgazdálkodási körzet bemutatása vár ránk, előre láthatóan legalább annyi gondnal és eredménnyel, mint a pionír körzet volt.

Azt voltunk kénytelenek megtapasztalni, hogy – bár mindenki tud a vadgazdálkodási körzetről – mind a hivatalok, mind a vadászok – megyei adatokkal, megyei tervekkel rendelkeznek és szinte alig van közös nevező Jász-Nagykun-Szolnok megye egésze és Heves megye déli részének megítélésében.

Pedig itt él a világ legjobb őzállománya, a mezei nyúlal sem kell szégyenkezniük, ebben a körzetben működnek a legjobb fácánosok, itt van a Tisza-tó, a körzetet kettévágja az M 3-as autópálya, gazdag vízben és védett természetvédelmi értékekben... és a vadászati kultúrát illetően is van mit fölmutatniuk.

A körzetben élő és tevékenykedő emberek – vadászok és vadász-családok – is érdekesebbnél érdekesebbek ... nem volt könnyű választani, kit és miért mutassuk be.

Természetesen hoztunk jó és rossz döntéseket, kétszer-háromszor ennyi téma közül ezernyi szempont alapján próbáltunk kincsekre – és partnerekre – találni, rendszeres olvasóink számára újdonságokra bukkanni. Ha sikerült, köszönet a segítőinknek, mindkét megye vadászati vezetőinek, külső szerzőinknek.

Néhány téma – akarva akaratlanul – visszaköszön az íróskoból, hogy az I/1-es vadgazdálkodási körzetben miért nem rőzsás a vadászat, a vadgazdálkodás, a vadászok helyzete: a hosszú és hideg tél alaposan megviselte a vadállományt, megnövelte a vadgazdálkodás egyébként is folyamatosan növekvő költségeit, miközben az élőnyúl befogás bevételeinek elmaradása, a vadhúsárak drasztikus és a külföldi bér vadászok számának fokozatos csökkenése, a vadkárak, a vad és gépjármű ütközésekből keletkező károk megtérítése lassanként az ellehetetlenülés felé sodorja még az erős vadászatra jogosultakat is.

Vannak „vesszőparipáim”, amelyek a körzet bemutatása során tovább erősödtek. Itt lenne az ideje, hogy újragondoljuk a vadászat struktúrájának rendszerét, az egyesületi alapokon működő gazdálkodás reformját. Itt lenne az ideje, hogy a XXI. század megváltozott körülményeihez alkalmazkodva megtaláljuk a vadászat helyét a politika és pénzvilág, a természet és környezetvédelem, a mező-, és erdőgazdálkodás, a turizmus és az általános emberi kultúra szempontjából. Itt lenne az ideje, hogy adjunk magunkra, viselkedésünkre ... egyáltalán a társadalom vadásatról alkotott képének javítására, a kommunikációnkra.

Napokkal ezelőtt győtrő álmomból ébredtem. Mókuserékhez hasonló, korhadt, helyenként hiányzó vasúti talpfákon menteltem ... és sínek helyett korlátok és egyre több szomorú, megtört ember vett körül ... s csak mentünk, mentünk kilátástalanul, hitünkötől ösztökélten, hogy van remény, hogy az útnak valahol vége szakad...

Megváltás volt az ébredés. A vekker dallamhangjának talán még sosem örültem ennyire, s boldog voltam, hogy az ablakom vakítóan süt be a Nap, az élet szép, énekelnek a szerelmes rigók ... és semmi sem igaz az álmomból.

Arbó László

főszerkesztő

E-mail címünk: vke@vadaszlap.hu Hhomepage: www.vadaszlap.hu

Testületi gyűlések

Április 30-án tartotta Küldöttközgyűlését az Országos Magyar Vadaskamara, amelyen a küldöttek elfogadták a tavalyi esztendő beszámolóját, az idei esztendő költségvetését, az Alkotmánybíróság álláspontja, illetőleg a vadászkamara törvény módosításának következményeként módosították az alapszabályt és nyílt szavazással megválasztották a vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság hiányzó tagjának dr. Sugár László vadbiológust.

Az elnökség és a bizottságok beszámolóit – minden bizonnyal rövidesen – a kamara honlapján olvashatóak lesznek, ezért csak az ülésen kialakult hozzászólásokról, javaslatokról teszünk e tudósításban említést.

dr. Dékány András, az országos etikai bizottság tagja, kérte a megyei területi kamarákat, hogy az etikai szabállyal kapcsolatos javaslataikat június végéig juttassák el hozzá.

Szilágyi Lajos (Pest megye) kifogásolta, hogy a legnagyobb megye aránytalanul nagy összeggel járul hozzá a tagdíjbevételekhez, emiatt a saját költségvetése negatívra fordul. A közgyűlés elfogadta, hogy kerüljön kidolgozásra jövőre egy sávós befizetési kvóta.

Békés Sándor (Baranya), Rácz Gábor (Pest) ... és még jó néhány a kamara kommunikációs munkájának hiányosságaira hívták fel a figyelmet. A közgyűlés egyetértett abban, hogy létrejöjjön egy ad-hoc kommunikációs bizottság, amelynek vezetése Csekő Sándor (Pest) kapott megbízást.

A közgyűlés jóváhagyta az elnökség előterjesztését, hogy kikapják meg idén a Kamara Aranyérme kitüntetését.

Május 9-ére az Országos Magyar Vadászati Védegylet hívta össze az Országos Választmányt, hogy megvitassa és elfogadja a tavalyi beszámolókat és az idei „gazdálkodási-, pénzügyi tervet, valamint határozza meg a „Magyar Vadgazdálkodásért Alapítvány” életre hívásáról, a „Nádasdy Ferenc Emlékplakett”, a „Magyar Vadászati Erdemérem” elnevezésű kitüntetések létrehozásáról, valamint az OMVK-val közösen a „Kittenberger Kálmán Sajtó Díj” alapításáról. Szintén a kamarával közösen alapították meg a vadászati szaksajtó részére a „Vadászati Nívó Díjat”. Utóbbi két díjat a Magyar Sajtó Napján kívánják átadni. Az előterjesztéseket a választmány egyhangúlag elfogadta, a beszámolók ugyancsak olvashatóak az interneten.

Ezt nem lehet kihagyni

Gőzerővel folyik az Országos Vadásznapok szervezése, amelyre az idén Hódmezővásárhelyre kell majd utazni, augusztus 23–24-ikén. A vadászok, erdészek, halászkok e jeles ünnepén a már hagyományos programokon kívül idén először látjuk vendégül az EU tagországok, a szomszédos országok jeles képviselőit. Nagy érdeklődésre számíthat és igazi „szakmai csemege” lesz a „minusz pontos trófeák kiállítása”, hiszen ilyen még soha nem volt. A rendezvény választott jelmondata: „Együtt a vadgazdálkodás jövőjéért”, amely a mai körülmények között igazán sokatmondó, akár egyfajta üzenetértékű is lehetne. Bemutatkoznak az erdészetek, a halászkok, horgászok, a vadász alkotók, az oktatási intézmények, a vadász lövészek, a vadászklubok, gazdag gyermekprogramok vár-

ják a látogatókat, megtekinthetik a „Színpompás Magyar Vadászvilág” kiállítást, a vadászok fajták CAC kiállítását, a sokoldalú gasztronómiai rendezvényt, nyilvános trófeabírálatot és sok más vonzó látványosságot ígérnek a szervezők. A kétnaposra tervezett rendezvényre szállás rendelhető, és minden érdeklődőt szeretettel várnak, sőt „elvárnak” a rendezők. Nem titkolt szándékaik szerint el szeretnék végre érni, hogy a több mint egy évtizedes múltú rendezvény a hagyományaira tekintettel, érdemes a „hivatalos” elismerésre. Más szakmákhoz hasonlóan legyen bejegyzett naptári napja a magyarság eme ősi, világszerte elismert szakterületének.

Vadászfesztivál Gödön

Történelmi helyszínen, a gödi Nemeskéri-Kiss kúriában gazdag programmal rendeznek vadászfesztivált június 15-ikén, amelyre minden érdeklődőt szeretettel várnak. Ekkor rendezik első országos borversenyét az „Ordo Vini Venatorum”, a Vadász Borrend, a látogatók megtekinthetik a közelmúltban elhunyt Németh János csontfaragásait és a két világháború között alkotó Vezényi Elemér festményeiből összeállított emlékkiállítást. Szurkolhatnak a vadpörkölt főző és a nemzetközi szarvasbőgő verseny esélyeseinek, lesz továbbá lézeres lövészet, virtuális vadászat, vadászruha és terepjáró bemutató, gyermek játszópark, vadászoktató, solymász-, vadászgőrény-, előlőttős fegyver bemutató a hatalmas őspark évszázados fái alatt. A részletek iránt a 06/27/345-304, és a 06/30/210-2531-es telefonszámokon lehet érdeklődni.

Vadász borászok versenye

Az Ordo Vini Venatorum Vadász Borrend szervezésében országos borversenyt rendeznek június 15-ikén, Gödön, a Nemeskéri-Kiss Kúriában.

Nevezni június 11-éig lehet 3 palack borral, amelynek címkéjén jelezni kell a termelő nevét, címét, vadászárságát, a szőlő termőhelyét, a bor fajtáját vagy fantázianevét, évjáratát, tárolási helyét. Nevezési díj fajtánként 1000 forint. Az eredményhirdetés június 15-én, vasárnap délután lesz. A versenyre a nevezéseket és a borokat le lehet adni Velencén (2481 Velenec, Sárgaföldes u. 14., T: 22/589-011, 30/238-7005; Göd, Nemeskéri-Kiss Kúria, 2131 Göd Nemeskéri-Kiss M. u. Hubertus étterem. T: 27/345-304, 30/990-1948)

Olasz természetvédők

Nem befolyásolják a védett madár-ügyek a két ország diplomáciai kapcsolatát, bár a közvélemény számára kedvezőtlen hatása van – szögezte le dr. Kiss Zoltán, az olasz politikai államtitkára az olasz Környezetvédelmi Bizottság magyarországi látogatása alkalmával. Emidio Novi úr, a delegáció vezetője elmondotta, hogy pert fontolgatnak az olasz vadásztúra szervezők ellen. Az Olasz Erdőfelügyelet széleskörű nyomozást végzett a csempészet teljes folyamatára vonatkozóan.

Vadgazdálkodási marketing az EU jegyében

címmel rendezett marketing konferenciát a Nógrád megyei Agrárkamara Kht. és az OMVK megyei

SZÁMOK A VADÁSZATI TURIZMUSRÓL

Úgy tűnik, akik a külföldi és a hazai bér vadászok vadásztatásával foglalkoznak, eddig nem tartották fontosnak, hogy a vadászat része legyen a magyar turizmusnak. A tétel fordítva is igaz, a magyar turizmus sem érdeklődött igazán a magyar vadászat eredményei iránt ... Így aztán szinte egyetlen szervezet sem rendelkezik a vadászati turizmusról mindenre kiterjedő, megbízható adatokkal. Nem tudjuk, hogy a belföldi vadászok hányszor és hány „vendégjezsakát” töltenek területükön kívül, mit költenek ... mint ahogy ezt a külföldieknek sem regisztráljuk. Amit tudunk:

2000-ben 25.600, 2001-ben 26.500, 2002-ben 25.800 külföldi

di vadász váltott ki Magyarországon érvényes vadászati engedélyt. (A szépség hibája a dolognak, hogy előfordulhat, egy külföldi bér vadász az adott évben többször is vadászott kis hazánkban, így több engedélyt is kiváltott.)

Elsősorban a terítékadatokra alapozott vadgazdálkodási bevételekről van információnk – részben becslött százalék a szolgáltatás, amelynek azonban nincs részletezése és plusz bevétel jelent.

2000-ben 12,9 milliárd, 2001-ben 14,8 milliárd, 2002-ben 14,3 milliárd forint volt a teljes vadgazdálkodási bevétel, amelyből a külföldiek 2000-ben 42,7 + 5,6 százalékkal, 2001-

ben 38,1 + 4,5 százalékkal, 2002-ben – az előzetes adatok alapján – 41,8 + 4,1 százalékkal részesülnek. (A + százalékok a szolgáltatási bevételekre vonatkoznak.)

Szintén tudjuk, hogy az elmúlt három év átlagában – ez a kiváltott vadászati engedélyek alapján teljesen korrekt – hogy a legtöbb külföldi vadász – 40 százalék – Ausztriából érkezik, őket 28 százalékkal az olasz, illetőleg 24 százalékkal a német vadászok követik. Innen kezdődően 1-2 százalékot tesznek ki az európai nációk és 0,3-0,5 százalékat az amerikai vadászok.

Az átlag – a föltupírozott „kismadár-ügyeknek” köszönhető-

en – az elmúlt három évben csak az olasz vadászoknál mutat eltérést, 2000-ben a hazánkba érkező olasz vadászok 27,8 százaléka 2002-ben 21,6 százaléka csökkent.

Talán a minőségi turizmusnak számító vadászati turizmusunkkal sokkal többet és érdemben kellene foglalkoznunk, nem csak országos szinten, hanem minden vadászterületnek ... ugyanis az államilag is támogatott, az Európai Unióban is kiemelt helyen szereplő, milliós-milliárdos pályázatokkal rendelkező turizmus révén komoly tőkeinjekcióhoz juthatna a vadászat és a vadgazdálkodás is.

csekő

SZALONKA DUBLÉ DÍJASOK

Van már vagy húsz esztendeje, hogy a Pilisben megpróbáltunk összefüggést keresni az időjárási változások és a szalonka vonulása között. A megállapításunk az volt, hogy nincs közvetlen befolyása a szélnek, hónapnak, esőnek, hőmérsékletnek változásoknak a szalonka Kárpát medencei átvonulására. Ennek ellenére a szalonkázók leg többjéig mégis februártól április közepéig élénk figyelemmel kíséri a meteorológiai jelentéseket, különös tekintettel a műhold-felvételek frontjainak alakulásait. Mert hátha mégis hozzájutunk valamilyen információhoz, amelyet hasznosíthatunk a szalonka titokzatos életének megértésénél.

Tagadhatatlan, hogy idén egészen rendkívüli volt a szalonkák vonulása. A szokásostól eltérően nem a déli országokban, hanem nyugaton, az Alpok lábától keletre, a Sopron környéki országrészben jelentek meg először ... ennek volt

köszönhető, hogy már március 1-jén itt esett az első madár. De ezt erősíti a szerkesztőségünkhez beküldött dublék elejtésének időpontja is, merthogy a Bakonyban – Ácsteszén – 14-én, egy hóvihár után, az esti húzáson lőtte az első idej dublét **Marjai Péter** hivatásos vadász. A Somló lábánál – Kiscsász határában – 15-én egy harmas cvikkből esett a következő dublé, elejtője **Borbács László**.

A korábbi esztendők gyakorlatának megfelelően a legtöbb dublé március 20-án táján esett: **Fejes Dezső** magyargencsi hivatásos vadász a Rába-Marcalközi Vt. történetének első szalonka dublét lőtte meg ... és hozzá csatlakozott 28-án **Hári Tibor**, szintén Magyar-gencsről. A soproni **Egessits István** idén kétszer is eredményes volt 20-án és 26-án sikerült neki dublét lőni.

A bejelentett dublék alapján március közepén már minden-

hol volt az országban szalonka, 18-án **Kincse Mihály** Hódmezővásárhelyen, 21-én **Rózsás György** Budakeszin, 23-án hajnalban – ez volt az egyetlen hajnali dublé idén – **Máhl Ferenc** Balatonalmádi határában volt szerencsés. A járdánházi **Murányi Ferencet** kétszer is megkísértette Diana isten-asszony, 28-án lőtt dublét még nem tudta fölvenni, de a 31-ei madarait a kísérői megtalálták.

A Törley Pezsgőgyárral közösen kiírt Szalonka Dublé Díjakat – a láda pezsgőt – május 24-én Gödön, a Nemeskéri-Kiss Kúriában megrendezett VKE majális keretében vehették át a dublé-díjas klub új tagjai.

Az idei szalonkavonulás során nem volt érzékelhető a szokásos két nagyobb hullám, amikor két-három napig sok szalonkát lehet látni, viszont szinte – a helyenként Húsvét végéig meghosszabbított – idény végéig folyamatosan volt madár. Ha azt szeretnénk, hogy az EU csatlakozás után is – nemzeti hagyományainknak megfelelően – továbbra is szalonkázhasunk tavasszal, jövőre nagyon komolyan kell vennünk a szalonkavonulás monitoringozását, az ország valamennyi megfigyelésének összegyűjtését: nem csak a dublékat, a látott és lőtt madarakat, hanem a hibázásokat, a kimeneteket ... és nem utolsósorban az elejtett madarak ivarának megállapítását is föl kell dolgoznunk.

—dor

szervezete május 7-ikén, Saigó-tarjánban. A tanácskozás elsődleges célja volt, hogy az ágazat megtalálja a helyét a csatlakozás utáni helyzetben. Mindenre ugyan részletes válasz egyelőre nem adható, de a meghívott szakeladók igyekeztek az ágazat legégetőbb kérdéseire, a sajnálatos módon megtapasztalt recesszió okaira megfelelő válaszokat adni. Terveik szerint a konferencia szerkesztett anyaga 350 példányban hamarosan megjelene, így – korlátozott számban ugyan – de azok számára is hozzáférhető, akik a tanácskozáson részt venni nem tudtak.

Hírlevél

Megjelent az OMVK Győr-Moson-Sopron megyei szervezetének hírlevele, amelyben részletesen értékelik a megye gimnázias állományát 1994-től 2002-ig. Olvashatunk továbbá – egyebek között – a vadkárhelyzetéről, vérebes hírekről, a hivatásos vadászok továbbképzéséről, az arany sakálról, a vadászjelöltek vizsgára való felkészítéséről.

Új vadászportál a világhálón

„Alles Jagd – magazin” címmel a vadászoknak új portál készült német nyelven az interneten. A szerkesztők ígérete szerint minden olyan témával foglalkoznak, ami a vadászokat érdekelheti. Cím: <http://www.allesjagd.com/>

magazin/ allesjagd, további információ kapható: presse@allesjagd.com

Végső búcsú Németh Jánostól

Az ország minden részéből érkeztek vadásztársak, barátok, tisztelők a jeles erdész, vadász, csontfaragó művész sósúti temetésére április 3-án.

A gyászoló család mélyszégyes fájdalmaiban osztozva, Németh Jánost a VKE saját halottjának tekintette. A pályatársak, barátok megható gyászbeszédeit a vadászok és énekesek kórusa emelte olyan magas lelki piasztálra, amely minden túlzás nélkül a maga nemében valóban páratlanul mondható. Meghaltott, sokan mélyszégyesen megrendülve helyezték el a búcsú tőrtét a szinte hegyként magasodó kőszőlőre, virágokra. Minden jelenlévő tisztában volt azzal, hogy János távozása a magyar vadászati kultúra és mindannyiunk pótolhatatlan vesztesége. Volt azonban Németh Jánosnak egy sajátos végakarata, amely szerint hamvainak egy részét szülőfalujában, kedvenc vadászterületén, a Tolna megyei Kisszékelyen helyezték el, amelyre ünnepélyes körülmények között április 27-én került sor. Erdész barátai csodálatos kopjafát készítettek, amelynek tövébe helyezték az urnát családja és szűk baráti körének részvételével. Sajnos, az

alkotóház, amelyet János az üres telekre álmódott, már soha nem fog elkészülni.

Balogh Péter emlékére

A rendkívüli tehetségű Balogh Péter (1947–1982) emlékére domborművet avattak barátai és tisztelői a Budakeszi Vadasparkban, a Madarak és Fák Napja Ünnepe május 11-én. A bronz domborművet – Domonkos Béla szobrászművész alkotását – a Vadász Könyvklub Egyesület az FVM támogatásával, valamint tisztelőinek önkéntes adományaiból állította az utókor számára.

Koszorúzás, Pécssett

Bensőséges ünnepségen emlékeztek a nagy vadászra, Nozdovicsky Lajosra a Baranya megyei vadászok Pécssett, a központi temetőben május 5-ikén.

Nozdovicsky híres felvidéki vadász volt, akit számtalan szál kötött Baranya megyéhez. Életének utolsó részében Baranya megyében lakott és végső nyughelyét is a pécsi temetőben találta meg 1943. május 5-én. Halálának hatvanadik évfordulója alkalmából Békés Sándor, a megyei vadász-kamara alelnöke mondott emlékbeszédet. Az ünnepségen számos tisztelője jelent meg, a Baranyai Alkotó Vadászok jeles képviselői is ott voltak. A megemlékezés végén a Baranyai Vadászok Egyesülete tisztelettel emlékezett a jeles vadász emlékére.

Vezényi Elemér emlékére

rendeztek kiállítást a veszprémi Kittenberger Kálmán vadasparkban május 10-től 18-ig. Vezényi Elemér (1879–1967) különleges művészi képességeire Herman Ottó, a nagy magyar polihisztor tudós figyelt föl és bízta meg örökbeccsű munkákkal. Az I. világháború után Kittenberger Kálmán megbízása alapján a Nimród újság állandó illusztrátora lett, könyveket illusztrált, és egyedülálló festményekkel gazdagította a hazai vadászati kultúrát. Szinte második otthona volt a Madártani Intézet, a Mezőgazdasági és Természettudományi Múzeum, amely intézményeket számtalan alkotása gyarapította. Festményei ma a múzeumok, magángyűjtők féltve őrzött kincsei.

Korongvadász versenyek

Az **Aranytölgy Kupa** versenyt a csongrádi Cseh István lőterem rendezték, 100 korongra, március 22-ikén.

Eredmények: dr. Szabó Zoltán /85/, Szerdahelyi András /80/, Hegyi János /80/

Nyuszi Kupa, szintén 100 korongra Ásotthalman.

Eredmények:
Senior: Lázár Tamás /97/, Sarkadi Gábor /96/, Pletikoszity István /95/
Junior: Szabadi István /93/, ifj. Pletikoszity István /83/, ifj. Kenyeres Ervin /83/

AZ I/1. SZÁMÚ, SZOLNOK ÉS DÉL-HEVESI APRÓVADAS KÖRZET

A vadgazdálkodási körzet területe: 7331 km², amely Jász-Nagykun-Szolnok és Heves megye déli, alföldi részén található, ki-fejezetten apróvadas területeket fogja össze. Fő jellemzőiben homogén apróvadas területnek tekinthető. A vadgazdálkodási körzet országosan kiemelkedő mezei nyulas, fácános és őzes területekből áll. Az őznél főleg a szolnoki részeket kell kiemelni, de az egész körzetben a jó minőség a jellemző. A fácán esetében Jász-Nagykun-Szolnok és Békés határterülete a legkiemelkedőbb, ebben azonban nagy szerepe lehet az országosan is igen magas fácán-kibocsátásának is. A mezei nyúl állományai igen jók, gazdálkodási szempontból hagyományosan különösen a mezei nyúl befogása volt meghatározó. A körzet területén több területen maradt fenn jelentős fogolypopuláció, vízi vad szempontjából a Tisza-tó térsége fontos. A körzetben a vaddisznó folyamatosan megjelenik, de tartós megtelepedése még nem következett be.

A körzet környezeti adottságai A Jász-Nagykun-Szolnok megyei és a Heves megye déli részét magába foglaló vadgazdálkodási körzet hazánk legnagyobb földrajzi tájegységének, a Nagyalföldnek a középső, illetve északnyugati részén helyezkedik el, amelynek területe 758.601 ha, erdősült területe 40.206 ha, 5,3 százalék.

A körzet két jól elkülöníthető alkörzetre oszlik, amely az erdőszűrség vonatkozásában különbözik el. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei alkörzet 560.460 ha, a dél-hevesi alkörzet 198.141 ha.

Éghajlati viszonyok A körzet éghajlatát döntően a terület alföldi fekvése határozza meg. Vagyis az, hogy a körzet nagy részét magába foglaló Közép-Tiszavidék az ország legkontinentálisabb része, s mint ilyen, a hazánkban előforduló éghajlati szélsőségek egyik gyűjtőhelye.

A jellegzetes alföldi hatások mellett az Északi-középhegység viszonylagos közelsége miatt, a hegyvidék éghajlatformáló szerepe is érzékelhető. Itt a legmelegebb és legszárazabb a nyár, leghidegebb a tél, s így legnagyobb a hőmérséklet ingadozása. Ugyanakkor kevés és megbízhatatlan eloszlású a csapadék, gyakori a szárazság, s pusztító az aszály. A nap-sugárzás szempontjából a körzet helyzete igen kedvező, hiszen jórészt abban a Tisza-

mentén futó elég széles sávban van, ahol a felhőzet évente csupán az égbolt 50-55 százalékát borítja. A viszonylag kevés téli felhő valószínűleg a közeli Északi-középhegységből alábukó északias szelek felhőoszlató hatásával magyarázható. A napsütéses órák száma magas, 1950 és 2060 között változik. A hőmérséklet igen szélsőséges. A tél viszonylag kemény, de a hideg tél ellenére a tavaszodás korán kezdődik. Mégis a körzet a tavaszi fagyoktól legtöbbször szenvedő térsége. A nyári meleg az Alföld déli területeiről alig marad el, a hőségnapok száma 20-25 között változik.

Leggyakoribb szélirány a délnyugati vagy az északkeleti. A szélsébség azonban nem túl nagy. Ezen körzet az ország legszárazabb tája. Az évi csapadékmennyiség átlaga sehol sem haladja meg az 550 mm-t. Az évi csapadékeloszlás is jól tükrözi az Alföld kontinentális éghajlatát. A téli minimumot növekvő tavaszi értékek követik, s a legtöbb csapadék júniusban van. Összel ismét kevesebb a csapadék, de október vagy november hónapban egy kisebb másodmaximum is jelentkezik. A hótakaró napok száma 30-35 között alakul, de a hótakaró kialakulásának nagyfokú bizonytalansága, s a hótakaró vastagságának ingadozása gyakran okoz problémát.

Vízrajz Vízföldrajzi szempontból a viszonylagos vízszegénység jellemzi a körzetet, mely arra utal, hogy az egész területnek egyetlen olyan állandó jellegű vízfolyása sincs, amely a körzet határán belül eredne. A körzet legnagyobb átfolyó vize a Tisza, mely mintegy 150 kilométer hosszan északkelet-délnyugat irányban szeli ketté a területet. A Tisza legnagyobb jobb parti mellékfolyója a Zagyva, mely a körzet területén veszi fel a Galgát, a Tarnát – mely a Gyöngyöst és az Ágói-patakat szedi össze – valamint a Tápiót, s Szolnokonál folyik a Tiszába. A vízgyűjtő terület viszonylagos nagysága, élénk domborzata és vízzáró felszíne miatt, a Zagyva vízhozamának ingadozása rendkívül nagy. Az árvizek gyors lefolyását olykor a Tisza magas vízállása is késlelteti, így a folyó árvizei gyakran igen veszélyesek. A kisvizek időszakában viszont roppant alacsony a vízállás. A Hármaskörös a körzet legdélibb részét átszeli ugyan, a Hortobágy-Berettyó felvétele után, de a körzeten kívül torkollik a Tiszába.

A körzet vízgazdálkodásában különös jelentőséggel bír a Tisza II. vízlépcső fölött kialakított Tisza-tó.

Talajadottságok A körzet talajtakarója – eltérő mértékben – tarkának mondható. Megtalálhatók a humuszos homoktalajok, a löszön képződött alföldi mészlepedékes csernozjom, a réti csernozjom, szolonyeces réti csernozjom, valamint a szikes talajtípusba sorolható talajok.

Meghatározó növénykultúrák és termelési jellemzők

A körzet termőterületének használata az utóbbi évtizedben alapvetően átrendeződött. Az egyéni gazdálkodási szerep, a szövetkezeti rovasára többszöröse lett. Az átalakulás első sorban az időszak első felében volt gyors, 1995-től a változások kisebb léptékűek.

A földterület összetétele (művelési ágak szerint) az utóbbi években nem változott lényegesen. A termőterület háromnegyedét meghaladó rész szántó, több mint egytizede gyepek, ehhez hasonló arányú az erdő, a többi kert, gyümölcsös, szőlő, halastó és nádas.

A szántóterület 48-50 százalékát a gabonafélék teszik ki, 15-20 százalékát a napraforgó, 18-20 százalékát egyéb növények 2-3 százalékát cukorrépa és ugyanennyit a burgonya és zöldségfélék. Bizonyos fókig nő a vetetlen területek aránya is.

A mezőgazdasági vadkárok mértéke és jelentősége

Azzal, hogy az egyéni gazdálkodás szerepe megnövekedett, a mezőgazdaságban okozott károk jelentősége is előtérbe került.

Mind az őz, mind a mezei nyúl vonatkozásában jelentkezik vadkárok, főleg a napraforgó- és kertiészeti kultúrákban. Most még rapszódikus, de egyre nagyobb intenzitással kell számolni vele. Így főleg a mezei nyúl törzsszállomány növelésére csak korlátozott lehetőségeink vannak, mivel a mezőgazdasági tulajdonviszonyok megváltozása óta a gazdálkodók a korábbiál jóval érzékenyebbek a vadkára.

A vadgazdálkodást/vadászatot érintő természetvédelmi szempontok és előírások

Országos jelentőségű védett területeink I. fokú hatósági feladatait a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága látja el. A megye déli ré-

Tisza-tó

szén a Körösvölgyi és az Ecsepusztai Természetvédelmi Terület, valamint néhány védelemre érdemes mocsár és ősgyep vonatkozásában a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatósága az illetékes. A dél-hevesi területek a Büki Nemzeti Park felügyelete alá tartoznak.

A körzet vadállományának, vadgazdálkodásának jellemzése és a vadgazdálkodási adottságok bemutatása

Őz Az 1/1. vadgazdálkodási körzet kiemelkedően a legjobb őzes terület az országban. Genetikailag rendkívül értékes populációk találhatók a területen. Ezen őzpopulációk minőségben a gemenci vagy somogyi gímszarvas, illetve a gyulai vagy gúthi dím szintjén említhetők. Az éves őzteríték mennyisége Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2400-3000 között változik a szaporulat függvényében. Az éves őzbakteríték 900-1300 db között változik. A megyében becsült őzlétszám évente mintegy 1000 db-al növekszik. 2002-től, mivel a tartható állomány létszám eléri a maximális 24.000 körüli mennyiséget, az éves lelövési mennyiségeket meg kell emelni. Az érmes arány 14-24 százalék között változott. Jellemző a tarvadállomány alulhasznosítása, aminek következménye az 1:1,5-ös ivararányeltolódás a suttak javára.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a kiváló minőség megőrzése érdekében csak hivatásos vadász jelenlétében és felügyelete mellett lehet az őz bármely ivarú egyedét elejteni.

A dél-hevesi részen az elmúlt évben a teríték 1321 volt, amelyből 390 a bak. (A teljes megye terítékének 60 százaléka). Az érmes arány 11-13 százalék. A becslések alapján az őzlétszám 6500-7000 közötti, 2002-ben 6051. A térség maximum létszáma 7990.

Gímszarvas A hegylábi területeken váltóvadként gímszarvas is előfordul. 2002-ben az elejtettek száma 5, a becslés 17.

Muflon A becslés tavaly 110 volt, amelyből 22 került terítékre, de ennek a megye egyéb területeihez viszonyítva a szarvashoz hasonlóan nincs jelentősége.

A szakszerűtlen őzbak-elejtés és a trófeabírálat szempontjai Jász-Nagykun-Szolnok megyében az igen kimagasló élőhelyi adottságokkal rendelkező körzet sajátosságai miatt az őz trófeabírálati szempontjait külön kell meghatározni, és nem lehet egy országos sablonba beilleszteni. A kitűnő minőség megőrzése és javítása érdekében a következő irányelveket kell megvalósítani.

Golyóérettnek minősíthető az a legalább 6-7 éves korú őzbak, amelynek agancsa a fajra jellemző szabályossághoz képest jelentős eltérést nem mutat (szabályos hatos vagy természetes nyolcas vagy tízes), ághosszai legalább 3 centiméter hosszúak.

Mezei nyúl A mezei nyúl vonatkozásában a körzet – Békés után – a legjobb élőhellyel rendelkezik az országban. Ezt igazolják az állománybecslési és hasznosítási adatok az elmúlt időszakban.

1997-től napjainkig a mezei nyúl februári létszáma 60.000 db-tól a közel 80.000 db-ig ingadozott. Az üzemtervi minimum létszám: 61.568 db.

Régi vadászles a Tisza-tavon

Minősítés	Bak kora (év)	Trófea tömege (gramm)	Ágak hossza (cm)	Általános jelleg
-1	1	180	-	erős (6 cm) villás
-1	2	280	3	szabályos hatos
-1	3-6	350	5	szabályos hatos
-2	1	280	3	erős (6 cm) ágú villás, vagy szabályos hatos
-2	2	350	5	szabályos hatos
-2	3-6	400	5	szabályos hatos
-3	1	350	3	szabályos hatos
-3	2	400	5	szabályos hatos
-3	3-6	450	7	szabályos hatos

A hasznosítás mértéke is igen változó. Az elmúlt évek hasznosítása a 20.000 és 30.000 db között mozgott évről-évre.

A hasznosítás Megoszlása – az élve történő értékesítés és a vadászattal történő értékesítés – közel 50-50 százalékban volt jellemző. Mindkét hasznosítási formának megvannak az előnyei és a hátrányai.

Körzetgazdálkodási szempontból törekedni kell, hogy a hasznosítási formák továbbra is az 50-50 százalék körül mozogjanak.

A becsült törzsállomány 40 százaléka mértékig tervezhető hasznosítás. Az évben a szaporulati tényezők befolyásolhatják a tényleges hasznosítás mértékét. A jóváhagyásnál az előző évi tényleges hasznosítást is – korrigáló tényezőként – figyelembe kell venni.

A dél-hevesi részen tavaly 25 000-et becsültek, de az állománydinamika erősen változó, az 1997-98-as évek 30 000-es állományai után 20 000-rel 1999 volt a mélypont. A hasznosítás 1997-től 2000-ig 10 000-ről 5 500-ra csökkent, majd 8 500-ra nőtt, amelyből a befogás 1100 volt, de éveken keresztül majd háromszorosra volt az élő nyúl értékesítés.

Fácán A hazai vadászok számára szinte az egyedüli szórakozási lehetőség a fácánvadászat. A becsült törzsállomány Jász-Nagykun-Szolnok megyében 60.000 és 90.000 db között ingadozik, attól függően, hogy a megelőző évben mennyi volt a kibocsátás és milyen volt a vadászati idényben az időjárás. A fácánnevelés és kibocsátás is ingadozik 150.000 és 200.000 között, attól függően, mi-

Abasár – Szent Anna tó

Nyáriludak

Ilyen anyagi helyzetben vannak a vadászatra jogosultak. Az üzemtervi minimum létszám: 77.268.

A fácán erős elvándorló-készsége miatt egyre több vadászatra jogosult épített tároló volt annak érdekében, hogy a visszavadászási eredménye jobb legyen. Igaz ugyan, hogy így a madarak röpképessége alul marad a 6-7 hetes korban utónevelőbe kihelyezett madarakénál, de az elvándorlás jóval kisebb. A madarak közvetlenül a vadászatok előtt kerülnek kihelyezésre.

Ezeknél a vadászatra jogosultaknál a tyűklővést – kizárólag a kibocsátóhelyen – kérelemre lehet engedélyezni, olyan feltétellel, hogy a természetes törzsállomány pótlására és dúsítására a vadászati idenyt követően – megfelelő ivararányban – kell kihelyezni egyedileg megjelölt (gyűrűzött) fácánokat. Mesterségesen nevelt fácán esetében a feldúsított területen szőrmés és szárnyas ragadozók csapdával történő befogása (gyérítése) kötelező.

A dél-hevesi részen a fácán állománydinamikája szintén szabálytalanul változó 17 ezertől (1997) 27 000-ig. A zárttéri nevelés és kibocsátás sok területen elvesztette korábbi jelentőségét. 2002-ben 13 területre helyeztek ki vadászati célra 37 000 fácánt, állománydúsítá-

si célból 7800-at. A 2001/2002-es idényben 26 000 madarat hoztak terítékre. A korábbi években a teríték változó, de átlagosan 50 százalék körüli.

Fogoly, vízivad és szalonka Az elmúlt időszakban a fogoly törzsállománya 4.000 és 8.000 között ingadozott. Vannak a körzetben jobb élőhelyek, ahol nagyobb egyedsűrűségben lelhető fel a fogoly, de vannak területek, ahonnan teljesen eltűnt. Voltak próbálkozások a fogoly mesterséges tartására és kihelyezésére a vadászati lehetőség bővítése érdekében, de a hozzáfűzött reményeket nem váltotta be. Általában életképtelen fogolyállomány lett kihelyezve (fekete fólia alatt nevelt madarak), a természetes állomány egyedei pedig vadászva lettek. Ezért a vadászatokat a felügyelőség nem engedélyezi.

A dél-hevesi részen 3500 körüli az állomány, a fenntartható fele, a 70-es években 30–40 000 volt a népesség. 2001-ben Kisköre térségében egy hosszú távú élőhelyfejlesztési és kibocsátási program indult, amelynek a célja az állomány feldúsítása, később vadászata.

A vízivad vonatkozásában a körzet egy része beleesik a nagy vonulási útvonalba (Kar-

cag, Kisújszállás, Túrkeve, Mezőtúr), a másik részén a Tisza és környezete, valamint a halastavak gyűjtik össze a vízivadat (Abádszalók, Tiszaszék, Öcsöd). A vadászható vadlúd-fajok közül közel azonos arányban fordul elő Jász-Nagykun-Szolnok megye területén a vetési lúd és a nagy lilik. A terítékadatok is ezt igazolják. Ezért javasoljuk, hogy a vadkár elkerülése érdekében a nagy lilik külön engedély nélkül is vadászható legyen ebben az alkörzetben.

A récefélék közül a tőkés réce és a csörgő réce terítéke a számottevő, a többi récefaj csak ritkábban fordul elő. A szárcsa terítéke a csörgő réce nagyságrendje körül mozog.

A vízi vad iránti kereslet fokozódását jelzi, hogy a vadászatra jogosultak egyre nagyobb tértelben foglalkoznak röptetett réce-neveléssel és vadásztatással. Ma már eléri a tenyésztett réce terítéke a természetes récéét.

A dél-hevesi részen a Tisza-tó térségében nagy jelentőségű, 3250 tőkés-, 1298 csörgő-, és bőjtő réce a teríték. Ehhez képest a vadlúd elenyésző, 52 vetési lúd, 55 nagy lilik. A tőkés récék 66-, egyéb fajok 96 százalékát a Fauna Rt. területén ejtik el. A tenyésztett récéből 9500-at bocsátottak ki, ebből 8200-at visszavadásztak.

A vonuló madarak közül az erdei szalonka érdemel említést, minden vadgazdálkodási jelentőség nélkül, valamint a sok vihart kavarázó védett vadgerle (*Streptopelia turtur*), mely érzékeny károkat okoz vonulása idején az erő napraforgó táblákban a körzet területén.

Kártevők A szőrmés és szárnyas kártevők közül a róka okozza a legnagyobb gondot az apróvadás körzetben, különösen úgy, hogy a róka immunizálás is elkezdődött a Duna-Tisza közén és várható – az eddigi immunizált területekhez hasonlóan – az állomány feldúsulása. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a vadászatra jogosultak váltakozó sikerrel vették fel a harcot a konkurens predátorral. A 100 hektáronkénti elejtett ragadozók száma 0,39-től a 2,11-ig terjed évente. Átlagosan 0,9-től 1,2-ig terjed, de fokozatosan növekszik.

Előírás: 1,15 db róka elejtése/100 hektár, 2002-ben. Ezen túl minden évben az elért körzeti átlagszám lesz a következő évben a kötelező róka darabszám.

A másik – apróvadás körzetben nem megűrhető vadfaj – a jelenleg már teljes védettséget nem élvező **borz**, jelentős elszaporodása is gond. Vadászatának határt szab az életmódja (csak éjszaka mozog, nem hajtható stb.), valamint erős, agresszív hajlama, ami a kótoréközást zárja ki. A **dolmányos varjú** és **szarka** hatékony apasztásának (injektált tojás) sajnos határt szab a holló teljes körzetben történő terjedése és terjeszkedése. Egyedüli hatékony apasztási forma – csak fészkelési időszakban – a kótló egyedek és fészkelőjek megsemmisítése.

Kiemelt szerepet kell, hogy kapjon a szőrmés és szárnyas kártevők gyérítése a terület jellegének megfelelő apróvadászalkodás érdekében.

A dél-hevesi részen 1324 róka, 1050 kóbor kutya, 1133 kóbor macska, 608 dolmányos varjú és 913 szarka esett. A kártékony fajok terítéke több mint felére esett vissza, amelynek valószínű oka a Bükk Nemzeti Parkkal közösen végrehajtott dűvadgyérítési program.

Készült a Jász-Nagykun-Szolnok és a Heves megyei vadászati felügyelőségek beszámolóí alapján

Figyelő róka

Kímélendő fiatal őzbak

Sarkalatos kérdések

Hogyan mondható fel a haszonbérleti szerződés? A vadászati jog bérletére kötött haszonbérleti szerződést a felek határozott időre, az üzemterv 10 éves érvényességi idejére kötötték. Ebből következőleg nem lehet 6 hónapra, vagy a gazdasági év végére érvényesen, – ahogy a mezőgazdasági földterületek haszonbérletére, határozatlan időre kötött szerződéseket – felmondani. Csak azonnali hatályú felmondásra van lehetőség, amennyiben a haszonbérlo vadászársaság a haszonbérleti szerződésben foglaltakat nem tartja be. Ezek lehetnek: a haszonbérleti díjat a haszonbérlo a megadott határidőre nem fizeti ki, a vadászati, – és természetvédelmi törvényi előírásokat megszegi, azaz törvénytést követ el. Az írásbeli felmondásra, ha a vadászatra jogosult haszonbérbevevő (vadászársaság) 3 napon belül írásban nem reagál (ha elfogadja akkor, nincs komplikáció, de ilyen azonnali bejegyzésre nem akadt még példa), akkor a felmondás érvényesítését 8 napon belül írásban kell kérni a területileg illetékes elsőfokú bíróságnál. Innen kezdve hosszadalmas peres-bírói eljárás (első fok, másodfok, nyilván a Legfelső Bíróság) kezdődik, amely hosszú évekig elhúzódik. Tudunk évek óta folyó több eljárásról, igaz jogerős bírósági döntések is előfordultak. Ez ugyanis – bár hasonló – de mégsem „földbérlet”, hanem „dologbérlet”, mert a földtulajdonokhoz kötött anyagi jog a vadászati jog.

Mire használható a tulajdonosok által föl nem vett bérleti díj? Ugy tűnik örökzöld téma ez a fontos kérdés. Ebben a kérdésben az első fontos törvény: öt évig tart a követelés elévülési ideje, azaz eddig követelheti a bérbeadó földtulajdonos a földje után járó haszonbérleti díjat. A tulajdonosok által fel nem vett összegeket más célra csak a földtulajdonosi közgyűlés határozata alapján használhatják fel. Így például hozzájárulás a mezőőr alkalmazásának költségeihez, közcélú vízteresztők, utak, berendezések építéséhez, javításához, egyéb a földtulajdonosok érdekét szolgáló célokra. A közgyűlési határozat nélkül a haszonbérleti díj más célra nem használható fel. Sem a földtulajdonosi közgyűlés, sem a jegyző(k) ilyen döntést jogkövetkezmeny nélkül nem hozhatnak.

Hogyan hívható össze a tulajdonosi gyűlés és mikor határozatképes? A földtulajdonosok közgyűlését csakis a közös képviselő hívhatja össze és minden esetben az önkormányzatok hirdető táblára 30 nappal kifüggesztett, a jegyző által igazolt dátummal megjelölt hirdetőnnyel. /Nem számít ebbe a kifüggesztés illetve a bevonás napja, ezért 30 + 2 nap/. A közgyűlés csak akkor határozatképes, ha a vadászterület nagyságának 50 + 1 százaléknál nagyobb terület tulajdonosa – vagy annak írásban, két tanúval aláíratott meghatalmazás alapján jogosult képviselője (30 hektár alatti tulajdonosok esetében legalább 30

Két alkalommal is rendeztünk regionális tanácskozást a vadászatra jogosítottak képviselői és a földtulajdonosi közösségek képviselői részére. A legutóbbira éppen az I/1-es vadgazdálkodási körzet területéről hívtuk meg az érdekelteket, s számtalan közérdekű kérdés vetődött fel, amelyre az adott válaszok közzétételére bizonyára mások számára sem haszontalan. Ma már számtalan más rendeletet, jogszabályt is ismerni kell, így az adótörvényeket, a Polgári Törvénykönyvet, a társasági törvényt, az erdőtörvényt és még sok más is. Nehéz eligazodni, ezért rengeteg a tanácsatlanság a tisztségviselők, de olykor még a vadászati hatóság esetében is.

hektáronként) – és a jegyzők képviselői jogait is beszámítva jelen van. Tehát: nem a földtulajdonosok (és jegyzők) száma, hanem az általuk képviselt terület nagyság számít, illetve a számított százalék a szavazatok alapja. A jegyző a meg nem jelent, vagy írásbeli megbízás alapján nem képvisel 30 hektár alatti és fölötti területtel rendelkezőket képviseli és minden, a hirdetményben megjelölt napirendben szavazásra jogosult. Mostanában többen felvetik, hogy a jegyzők csak a vadászati törvény 12. §-ában leírt három témában szavazhatnak. Ez azonban igen nagy jogi tévedés. Az érvényes közgyűlésen a távolmaradt földtulajdonosok helyett szavaz a jegyző. A földtulajdonosok – ha jelen vannak... vagy lennének, akkor minden napirendi témában szavazhatnak. Ezt a jogosítványt kapta meg a jegyző helyettük. Ha nem határozatképes az összehívott közgyűlés... nincs meg a területileg 50 + 1 százalék ... új hirdetményt kell kihelyezni, 30 + 2 napos időtartamra. A közgyűlést mindig a közös képviselő tűzi ki. A közgyűlést akkor is össze kell hívni a közös képviselőnek, ha azt a földtulajdonosoknak az összes területből számított 1/3 része írásban kéri. Amennyiben a közös képviselő nem tűzi ki, mondjuk, mert az 1/3-a a közös képviselő személyében akar változást... leváltást... úgy a területileg illetékes elsőfokú bírósághoz lehet fordulni, a közgyűlés összehívásának bírói kikényszerítésének érdekében.

Mi a helyzet akkor, ha a közös képviselő lemond, vagy ne adja az Isten elhalálozik? A képviselő lemondása esetén mindaddig köteles az ügyeket minden eljárásra, amíg a gyűlés újabb képviselőt nem választ. Az elhalálozás esetén pedig a tulajdonosok területileg 1/3-a kitűzi a közgyűlést, tárgyszerű napirendi pontokkal, és ha határozatképes a közgyűlés, megválasztják a földtulajdonosok új, közös képviselőjét.

Miért fontos a Szervezeti és Működési Szabályzat ismerete? A szabályzat elkészítését és elfogadását a vadászati törvény írja elő, ennek hiányában működésbeli zavarok lépnek fel. A vadászati törvény végrehajtására kiadott FVM rendelet a félreértések elkerülése céljából szabályozta a minit az alábbiakban. Ha bármilyen vitás ügy felvetődik, netán a bíróságra kerül, rögtön az SZMSZ meglétét, annak szabályait, illetve azok betartását vizsgálja a bíróság. Ez ugyanis a megszavazott, és elfo-

gadott belső szabályozás, a rend. Közgyűlésen ennek ismerete nélkül lehet, de nem tanácsos bármiről is vitakozni.

Milyen díjazás illeti meg a választott képviselőt? Szinte minden tanácskozáson felvetődik a közös képviselő díjazása. Legtöbbször azt hozzák fel, hogy „ezt szabályozza a minisztérium”. Ez azonban tévedés, a vadászati törvény és annak végrehajtási rendeletei, valamint a kiadott útmutatók, tájékoztatók erre megadták a lehetőséget, de érdemben csak a földtulajdonosi közgyűlés dönthet, mert a jogszabály annak jogkörébe utalta. Ezt a Szervezeti és Működési Szabályzatban kell rögzíteni. A közlést mint a szerint, a haszonbérleti díjat, amelyet a képviselő földtulajdonosoknak fizet, a földtulajdonost megillető tulajdoni hányadra eső rész szerint terhel a közösség, illetve annak képviselőjének működése során felmerült összes költség. A kifizetésre kerülő összegeket – természetesen – ezzel csökkenteni kell. Ilyen elszámolható költségek: úti és posta költség, telefondíj, adminisztráció, 20 százalékos forrásadó, bankköltségek, szakértői és ügyvédi díjazás, számlákkal igazolt költsége. A képviselő éves költségvetést terjeszt a közgyűlés elé, és a következő éves közgyűlésen számol el a közösségnek.

Kötelező-e a közgyűlésen jogszerűen meghozott határozat a meg nem jelenetekre? Ha a közgyűlés határozatképes volt, akkor természetesen, hogy minden meghozott határozat a közösség minden tagjára kötelező. Ha nem így volna, akkor soha nem lenne működőképes a vadászati jogközösség, ráadásul a távollevők jogait a jelen volt jegyző képviselte. A vadászati törvény (14. §. 4. bek. a. és b. pontja) lehetőséget ad arra, hogy ha a tulajdoni hányaduk alapján kisebbségben maradt, vagy a határozathozatalban részt nem vett tulajdonosok valamivel nem értenek egyet – például jogos érdekeiknek lényeges sérelmével jár a hozott határozat – akkor ... a határozat meghozatalától számított harminc napon belül a határozatot bíróságnál megtámadhatják. Ezért kell a határozatképes közgyűlés minden meghozott határozatát a közgyűlés napjától számítva legkésőbb tizenöt napon belül az önkormányzat hirdetőtábláján újfent kifüggeszteni. Aki akarja, megnézi, és ha valami gondja akad, bírósághoz fordulhat.

Mi van akkor, ha semmit nem csinál a közös képviselő, és milyen hatóság ellenőrizheti a közös képviselőket? Amennyiben semmit nem csinál, nem tesz eleget a számára előírt kötelezettségeknek, akkor a tulajdonosok 1/3 területi aránnyal rendelkező földtulajdonosai írásban kezdeményezhetik a 11/2000. (III.27.) FVM rendelet 5. §-ában leírtak szerint és témákban a közgyűlés összehívását. Ennek elmaradása esetén – a 30 nap elteltével – a bírósághoz kell fordulni a közgyűlés összehívása érdekében. A földtulajdonosi vadászati jogközösség egy „laza”, úgynevezett „formátlan társaság”, amely fölött vadászati vagy közigazgatási, – államigazgatási szerv hatóságként nem gyakorol felügyeletet. Minden szervezet fölött a törvényességi felügyeletet az illetékes ügyészség látja el, amely bejelentés esetén saját vizsgálati szempontjai és ellenőrzési terve szerint végzi, illetve végezhet vizsgálatot, ezt követően a bíróságnál kezdeményezheti a megállapított törvénytértek megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtételét. Természetesen az APEH is végezhet hatósági ellenőrzést.

2003-ban megszűnt a vadászati jog haszonbérleti díja után a földtulajdonos által (3 hektár tulajdon fölött) fizetendő 20 százalékos forrásadó (SZJA) fizetési kötelezettség, ezért mi a teendő? Sajnos sokan összekeverik a vadászati jog, mint vagyonterék, úgy után fizetendő haszonbérleti díjat a földbérleti díjjal, amely mezőgazdasági földterület bérbeadását jelenti. Ezt a Polgári Törvénykönyv külön tételei szabályozzák. A földterület hasznosítására kötött földbérlet esetén valóban nincs 20 százalékos forrásadó fizetési kötelezettség, amennyiben a földbérlet legalább öt éves időtartamú. A vadászati jog – amely a földtulajdonjog elválaszthatatlan részeként a vadászterületnek minősülő terület tulajdonosait illeti meg – haszonbérletére a PTK dologi bérletre vonatkozó szabályai érvényesek. Ez a haszonbérleti jogviszony meghatározott időre, tíz évre szól, ezzel szemben a mezőgazdasági földbérlet általában határozatlan időre kötik. Ezért változatlanul fennáll a díj után a helyi önkormányzat részére fizetendő 20 százalékos forrásadó kötelezettség. Ezt az összeget nyilván a közös képviselő tudja megállapítani – kinek mekkora a földtulajdonjoga és mennyi összeg illeti meg – és ebből kell levonni a földtulajdonosnak kifizetendő összegek alapján. A vadászársaság nem rendelkezik – bár néhol előfordul – földtulajdonosi névjegyzékkel és területadatokkal. Egyszerűbb, ha a haszonbérleti szerződésben szereplő bruttó összeget utalja át a közös képviselő által megadott számlára.

Tudjuk, akad még számtalan megválaszolatlan kérdés, amelyről kellene szólni. Ezért arra kérjük Tisztelt Olvasóinkat, kérdéseiket írásban küldjék be szerkesztőségünkhez, amelyre legjobb tudásunk szerint igyekezzünk majd válaszolni.

Dr. Balázs István

A VADÁSZATI KULTÚRA EMLÉKEI

A GYÖNGYÖSI MÁTRA MÚZEUM megszervezése, alapítása Nagy Gyula nevéhez fűződik. 1951-ben az ország szakfelügyelői részére a gyöngyössolymosi iskolában rendeztek értekezletet, melyre Nagy Gyula, az iskola akkori igazgatója az oktatást segítő természetismereti, néprajzi kiállítást rendezett. A bemutató olyan sikeres volt, hogy felettesei megbízták a Gyöngyösön létesítendő múzeum megszervezésével. Óriási energiával kezdett a munkának, s erős akarattal, megszállottsággal, másokat is tettekre sarkallva elérte, hogy létrejöjjön a Mátra Múzeum, amely az Orczy kastély klasszicista épületében kapott helyet. A nehéz, fáradságos szervező- és gyűjtőmunka eredményeként az első kiállítás 1957-ben nyílt meg. A múzeum élére a szervező Nagy Gyulát nevezték ki múzeumvezetőnek, 1964-től pedig igazgatónak.

A vadászat Heves megyében nagy múltra tekint vissza. A megye vadászai mindig is élen jártak a vadászati kultúra ápolásában, terjesztésében, fejlesztésében. A MAVOSZ elődje, az Országos Magyar Vadászati Védegylet megalakulásáról Hatvanban hoztak határozatot 1881. március 20-án, a Sport Egyesület II. Közgyűlésén.

A Mátra gazdag vadállománya miatt előszeretettel keresik föl hazai és külföldi vadászok egyaránt a különleges vadászélmény reményében. Mindezek kapcsán merült föl az a gondolat, hogy ne csak állandó vadászati kiállítás megrendezésére kerüljön sor, hanem a Mátra kapujában jöjjön létre Magyarország önálló vadászati múzeuma. Első lépésként 1975-ben Dr. Nagy Gyula a vadásztársadalom körében meghirdette a „Mindenki egy tárgyat a múzeumnak” akciót, amit hamarosan kibővített a „Mindenki egy tárgyat a Vadászati Múzeumnak” mozgalomra, kérve az ország vadásztársadalmát, szimpatizánsokat, hogy segítsenek a még fellelhető tárgyi emlékek összegyűjtésében, s legyenek alapítói és lelkes támogatói a Gyöngyösön kialakítandó első Vadászati Múzeumnak.

A múzeum nem csak az Északi-középhegység és a Tisza-vidék gazdag vadászati emlékeit, tárgyait, hagyományait kívánta megmennteni, de célja volt, hogy összegyűjti az országban, illetve a Kárpát-medencében még fellelhető pusztuló emlékeket, veszendőbe menő tárgyi eszközöket, amelyek megfelelő módon reprezentálják a magyarság vadászattörténeti, vadászati, vadgazdálkodási kultúráját, beleértve a népi vadászati módokat is.

Fölhívások, nyilatkozatok jelentek meg az ügy érdekében nem csak helyi, hanem országos lapokban is. Pozsgay Imre volt kulturális miniszter is helyeselte a vadászati kultúra fejlesztését és dicsőítőnek tartotta a Heves megyei vadászok kezdeményezését. Ennek eredményeként megmozdult az ország vadásztársadalma. Vadászok, erdészek, megyei szervek, városi hatóságok, vadásztársaságok, művészek, természetbarátok tájékoztatásaikkal, ajándékaikkal, felajánlásaikkal segítettek a gyűjtőmunkát, aminek eredményeként vadász-múltunk nem egy fontos régi emléke, eszköze – igen gazdag és értékes anyag került a múzeumba. Idős vadászok, vagy azok hozzátartozói, a hosszú évek során át gyűjtött és féltve őrzött vadászati gyűjteményüket ajándékozták a Mátra Múzeumnak.

A vadászati anyag gyarapításához nagyban hozzájárult Dr. Varga (De Vargás) Ervin nyugal-

mazott debreceni ügyvéd, aki komplett vadászszobáját ajándékozta a múzeumnak. 1974-től folyamatosan került a Mátra Múzeumba a közel 500 kötetet tartalmazó magyar és idegen nyelvű vadgazdálkodási és vadászknológiai szakönyvekből, kéziratokból álló könyvtára és több mint 100, vadászattörténeti és vadászati tárgyi emlékeket magában foglaló sokoldalú, értékes gyűjteménye, benne számos trófea, régi vadászfegyverek, lőportartók, vadászkések, vadászati vonatkozású képzőművészeti alkotások, Pálffy József festményei, Ridinger metszetei (18), bronz-, fa-, porcelán kisplasztikák. Az ajándék tárgyat képező gyűjtemény sokrétűségénél fogva, egymagában is teljes egészének tekinthető, s jelentős mértékben elősegíti a vadászati kultúra megismerését és terjesztését. A gyűjtemény külön teremben látható.

A felhívás hatására egyre-másra jöttek a felajánlások. Voltak, akik csak egy-egy tárgyat ajándékoztak a múzeumnak, de voltak olyanok is, akik hagyatékukat ajánlották föl megvásárlásra. Ennek eredményeként került a vadászati gyűjteménybe báró Schell József Európa híró vadászgrafikus több mint 50 képzőművészeti anyaga, vadásznaplója, fotóalbuma. Segítője volt a mozgalomnak gróf Széchenyi Zsigmond, a nagy magyar vadász özvegye, Mangi asszony is. Az Ő segítségével gyarapodott a gyűjtemény az Eszterházyaktól vásárolt Pauzinger metszetekkel, muflon trófeákkal. Ide került Széchenyi Zsigmond íróasztala, híres könyvtárából duplum kötetek, valamint egy-két könyvének kiséje. Több Kittenberger-levéli is található a gyűjteményben. Balogh Péter, a tragikus sorsú festő-grafikus néhány képét (grafikáit) ajándékozta a múzeumnak. A Parászasvári Úveggyár „aranykezü” gravírozója, Fejes József, aki maga is vadász – készítette vadászati témájú olomkristályokat (boros készlet, serleg, váza) – a gyár a múzeumnak ajándékozta. Így kerülték a gyűjteménybe a Herendi Porcelángyár termékei, melyet Császár József porcelánfestő készített. Császár Józsefnek azonban nem csak porcelán tárgyai, hanem olajfestményei is gazdagítják, színesítik a gyűjteményt. A különféle intézmények támogatásra főlajánlott pénzeiből vásárlás útján gyarapodott a múzeum értékes régi és új vadászati tárgyakkal, többek között Antal János jászárok-szállási csontfaragó szarvasagancsból faragott remekeivel.

Régi szakönyvek, folyóiratok gyűjtése is a múzeum feladata közé tartozott. A könyvtárban a magyar nyelvű régi vadászönyvek, vadászlapok mellett idegen nyelvű folyóiratok is megtalálhatók, mint a Wild und Hund, stb. Az 1856-ban Bérczy szerkesztésében megindult Vadász és versenylap, az 1880-tól megjelenő Vadász és állatvilág, a Természet és vadászat, a Nimród, a Magyar Vadászlap, a Heves Megyei Vadász teljes évfolyamai, vagy töredék számai mind-mind a gyűjteményt gazdagítják. Vadászejegyek (1883-tól), tagsági jegyek, fotók, dokumentációs anyag, visszaemlékezések teszik teljessé a gyűjteményt, bepillantást nyújtva a régmúlt vadászataira.

Miközben folyt az anyaggyűjtés, gyarapodott a vadászati anyag száma, fölvetődött a kérdés, hol rendezzék meg a kiállítást, hol legyen a vadászati múzeum? Dr. Wiltner Sándor, a gyöngyösi kórház volt igazgató főorvosa házáat, az un. Berényi-Haller – egyemeletes, zártudvarú – barokk kastélyt végrendeletileg – 1978-ban – a magyar államra, pontosabban a

Mátra Múzeumra hagyományozta fejlesztés, illetve Vadászati Múzeum céljára. A Wiltner-ház alkalmas volt arra, hogy itt jöjjön létre az első, Országos Vadászati Múzeum. Első lépésként megalakult a vadászati osztály.

Az első vadászati kiállítás Egerben nyílt meg 1968-ban a Tanárképző Főiskola dísztermében, amelyet Dr. Nagy Gyula, aki egyben a Heves megyei MAVOSZ Intézőbizottság oktatási és propaganda felelőse, részben a vadászati gyűjteményből, részben a megyei vadászok trófeáiból rendezett.

A második vadászati kiállítás megrendezésére Gyöngyösön, a Mátra Múzeumban került sor 1969. szeptember 14-e és november 11-e között. E kiállítás kellően reprezentálta a megye vadásztársadalmának vadgazdálkodási tevékenységét, az elért eredményeket, izellőt nyújtva a látvai fejlesztési tervekben is. Célja volt, hogy elmélyítse az ember és a természet kapcsolatát, de egyben a Budapesten megrendezendő Vadászati Világkiállítás előkészítését is szolgálta.

Majd 1970. november 14-én nyílt meg a Mátra nagy természettudományi állandó kiállítás, melyben vadászati jellegű rész is helyet kapott, kellően reprezentálva a Mátravidék és Heves megye vadászati kultúráját és vadászattörténetét. E kiállítás kapcsolt része volt a vadászati világkiállításnak. Budapestről szervezett csoportok jöttek megnézni a gyöngyösi kiállítást.

1977-től a már összegyűjt vadászati anyagból időszakos kiállítások megrendezésére került sor, ám nem csak Heves megyében, hanem sorra az országban – Szolnokon, Kaposváron, Szécsényben, Miskolcon és Nyírbátorban is. 1981-ben a MAVOSZ jogelődjeinek, az Országos Magyar Vadászati Védegylet megalakulásának a centenáriuma a Mátra Múzeum szervezésében „Vadászat a művészetben” címmel nagysikerű kiállítást nyílt Gyöngyösön. A múzeumi anyagon kívül bemutattuk a megye vadászainak, erdészeinek féltve őrzött érmes és különleges trófeáit is.

Közben az országos vadászati múzeum szervezése tovább folyt, s nem állt meg annak ellenére sem, hogy dr. Nagy Gyula 1979. január 1-től nyugállományba vonult. Mint szaktanácsadó továbbra is a múzeum munkatársa maradt, s óriási hittel, töretlen kedvvel tovább dolgozott. A sors azonban másként rendelkezett. 1983. április 14-én bekövetkezett hirtelen halála megpecsételte a vadászati múzeum sorsát.

Ha az önálló vadászati múzeum nem is jött létre, a vadászati gyűjtemény gyarapítása nem állt le, tovább folytatódott, s folyik napjainkban is. A vadászati múzeum helyett állandó vadászati kiállítások rendezésére került sor.

A rég óhajtott állandó vadászati kiállítás végül csak 1996-ban nyílt meg a Mátra Múzeumban. A kiállítás a vadászat történetét mutatja be a honfoglalástól napjainkig, a vadászfegyvereken keresztül, s ráirányítja a figyelmet arra, hogy ma a vadászat csakis a természetvédelem keretében, a pusztuló állatvilág megóvásáért képzelhető el, amely szorosan kapcsolódik a tervszerű vadgazdálkodáshoz, a céltudatos tenyésztői munkához, a vad és élőhelyének szervezett óvásához, védelméhez. E kiállítás napjainkban is megtekinthető.

A Mátra Múzeum tevékenysége nagyban hozzájárult, s munkatársai a jövőben is minden erejükkel arra törekednek, hogy hozzájáruljanak a vadászati kultúra terjesztéséhez.

Pálosné Nagy Rózsa

VADÁSZATI OKTATÁS GYÖNGYÖSÖN

A '90-es évek elején a társadalmi életünkben bekövetkezett változások a felsőfokú oktatást is elérték. A GATE Gyöngyösi Főiskolai Kara élenjárta a képzés kiszélesítésében, teljeskörűen a gyakorlat igényéhez igazítva. Meghirdették a választható képzési irányokat, e között szerepel az erdészeti – vadászati szakirány is. Hallgatóink az ország minden területéről jönnek, sőt kis számban a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből és Szerbiából már eddig is részt vettek a képzésben.

A Főiskola agrármérnöki oklevelet ad, a vadászat, a vadgazdálkodás elválaszthatatlan a mező- és erdőgazdálkodástól. Ezért is volt oly egyszerű Wachtler István főigazgató-helyettes ötletét tovább gondolni és megszervezni az erdészeti, vadászati oktatást. Célunk, hogy a magántulajdonú vadgazdálkodás működtetéséhez kellő elméleti ismeretekkel rendelkező gyakorlati szakembereket képezzünk. A soproni erdőmérnök-képzésnek nem alternatívája, hanem kitűnő kiegészítője. Alapfilozófiánk a komplex (mező-, erdő-, vadgazdálkodás) szemléletű tantárgyi tudás biztosítása magas színvonalú számítástechnikai ismeretekkel ötvözve. A nyelvtudás a diploma alapfeltétele.

Az egyes szaktantárgyak tematikája szigorúan a hármas egység szintézisét tükrözi. Az oktatás a Vadászati Enciklopédiára épül, mely a hallgatók rendelkezésére áll. A gyakorlati ismereteket a Mátra Múzeumban, különböző vadgazdálkodóknál, sportlövészet során és különböző tanulmányutakon szerzik meg a résztvevők.

A szakmai oktatást az erdészeti-vadászati kárszakértés c. tantárggyal egészítettük ki, melynek keretében az erdőben, a mezőgazdaságban, a vadban és egyéb területen okozott kártételek igazságügyi szakértői vizsgálatával ismerkednek meg a hallgatók. A tananyag főiskolai jegyzet, amely CD-n is rendelkezésre áll. A hallgatók kellő gyakorlat megszerzése után képe-

sek lesznek magas szinten vizsgálni a károkozásokat – a vadgazdálkodók közötti egyezség elérése érdekében vagy akár polgári-, akár büntetőügyekben. Mindezzel a gyakorlati életben mutatkozó őr szeretőnk mihamarabb betölteni.

A hallgatóink a tanulmányaik befejezése után komplex záróvizsgát tesznek, melynek előfeltétele a választott témában írt szakdolgozat. A témakörök palettája rendkívül széles, néhány kiemelkedő az elmúlt évek terméséből: „A zalai szarvasállomány története és fejlesztési lehetőségei”, „A guthi dóm”, „Békési őzallomány értékelése”, „A sarvalyi vadászterület”, a „Mátrai muflonállomány és a természetvédelem”, a „Kisalföld apróvadállománya és fejlesztési lehetőségei”, a „Vadkacsa tenyésztése és hasznosítása”, „A fűr”, az „Erdői vadkár vizsgálata és ökonómiai értékelése”, „A vadászati turizmus”, „Dámkert létesítése”, a „Pilis muflonállomány vizsgálata”, a „Siketfajd és vadászata”, „A tűzok”, a „Jagdterrier és alkalmazása”, „A róka” – és így tovább.

Az oktatás színvonalát minősíti, hogy a végzett hallgatók egy jelentős része sikeresen teljesíti a vadgazdálkodási szakmérnök-képzés, vagy akár a szakirányú egyetemek követelményeit is. A közismert elhelyezkedési korlátok ellenére egyre többen vannak már erdészeti, vadászati felügyelői munkakörben Zalától Zemplénig, Pilistől Baranyáig, szinte az ország minden részében. Emellett – természetesen – sokan gyakorlati szakemberként, saját vállalkozásukban eredményesen tevékenykednek.

A vadászterületek minimalizálásával háttérbe szorult a természetes vadgazdálkodás, a jövő trendje a zárttéri vadtartás. A gyakorlat igényeit az oktatásban résztvevőknek látnia kell és teljeskörűen szükséges megfelelni annak. Cél az Európai Unióban konvertálható diploma követelményeinek minél magasabb szintű teljesítése.

Pálos László

OKTATÁS, TOVÁBBKÉPZÉS

Az OMVK Jász-Nagykún-Szolnok megyei területi szervezetének Oktatási és Kulturális Bizottsága dr. Pataki Mihály elnöklésével Vincze Kálmán és Szabó István tagokkal 1997-ben alakult. A bizottság személyi összetételéből és felkészültségéből adódóan széles körű rálátással rendelkezik mind a vadászati kultúra, mind a vadászati szakképzés területén. A bizottság előre elkészített munkaterv alapján tartja üléseit, évente legalább három alkalommal. Kiemelt feladatok előkészítése és teljesítése miatt azonban ez a valóságban jóval több alkalommal történt. Fontos szerepet kapunk ugyanis a továbbképzések szervezésében, a sportvadászok, tisztségviselők szakmai napjainak lebonyolításában. Mi szervezzük a hivatásos vadászok évenkénti továbbképzését, szakmai versenyait, a vadászok bemutatókat is. Mindezeket kívül – és ez korántsem valami „fontossági sorrend” – a megyei vadásznapok szervezése, a zászlótervezés, valamint a múlt évben a megyei almanach körüli teendők is feladataink közé tartoztak. Rendezvényeinket mindig a szövetséggel együtt rendezzük, sok segítséget kapunk a megyei vezetéstől, Kovári Ferenc titkártól, aki a bizottsági üléseken is tevékenyen részt vesz. Az országos bizottsági tagságból eredendően az ott hallottakat, tapasztalatokat is fölhasználjuk a megyei vadászati kultúra ápolásában, fejlesztésében. Összességében aktív és eredményes éveket tudhat maga mögött a megye oktatási és kulturális bizottsága.

dr. Pataki Mihály
elnök

Ez elment vadászni, ez meglőtte, ez hazavitte, ezek meg mind (s)írógörcsöt kaptak

Bizonyára mindenki emlékszik áldott vagy áldatlan gyerekkorára amikor nevelője büntetésből – és tegyük hozzá kitől is – sűrű oldalakat íratott vele, hogy óra alatt nem beszélget, társait nem rugdossa és egyéb nagyívű bölcsességeket. Bevallom rendszeresen „gyártottam” a legkülönfélébb „büntiket”, de már akkor is az foglalkoztatott: vajon mit csinál ezzel a tanár? Egyfajta tróféaként elteszi emlékébe általam sanyarúnak kívánt öreg korára, esetleg kötelező kimutatásokat készít, netán jelenti a felesleges hatóságoknak? Nos, nem tudom leírni azt a csalódást, mint amikor egész délutánokon végig körmölő szorgos munkám gyümölcsét szétéltéve találtam meg a tanári szoba szemeset kosarában. Bevallom nem az én anyám jutott mindjárt az eszembe... Nos valami ilyesmit érez az ember, amikor mondjuk húsz ózbakot kell bíráltra vinnie és sorra töltögeti ki a három példányos „trófabírálati jegyet”, darabonként és teljesen feleslegesen. A trófea ugyanis miután szakszerűen elválasztották

viselőjének testétől, többet „senkivel” nem találkozik, akinek az adatait be kell írni. A terítéknyilvántartó könyv bejegyzési száma ott fontos, ahol maradt, a területen. A csánkba helyezett krotália száma napokkal azelőtt már a hűtőházba került, teljesen mindegy –, és főként ellenőrizhetetlen is – melyik őznek melyik a földi porhüvely. A löveggyék és a vadászati engedély száma pedig nem lehet kérdés, hiszen azon számol el, ott van a bíráló orra előtt, az ég világon semmi szükség nincsen még egy hárompéldányosra. Mindezek normális esetben tökéletesen elegendők annak bizonyítására, hogy a bak nem a vadászok zsákmánya, a kutya vacsorája, nem dögön találtuk, nem az autó ütötte el, és ki tudja még mit feltételeznek rólunk a vadászok „nagy tiszteletű” leckéztetői. Azok, akik most a jól végzett munka örömeivel bizonyára kejesen nyögdecsele dőlnek hátra az újból alapos megvizsgálás mással összetéveszthetetlen csúcsra jutottságával. Aztán kell még az egészhez egy jó nagy szemét-

kosár is, rendszeres ürítkezéssel. Ez aztán a nagy magyar vadászat kézzel fogható, „el-szózott” valósága, az igazán „beleváló világ”. Fokozása már csak fantázia kérdése. Mert esetleg mulhatatlan szükség lehet még: a bak elejtési helyének vetésforgójára, a fegyver gyártási számára, a felhasznált töltény típusára, hüvelyméretére, az ellenőrző személy édesanyja... nevére, a tavaszi csapadék mennyiségének hiányára, milliméterben, a bak bendőtartalmának – 1-től 5-ig osztályozott bűdösségi együtthatójára, a vadászható gumicsizma méretére, és esetleg arra is, hogy vajon hány üveg sört fogyasztottak száz kilométerenként. Felállítható még egy külön adatgyűjtő, majd az értékelés után kötelező adatmegsemmisítő ügyosztály, abszolút biztos és megvesztegethetetlen adatvédelmi biztosokkal... Brrrrr... drága uraim ébresztő! Csak az állatoknál fordul elő, hogy amire semmi szükség sincsen, az hamarosan elcsökevényesedik?

– HoZso –

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Horváth Ernő, a NEFAG Rt. Erdei Művelődési házában erdőpedagógusa Weöres Sándor verssoraihoz azonosulva vallja és hirdeti élet-szemléletüket:

„Gyöngy az idő, vándoroljunk,
Nincs szekerünk, bandukoljunk,
Lassú folyó ága mellett
Járjuk a halk fűzfa-berket.”

A táborok célja a természetet, környezetet érintő, környezetbarát magatartásforma továbbfejlesztése a gyerekeknek.

Az idén nyáron tizedik alkalommal kerül megrendezésre Tiszapüspökiben a Halász-Vadász-Madarász szaktábor.

A tábor anyagi támogatói és szakmai segítői a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Vadász Szövetség, illetve az Országos Magyar Vadászklubok Jász-Nagykun-Szolnok megyei területi szervezete.

A tábor résztvevői vadászok gyermekei 10-től – 16 éves korig, de táborvezetőségi tagként visszajárnak a már „kinőtt” de továbbra is érdeklődő gyerekek.

A tábor lakói többek között Tiszapüspöki természeti és épített környezetének értékeivel ismerkednek táj-ember-település összefüggésében.

A tábor programjai értelemszerűen halász-vadász-madarász témákhoz kapcsolódnak: ennek keretében felejtetlenné a hajnali vadlesek, madárházak, gyűrűzések és előfordul olyan is, hogy azt vacsorázzák a tábor, amit a horgászok a nap folyamán kifogtak.

A túlélt túrák, az éjszakai bátorság próbák, a számháborúk, a játékos vetélkedők, a falusi-mereti versenyek a legkedveltebb programok.

Az esti táborütköz, a közösség együttléte olyan élményt jelentenek, amiért minden évben visszatérnek táborosaink.

Erdei iskolásaink az első napokban gyakran panaszkodnak, hogy kevés állattal találkoznak – elsősorban a madarakra és az emlősökre gondolnak –, a tanóráikkal szemben. Ekkor még túlnyomóan a kellemetlen dolgok jutnak eszükbe a terepmunkáról: csip, szúr, vág, gödörös, sártenger, meleg van, stb. Az urbanizált környezetben élő gyerekeknek ez egy természetes megnyilvánulás. Pont az a feladatunk, hogy az együtt töltött idő folyamán a tanulók ráérezzenek, felfedezzék a körülöttük lévő, általuk akkor még kevésbé ismert, más világot.

Egy tábor munkájának eredményességét a felmérések, feladatlapok értékelése nélkül is könnyen lemérhetjük:

- ha a maguk által épített lessátor állandóan foglalt,
- ha egy kis csapat a madáritató, fürdő elkészítésén serénykedik,
- ha készülnek a pecabotok és a gumicsizmákért folyik a harc,
- ha tölklámpák készítésével szorgoskodnak,
- ha madárijesztőket készítenek
- ha a csipések nyomaira már csak legyintenek,
- ha, ha, ha, ... , él, pezseg, forr a tábor, akkor jó úton járunk.

Úgy gondolom, – itt és most nem az a feladatom, hogy részletesen leírjam, újból kitaláljam, esetleg összeolgozzam a jobbnál jobb szakönyvek ézerszer leírt, magyarázó rajzokkal

gondosan illusztrált anyagát. Én arra vállalkozom, hogy a szakirodalom ajánlása mellett a saját észrevételeimet mondjam el, remélve, hogy az okos ember más kárán tanul (bár ezt mindenki végigjárja). Ha a gyerekek nyomot fog-nak, szimatolnak, olyan tűzbe, lázba jönnek...

Csak kis csoportban (4-5 fő) szabad és lehet igazán dolgozni. Minden vizsgálatnál az eddig tanultakat jó, ha a terepen a gyakorlatban is bemutatjuk, illetve hagyjuk, hogy ők maguk éljék át... Ha már különbséget tudnak tenni a nyom, a nyomképlet, a csapa és a váltó között, akkor már alkalmazni tudják a tanult ismereteket. Ekkor a kis csapat tagjai között elkezdődik a vita: érvelnek állításaikkal mellett, előkerülnek a szakkönyvek, bizonyítván vagy cáfolván feltevéseiket. Ha nincs egybehangzó megoldás, akkor a jegyzetfüzetbe gondosan rajzolnak és kiegészítik megfigyeléseikkel.

Ugye, mennyivel más ez, mint mikor valamelyik szakember a hosszú sor elején valamit már fél órán keresztül magyaráz, csak magyaráz és már elképzelni sem tudjuk, hogy mit kellett volna megtekinteni a sor végéről. A gyerekek is így vannak ezzel.

A TÁBOROKAT AZ ALÁBBI HELYSZÍNEKEN TARTJUK:

Vackor Vendégház – Tiszapüspöki: Kidolgozott, évfolyamra lebontott, az adott iskola pedagógiai programjához illeszkedő szakmai anyaggal segítjük az iskolákat abban, hogy az erdei iskolai pályázatokon eredményesen szerepeljenek és egy tartalmas hetet tölthessenek el Tiszapüspökiben. A vendégház Tiszapüspökiben, ebben a 2100 lakosú községben található, a Tisza mellett, a Közép-Tiszai tájvédelmi körzet határán. A szép természeti környezet kiváló lehetőséget biztosít a pihenésre és a szakmai programokra egyaránt.

Ördögszékér Környezetvédelmi oktató központ Oktatóközpontunk 1993 óta működik a Kerek-tótól alig száz méterre, egy volt gőrházban a Tiszapüspöki Általános Művelődési Központ intézményegységeként. Az alábbi feladatokat vállaltuk magunkra a környezeti és természetvédelmi nevelés munkájából: – Egy-két napos kirándulásokhoz helyszín és szakmai program biztosítása. Többnapos szakmai táborok lebonyolítása. – Akciók, konferenciák, versenyek, továbbképzések szervezése, megrendezése. – Ismeretterjesztő és módszertani kiadványok összeállítása. – A helyi természeti és kulturális értékek feltárása, feldolgozása,

aktív környezet- és természetvédelem. A hoz-zánk látogató csoportok a legszelebb kor-osztályt ölelik fel. Óvodáskortól, általános és középiskolán keresztül, a nyugdíjas klubokig, mindenkit szeretettel várunk. Nagy örömrünk, a csoportok több mint fele az ország távolabbi részeiből érkezik hozzánk, főleg a fővárosból. Még óvodás gyerekek is töltenek egy-egy he-tet nálunk, távol a szülőktől! A programjaink ja-varészt a terepi munkára alapozódnak, így rendkívül változatosan, mindig az aktuális le-hetőségekre épülnek. Ezért fordul elő, hogy ugyanazok a csoportok, diákok többször visszatérnek, sőt vannak, akik a kezdetektől már a 8. alkalommal látogattak el hozzánk. Számunkra ez a legnagyobb elismerés. Né-hány jellemző szakmai programunk:

- Diavetítéses előadás a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet értékeinek bemutatására, vagy más aktuális témához kapcsolódóan.
- Terepgyakorlat a Tájvédelmi Körzet tanósvé-nyeinek.

NEFAG RT. Erdei Művelődési Ház – Szolnok:

Az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) Erdészeti Erdei Iskola Szakosztályának, valamint a Környezet és Természetvédelmi Oktatóközpont Országos Szövetségének (KOKOSZ) tagja.

A NEFAG RT. felelős, tartamos erdőgazdálko-dásába szervesen beépül a környezeti neve-lés ügye, a jövő nemzedék környezettudatá-nak pozitív formálása. Az Erdei Művelődési Ház 1989 óta működik a Szolnoki Erdészeti, ideális környezetben: Szolnok város szélén, 200 ha-os parkerdőben, a Zagyva folyótól 300 m-re. A jellegzetes alföldi táj és a változatos élőhelyek (a Tisza és a Zagyva folyókát kísérő puhafás ligeterdők, magasártéri keményfalege-tek, ültetett erdők, erdősávok, facsoportok, puszták, legelők, agrárterületek) kiváló lehetőségeket biztosítanak a természet személyes megtapasztalására az erdővel és az erdész szakmával való közvetlen találkozásra.

Céljaink: A felnővekvő nemzedék környezeti nevelésében való aktív részvétel, különös hangsúllyal az erdészeti kultúra terjesztésére.

Az elmúlt tíz év táborainak tapasztalataiból szü-lelt egy multimédia CD, **A Kerek-tó világa** cím-mel, mely egy képzeletbeli kirándulásra visz a nyár- és fűzfák rejtette Kerek-tóhoz! A fotók, a videók és a hanganyag java része 2002 nyarán készült el. Így remélünk közvetíteni egy egysé-ges összképet az évről-évre változó ártéri kör-nyezetből. Arra, hogy az egész anyag szemé-lyes, valós élményekből és kalandokból nőtte ki magát, a legjobb bizonyíték talán az Erdekesség rovat. A Tanósvény rovat segítségével „önálló” bolyongásra is van lehetőség. A kijelölt útvonal inkább csak lehetőség, mint szigorú köztéttség. Bemutatjuk azokat a módszereket, technikákat is, amelyeket alkalmaztunk munkánk során. Eze-ket bárki meg tudja valósítani a Gyakorlat és Er-dekesség rovat segítségével. A Média-tárban található sok száz fényképet fel lehet használni jegyzetekhez, de a tanórákon is hasznát lehet venni. Ha megtetszik valamelyik kép, akár posz-ter is nyomtatható belőle, hiszen mindegyik nagyfelbontásban található a CD-n. A lexikon-ban nem száraz címszavak találhatók, hanem egy-egy területész élőhelyek szerinti bemutatá-sa. A csodálatos megjelenésű multimédia anyag kiváló tartalom takar, kellemes időtöltést szerez-ve gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt.

A VADÁSZATI KULTÚRÁÉRT SZOLNOKON

A VKE Jász–Nagykú–Szolnok megyei csoportja 1998. május 26-án alakult, 18 fővel. Közös célkitűzésünk volt, hogy megpróbáljuk összefogni mindazon vadászokat, akiknek fontos a magyar vadászati kultúra ápolása, fejlesztése. Első évünkben igen sok feladatot szerettünk volna megvalósítani, azonban be kellett látnunk: igen kevesen vannak a megye vadászai között olyanok, akik tenni is akarnak az egyébként általuk is fontosnak ítélt célok megvalósításáért. Ennek ellenére megvalósítottuk az „Őz a képzőművészetekben” című tematikus kiállítást, sikerült Szolnokra hozni a Szalonka Dublé Díj, a Rókaoponyák és a Rendellenes tróféák kiállításának országos díjátadó ünnepségét. Közreműködünk az Országos Vadgerle Konferencia megszervezésében.

Előkészítettük és 1998. október 27-én megalkottuk a Jász–Nagykú–Szolnok megyei Szalonkavadászok Baráti Körét. Örven-

detes módon ezt több baráti társaság követte és ma már a Nagykunságban és a Jászságban is alakult klub a szalonka lelkes híveinek összefogásával, sőt 2002-ben közös találkozóink volt Szolnokon.

A VKE helyi csoportja továbbra is részt vállalt a megyei vadásznapi előkészítésében és lebonyolításában. Könyv és festmény kiállítást és vásárt rendeztünk, szellemi vetélkedőket tartottunk a vadászok, majd 2001-től a vadásznapi részt vevő gyerekek számára. Rákóczi-falva nevű falu évente megrendezi a Rákóczi-fesztivált. Immár három éve a helyi vadászok lelkes csoportja vadászati kiállítást szervez, színesítve ezzel a rendezvényt. Egyesületünk anyagilag és szervezési tanácsokkal segíti a sikeres lebonyolítást.

A 2000. év végre alkalmat adott régi nagy álmunk megvalósítására, egy önálló regionális műsorral, az „ERDŐJÁRÓ” magazinnal helyet kértünk és kaptunk a Szolnok TV mű-

sorában. A természetvédelmet, az erdőt és a vadászatot egyaránt szerető emberek örömmel várják adásainkat, az iskolákban közösen nézik a gyerekek a műsort. Idén a helyi csoport szervezésében az I/1-es vadgazdálkodási körzet földtulajdonosait és vadászatra jogosultjait hívtuk össze egy közös eszmecsere, melynek remélhetőleg folytatása lesz országosra.

Létszámunk alacsony – a megye vadászainak alig 1 százaléka –, de stabil, reményeink szerint egyre több megyei vadásznak lesz lehetősége arra, hogy a vadászatot nemcsak szenvedélynek gyakorolása mellett tud azért is áldozatot hozni, hogy az élményeket a művészeteken keresztül elvigyűk minden emberhez, megpróbálva megőrizni és ápolni a modern kor emberének érzelmevilágában a legősibb emberi tevékenység emlékét.

Szekeres István
ügyvivő

... ÉS A HEVESI OLDALON

A Mátra Múzeumban a vadászati kultúra terjesztésének, népszerűsítésének régi hagyománya van. 1966. március 12-én itt alakult meg Nagy Gyula vezetésével, a Múzeum-barátok Köre támogatásával a Vadász és Természettudományi Szakkör, melynek egyik célja a gyöngyösi járáshoz tartozó vadásztársaságok tagjainak összefogása, szakmai továbbképzésének biztosítása volt. Az összejövetelekre hetente két nap, szerdán és szombaton került sor, ahol lehetőség nyílt arra, hogy a vadászok kicseréljék tapasztalataikat, részt vegyenek szakmai előadásokon, filmvetítéseken, használják a múzeum könyvtárát. Ezen kívül a havonta, Nagy Gyula szerkesztésében megjelenő

„Heves Megyei Vadász” című megyei vadászlap is nagyban hozzájárult a vadászok képzéséhez, a vadászati kultúra megismeréséhez. A sorra nyíló időszakos vadászati kiállítások is ezt segítették, hiszen a kiállítások ugyan a múltat szólnak, ám a jövőnek üzennek, miközben tanítanak és nevelnek. 1996-ban végre megnyílt az állandó vadászati kiállítás is.

Ilyen előzmények után a 90-es évek második felében a Vadászati Kulturális Egyesület regionális szervezeteket hozott létre, s megkereste a Mátra Múzeumot, pontosabban a vadászati gyűjtemény kezelőjét, dr. Pálosné Nagy Rózsa, hogy legyen ügyvivője a Heves megyei Régióknak.

Első feladat a tagtoborzás volt, illetve a szekcióülés megszervezése. A kiküldött leveleket a megszólítottak egy kis csoportja fogadta csak el, viszont akik eljöttek, azok igen lelkesek voltak. Azóta több összejövetelre került sor, előadásokra, kiemelten Békés Sándor a vadászetikáról tartott előadására.

A kezdeti lelkesedés egy kicsit megtorpant, amit okozhat a vadásztársaságok átalakulása is. A jövőben el kell érniük, hogy az ügyvivő mellett legyen olyan vadász, aki ismeri a megyei vadásztársaságokat, a tagokat és segít a mozgósításban.

Dr. Pálos Nagy Rózsa
ügyvivő

FÜZESABONY LÖVÉSZEI

Az egykori MHSZ golyós löteret megkapta az önkormányzat, de anyagiak híján nem igen tudott mit kezdeni vele. Vadász és fegyverforgató és helyi vállalkozóként vállaltam, hogy a környék cégeit és vállalkozóit, fegyverforgatóit összefogva létrehozok egy lövész klubot és elkérem a területet. Mindezt sikerült megvalósítani. Ismerve az ország többi pályáját, nem túlzok, ha azt állítom, hogy az egyik leguniverzálisabb pályát sikerült elkészítenünk. Löterünkön marokfegyverekkel, puskával 100 méteres távolságra is tudunk löni. A korongszámokban pedig toronykakas, trap, 2 skeet pálya és ezek köré telepíthető korongvadász pályák állnak rendelkezésre a lövészsportot kedvelőknek. Kultúralt épületgyűjtéssel, parkolóval és parkosított területtel rendelkezik lövészklubunk. Mindez annak köszönhető, hogy több mint száz fegyverszerető, lövész kedvelő a romjaiból építette újjá, renge-

teg munkával és anyagi hozzájárulással, mindezt központi támogatás nélkül a füzesabonyi löterünket.

Tagjai vagyunk a Magyar Korongvadász Szövetségnek, a Magyar Technikai Tömegsport Klubok Szövetségének és a Magyar Sportlövő Szövetségnek is.

Országos és megyei versenyeket rendezünk. Minden héten, pénteken gyakorló napot tartunk, nemcsak a klubtagoknak. A Heves megyei vadászbizottság gyakorlati oktatása és vizsgáztatása nálunk történik. Elnökként elégedetten hallgatom a lövéseket a lötérről, hiszen alig telik el nap, hogy irodám ablakán ne szűrődjön át a löteri fegyverpogás hangja.

Talán hiányosságként, a modern, korszerűbb korongdobó gépek hiányát tudom említeni, – sajnos – központi támogatásra nem igen számíthatunk, mert a központi vezetéssel mindig elfogy a pénz. Mi másra gondol-

hatnánk? Talán a jó megélhetésre és a régi, jó versenyzők utaztatására kell a pénz. Az ifjúsági reménységeinket saját erőből támogatjuk, és ha jó eredményt érnek el, valahogy azt is titkolják, mert az újságokban nem jelentetik meg, nehogy a jómód megszűnjön. A véleményünk itt vidéken az, hogy ez az egész a sportról, a támogatásról szól és a magyar sport érdekeiről.

Sok vadászversenyt szervezünk, ahol a vadászok lövadásukat kedvükre fejleszthetik, ezáltal gyakorlottabb vadásszá válhatnak. Vadászaikkal minden olyan versenyen részt veszünk, ahol a szervezők nem a pénzbehatást, hanem a sportot tekintik elsődleges célnak. Ifjú reménységeinkben bízunk, akik kivívták már az országos elismerést a Füzesabony Város Szabadidő és Tömegsport Lövészklub részére.

Szabó János
elnök

Koccintani tanította a rókat

Aki otthon, Mezőtúron felkeresi, biztos, hogy a műhelyében találja meg **Bán Istvánt**. Maga sem gondolta, hogy valamikor a faragás lesz a fő elfoglaltsága. Egykor csak azért kezdte el, mert úgy találta, a trófeák jobban mutatnak a maga faragta alátétén. A hatvanas években Csehszlovákiában támadt ez az ötlete, ahol gyönyörű montifarkat látott. Forgattam, nézegettem. A fene, mondtam magamban, magam is megcsinálom én. Azóta az ország minden részébe készített alátéteket, csillárokat, csend-életeket és ki tudja még mit. Készít ma is. Igaz kevesebbet, mint régen, és már nem a megélhetésért. Már, ha azon csak a keresetet értjük. A faragókést ma nem a pénzért, hanem az emberi életért veszi kézbe gazdája minden nap. Hét éve leestem a lábamról. Hónapokig csak az ágyat nyomtam, csak a nyavalyámmal fog-

lakozhattam. Az nem volt élet!.. Lebotorkáltam hát a műhelybe dolgozni, ha először nem is ment könnyen. Azóta minden nap lejövök, elfoglalom magam, működöm. Ez lett a gyógyszerem.

A nagyja munkával, a preparálással azonban fel kellett hagynia. Pedig nagyon sokat köszönhet a háború után Sopronban kitanult mesterségnek. Segítségével járhatta be vadászok az egész országot. Csillár kellett például Kádár vadászszobájába. Megcsinálom, mondtam a minisztériumi ismerősnek, ha adtok kilövési engedélyt. Dámom még nincs. Mikor hazahoztam a bikát, megy a csillár. Így is lett. Vadászember tartsa a szavát!

Bán István preparátori ügyességéről otthon már csak vadászszobájában győződhet meg a vendég. A fotel, amiből kényelmesen körbe hordozhatja szemét a trófeagyűjteményen, Budapestről került haza. Pista bácsi az 1971-es vadászati vilákiállításra készítette szarvasgancsból. A szoba díszé is a magyar vadászat nagyszerű nemzetközi rendezvényének emléke. A tizenégy kilós gimagancs azonban kicsit nagyobb, mint szabadott volna. A mindenkinek tetsző kiállítás bezárása után, hatunkat, a rendezőket megajándékoztak egy-egy hétkilós bikával. Az enyém Kaposvár mellett, Taksonyban, agancsán kazalnyi szederindával került elénk. Méregettük a vadórral, végül azt mondta löjek... Mikor lekazlaltuk, kísérem csak annyit szól: Na, én se itt élem meg a nyugdíjat. Szerencsére nem lett baj a dologból.

Pista bácsi szívesen mesél, fantáziája a műhelyben sem hagyja cserben. A vadászszoba ingaórájának nem csak új számlapokat faragott, járókája se maradt a régi. Vadaskutyát formáz. A fotóalbum egyik képén preparátora jóvoltából asztalkára ágaskodó róka emeli pohárát koccintásra. Nincs már meg. Betegen úgyse koccintathaték már Rudival – legyint elszomorodva az alkotója.

V. Sz. J.

Vadászélményeiknek építettek házat

Trófeamúzeum, ahol lakni is jó. **dr. Hátori Ferenc** egyik testvére titulálta így bátyja új szalonok-szandaszőlősi családi házat, mikor először látta. A vendég talán nem is sejtette, hogy mennyire megdicsérte házigazdát. Hiszen a családorvos és felesége épp ilyen otthont kívántak maguknak. Ahol végre méltó helyükre kerülhetnek a férj egy esztendő híján három vadászévtizedének emlékei. Hogy biztosan az épüljön meg, amire vágnak, Hátoriné Marika maga vetette papírra álmaik házának részletes tervvázlatát.

A lakás leghangsúlyosabb helyisége, a földszintről a tetőtérbe nyúló nappali, amelynek falait és galériájának korlátját trófeák borítják. Az őzagancsok (van belőlük több mint hetven), gimsszarvaskoronák, preparált siket- és nyírfajok, farkasbőrök, a 19 afrikai – namíbiai, dél-afrikai és tanzániai szafarik emlékei – nem véletlenül vannak ennyire szem előtt, a ház fókuszában.

Nem a vad elejtéséért vadászom, hanem azért a sok-sok, más és más élményért, amivel a vadászat és a természet gazdagít – avatott be házépítési koncepciójuk háttérébe Hátori doktor. Az élmények sora a fegyver, a lőszer, a megfelelő öltözköztetés kiválasztásával kezdődik. Már indulás előtt azon töröm a fejem, mit tartogathat a holnap. Majd eljön a nap, a kihívás órái: sikerül-e megtalálnom a vadat, sikerül-e elég közel kerülnöm hozzá, képes leszek-e szépen meglőni? Jól fejtettem meg az erdő rezdülését, s tényleg a remélt vadkan jött meg? Mikor pedig a vadászat után otthon nyugovóra készülök, az egész napot újraélem.

A múzeumépítők és a gyűjtemény egy töredéke

Gyönyörű volt a táj, milyen érdekesen festette folyton újja a változó napsütés! Erről jött a vadászni, s ha jól mértem fel, merre fut, löhettem volna pontosabban.

Napokkal később ismét felidézem ezeket az élményeket. Mikor a komáknak elmesélem a hétvégén történeteket, ismét annak örülök, milyen jól kaptam el a már majdnem a sűrűbe érő őzet. De ezután sem merül feledésbe a vadászat: a trófea tulajdonképpen minden mozzanatát felidézi.... Marika nem vadászik, de ha csak teheti elkísér, hogy újra az erdőt, a mezt járjuk.

V. Sz. J.

A „VADGONDNOK”

A „hőskorban” kezdte a szakmát az 1947-ben született **Orbán Imre** hivatásos vadász, s akkor is itt, Besenyőtelken és Poroszlón, ahol ma is önálló gazdája egy közel 1500 hektáros nagyvadász területnek. Igaz, felmenői nem vadásztak, nagyapja halász volt a Tiszán, s ő maga is tíz évet töltött halászként, mégis a vadászattal kötötte aztán össze élete fonálát. Harminc évvel ezelőtt, az akkori Fűzesabonyi Állami Gazdaság birtokolta vadászati egység maga volt az apród eldorádó, olyan mennyiségű mezei és vízi vad volt a területen, hogy az ma már elképzelhetetlen. Kapitális őzbakok, tízezres libacsapatok, több száz tüzök, és megszámlálhatatlan vadréce tette kíváncssá minden vadász számára ezt a tájat. Sajnos, ez már jórészt a múlt ködébe vész, megritkult a vad, s az egyre erősödő civilizáció is meghozta a maga nem mindig kívánatos változásait. Hiába került természetvédelmi oltalom alá a Tisza tő jelentős része, az egyébként egyáltalán nem vadászható északi oldal árteri erdejében a vaddisznók kártételének csökkentésére önálló vadászterület jelölt ki a természetvédelemmel közösen a jelenlegi vadászatra jogosult Fauna Rt. Ennek az ösdzsungelnek a kezelésével bízták meg, s öt év alatt – helyenként a sző szoros értelmében a két keze munkájával – alakította ki, tártta fel a mai redkivül gondosan kezelt vadászterületet, s lett annak – saját megfogalmazása szerint – gondnoka. Megoldotta, hogy az egyre agresszívebben terjedő gyalogakások között 6-8 méter széles lönyiladékok, jól kezelt vadföldök legyenek, minden vadföld mellett fedett les, gereblyezett (!) cserkelőúttal, s folyamatosan – nyáron is – feltöltött szórók működnek. Sok jó kan fejezte be földi pályafutását a helyeken, különösen a holdvilágos téli éjszakákon, amikor a lefagyott zsombékosok közt még cserkelni is lehet. Bár zömében egyedül járja a területet, időnként fia (aki szintén a Fauna hivatásos vadásza) is elkíséri, s életük egyik legnagyobb élményének tartják azt a látványt, amikor a deres éjszakában két hatalmas kan két lábra állva verekedett egymással. Apósa is vadászott, lánya is vadászik, s a két éves kisunoka már húzgálta az elejtett disznó sörtejét... Számára ez jelenti az igazi boldogságot.

Orbán Imre hivatásos vadász tizenöt éve nem emelt fegyvert vadra.

S. E.

Egy erőművész szenvedélyei

A Szolnok megyei vadászok sportlövő-válogatottjának tagjaként **Kövér Gyula** ritkán maradt le a lövészversenyek dobogójáról. Mégis hűten lett az annyi sikert, megbecsülést hozó sporthoz. A magyarázat szerint egyszerű. Új munkája, a szolnoki mezőőrség, kevesebb idejét vitte el, mint az újszászi vadörködés. A nyakába szakadt rengeteg szabadidővel kezdenie kellett valamit. Leszokott az edzőterembe, végül az erőemberek között találta magát. Választania kellett a két egész embert, rendszeres edzéseket kívánó sportág közül. Képtelenség mindkettőben egyszerre lenni.

Gyönyörű téli estén került terítékre a 250. róka

Nagy kihívásnak éreztem az erős emberek – nálunk akkoriban újdonságnak számító – versengését. Mindig úgy tartottam, lakozik bennem valami őserő, muszáj volt megpróbálnom mit ér. Harminchét éves voltam, mégis az új mellett döntöttem, és mint mindent, amit felvállalok, teljes odaadással csináltam.

Az erőember-versenyekkel töltött tíz esztendő méltó párja lett a sikeres lövészévtizednek. Kövér Gyula közép-európai és világ bajnokságok bronzérmese, farönknyomásban 170 kilóval 2000 óta magyar csúcstartó, ő érdemelte ki a sportág 2002-es hazai ranglistájának első helyét.

A kiválóan lövő erős ember igazi szerelme azonban a természet. Kétszintes lakásának szinte minden helyiségét erdőn, mezőn gyűjtött ereklyék borítják el. Korántsem csak vadásztrófeák. A Namíbiában elejtett aranyérmes antilopszarvak és a varacskosdisznó-agyarak mellett jól megfér a Zagyva-parton elhullottan talált őz gondosan kikészített – a nyitrai vadászati kiállítás aranyérmét nyert – agancsa és az ugyanott bronzérmes, a megáradt Tiszában talált vadkan 24 centis agyara. De gyűjt és kikészített Kövér úr elhullajtott őzagancsokat, ragadozókoponyákat, varjúkarmokat is, hogy a mezőn, a folyó- és csatornaparton ne legyenek az enyészete.

Leginkább azonban a rókáinak örül. Oly szenvedélyes vadásza a mesebeli tyúkóla fondorlatos pusztítójának, hogy gyakran a Szilveszter-esték is rókavadászatnak érik. Akár napokon át is követem a róka nyomát. Mikor kitapasztaltam, mikor, merre jár, kiülök egy közeli magaslesre vagy a nádas szélére. Ott derül ki, melyikünk jár túl a másik eszén. Kövér Gyula alaposan megismerhette a rőt bundájú ragadozó észjárását: 2002. dec. 18-án 18 óra 5 perckor Szolnok-Alcsiszigeten, egy magaslesről a 250. rókáját ejtette el. Réztábla tanúskodik erről a kitömött állat fatalapzatán.

V. Sz. J.

Lesz-e még miért lelkesednie?

Kövéri Ferenc ritkán vadászik. Ha mégis, legszívesebben bokrászva, szűk baráti körben. Jó társakkal a vadászat neki akkor is élmény, ha el sem sűti a fegyverét. Meggyőződése szerint ez a sport nem arról szól, hogy ki milyen jól lő, mekkora vadász.

Akik Jász-Nagykun-Szolnok megye fővadászt, a kamara területi titkárát egy kicsit is ismerik, azok tudják, azon kiválasztottak egyike, akik örömeiket lelik munkájukban. Csoda ez? – kérdezi, a világon talán a legjobb özes-apróvadás vadászterület értékeinek megőrzését szolgálhatom!

Az apróvadás Szolnok megyében kevesen vadásznak vérebel

Többnyire közeli cimboráinak is udvarias elutasítás a része, ha teendőihez nem kapcsolódó üres fecsegésre próbálják rábírní. Tőle nem hangzik közhelynek, hogy a nap 24 órából és egy éjszakából áll. A társaságok tisztviselői munkahelyi teendőik után, közösségi megbízatásként dolgoznak a vadászatért, ő, az alkalmazott sem számolgatja hát, mikor telik le a munkanap nyolc órája.

Dunántúli sváb családban született Tolnán, a gemenci erdő szélén. Nagypapa, nagybátyja hivatásos vadászok voltak. Kicsi gyerekként gyakran ült a terítéket összegyűjtő szekér bakjára, és ha a hátára tett nyúl nagyobb volt nála, fülét, a fejét földön húzva vitte el a fogatig. Az erdőben, a Duna-parton érezte a leginkább

otthon magát. Unokatestvérei a ország nyugati részein vitték tovább a család hagyományos mesterségét, az ő álma Szolnokon teljesült be. 1978-ban gazdálkodás-fejlesztési előadóként állást kapott a megyei vadászszövetségnél.

– Sok minden történt azóta. Szövetségi éveim első kétharmadában mindig volt miért lelkesednünk. Láttuk, érdemes bizni és többet tenni, hiszen húsz éven át nem volt időszak, amikor a gondokra ne következtek volna sikerek, jellemzi a vadászatban töltött évtizedeit Kövéri Ferenc. Az utóbbi tíz esztendő viszont mindinkább az aggodásról szól. Gondra, gond jön. A pénzügyi katasztrófa veszélyén még a mostaninál enyhébb tél is alig enyhített volna. Képtelenség ugyanis lépést tartani a költségek növekedésével! Marad a kiadások csökkentése. Újabb és újabb társaságok mondanak példátul le a ma már veszteséges fácántenyésztésről. Az apróvadász területek sportvadászainak nem lesz mit lőni, a működés finanszírozása érdekében a tagdíjakat mégis kénytelenek emelni. A hirre még a tehetősebb tagok is továbbállnak. Miért is fizetnének kevesebbet többet... Soroljam még? Főlősleges. Lehetetlen megmondani, merre is tart a magyar, főként az alföldi vadászat, és hol köt ki?

V. Sz. J.

APJA FIA

Őszintén szólva nem vagyok a TV vetélkedők rabja, mégis egy késő délutáni műsorban csak úgy véletlenül figyeltem föl egy fiatalemberre, aki sorra vágta a válaszokat a legelképesztőbb kérdésekre is, olyan magabiztosan emelve a tétet, mintha csak egy kaszinóban ült. Végül őt és félmillióát „szállt ki” és a műsorvezető föltette a szokásos kérdést: mire fogja költeni a nyereményét? – Afrikai vadászatokra – mondta a hűledező hölgynek **Godó Nándor**, mintha ez a világ legtermészetesebb dolga volna. Ezt az „ígéretét” teljesítette is, mert amint mondta – a levonások utáni nettó nyereményét aztán „csontra” elvadásztta. Az alma nem esett messze a fájától, s a vér sem vált vízzé, mert édesapja, Godó Ferenc nyugalmazott fővadász, az egykori legendás sportlövő, akinek apósa – Nándinak csak Papa – pedig a veterán fűzesabonyi fővadász, aki annak idején megteremtette hírnevét a ma Fauna Rt. „névre hallgató” csodás vadászterületnek. Igazi vadász dinasztia. Apa és fia kétszer Namíbiában, háromszor Dél-Afrikában vadászott és csodálatos trófeákkal, élményekkel, video felvételekkel megrakodva tértek mindig haza. Míg az apának a nagyobb testű antilopok a mániái, Nándor a kistestű, „sportosabb” törpe antilopok, oribik, duickerek, dik-dikek megszállottja. Meg is van már szinte minden jelentősebb afrikai vadfaj, a nagy kudutól, a gnúig. Nándi szeretne damura dik-diket, kőszáli antilopot a gyűjteménye részére elejteni. Vaal – őzantilopja az SCI 8., a Rowland Ward szerint a 20. helyezést érte el a világranglistán. Mint mondják, nem olcsó dolog ez, de ha a magyar árakat nézzük, egy aranyérmes gimszarvas bika árértékű tíz napig egyfolytában vadászhatsz teljes ellátással és mindennap ejthetnek vadat. Nándi bár eredeti képzettségét tekintve geográfus, doktori disszertációjának témájáról mégis a vadgazdálkodást választotta, s nem régi-ben sikeresen meg is védte. Legközelebbi útjukat is együtt tervezi apa és fia, mert úgy tűnik családban is igaz a sportos mondat: nyertes csapaton ne változtass!

– y –

KÖSZÖNET A KÖSZÖNŐKNEK

A vadászház környéke valóságos kis arborétum, 64 fajfa díszlik teljes pompájában. Az üvegezett ambitus előtt, a kert fő helyén, egy figyelő, kapitális agancsú őzbak bronzszobra áll.

1998-ban ennek élethű modellje nálunk került terítékre – magyarázza **Szabó Sándor** elnök és **Montegén Károly** vadászmester. Megörökítettük, mert abban az évben az ország legerősebbje volt. A szobrot Györfy Sándor Munkácsy díjas szobrászművész készítette.

Mindketten úgy döntöttek, hogy ősszel lemondunk tisztségünkről. Véleményem szerint a vadászatban most egy korszak lezárult, vegyék át a helyünket a fiatalok, küszködjünk eleget, s az egészség sem a régi. Három évvel elhagytam a hetedik évtizedet, küzdelmes évekkel, de tagadhatatlan szép sikerekkel is. 1972-óta vagyok vezetőségi tag, 1980 óta elnök, amit csak úgy vállaltam, el ha Karcsi lesz a vadászmester, főfogalkozásban. Területünk 26 190 hektár, 88 aktív, 12 tiszteletbeli és hét hivatásos vadászunk van. A tagság 72 százaléka a területen földtulajdonos. A fácánnevelésünk úgy alakult, hogy évente 10 – 7 – 5 ezer fácánt neveltünk, ez az első év, hogy nem nevelünk, mert egyszerűen nincs rá pénzünk. Néhány éve még sikerült mindig valahogy nullára kihozni, de ma már nem megy. 25 milliós árbevétel kellene, de sehogy sem jön össze, az évi 16 400

forintos tagdíjat legalább duplájára kellene emelni, ezt én már nem szeretném megvárni. Alapjaiban változott meg minden körülmény. A bevételeink között az őzbakvadászat, az élőnyúl befogás és az apróvad vadászat hármasa dominált, de mára mindegyiknek megvan a maga baja. Érthetetlen és elfogadhatatlan számomra az a sanda bizalmatlanság is, amivel mi vadászok, a természetvédelem részéről találkozunk.

Vadásztársaságunk jogelődje 1874-ben alakult, és már akkor hangsúlyozottan benne volt az Alapszabályban „az égi madarak védelme”. Mi mindig is védjük a tűzokot, részt vettünk az országos mentési akciókban már a hetvenes években is.

Most meg – vág közbe a vadászmester – olyan ukázokat kapunk, hogy április 1-ig le kell fojtatnunk a rókákat, mert utána már zavartuk a tűzokokat. Érti? Mi zavartuk, nem a közeli róka... több mint egy évszázadon át, amikor sok volt belőlük, nem zavartuk, csak most. Hagyjuk ezt... van itt más baj is. Még nem is olyan régen 3000 nyulat fogtunk, tavaly 800 volt a nyúl befogási tervünk, de csak 382-t tudtunk értékesíteni. Soha nem volt gondunk a bakok eladásával, most már van, ráadásnak jött az őzhús átvételi árának drasztikus esése is. Jelentős földterületet művelünk, nem kevés költségért. A takarmányszükségletünket megtermeljük, de még el is adunk. A tartalékaink felélése folyik.

Saját és bérelt földön természetünk kukoricát, cirkot, napraforgót – veszi vissza a szót az elnök – van takarmánytárolónk is. Valahogyan talpon kell maradni, csak hogy egyre nehezebb. A 67 elejtésre tervezett őzbakból 60-at bér vadászoknak adnánk el, 7-et a tagság között osztunk el a végzett munka szerint, amit egyfajta pontrendszer alapján értékelünk. Utódaink nem lesznek könnyű helyzetben, az biztos, de ha egy irányba húzzák a szekeret, bizonyára kikecmeregnek ebből a hullámvölgyből. Hiszen amikor mi átvettük a stafétát, akkor sem volt az élet habos torta, és nem volt dugig a kassza, sőt... **H. Zs.**

AHOL TÉNYLEG BÉKE VAN

És ez a visznaki Béke Vadásztársaság, ahol évtizedek óta Tóth Lajos az elnök. Az 1960-ban alakult vadásztársaságnak 1967-ben lett a tagja, 1970-ben a titkára és 1975 óta az elnöke. A termelőszövetkezet növénytermesztési főágazatának vezetője idén lesz 60 éves, nyugdíjba készül, hogy utána csak a 90 hektáros családi gazdasággal, ebben a ciklusban még a falu polgármesterségével... s nem utolsó sorban „csak” a vadászattal foglalkozhasson.

Tóth Lajos erős egyéniség, ért a dolgokhoz... ezért aztán a környezete is elismeri a munkáját. A butaságra nagyon haragszik, a tudatlanság fölmérgesíti és bizony, ha begurul, durván kiosztja a józan ész ellen vétőket. A jelenleg 35 tagú és 4774 hektáron gazdálkodó va-

dásztársaságból eddig egyetlen vadászt kellett kizárni, a békétlenkedése miatt. Az ide nyenként 10-11 apróvad vadászat után a társaság majdnem mindig közösen ebédel, ahol az ugratásokkal, viccelődésekkel – vagyis a jó hangulattal – föloldanak minden feszültséget.

Van a visznakieknek egy eddig máshol nem tapasztalt kompetencia-osztási különlegessége. A vadór össze-vissza sorrendben emel fel a terítékről egy-egy kompetencia adagot és a vadászmester – háttal a vadórnek – ugyan-csak össze-vissza sorrendben mondja be a vadászok nevét. Még soha nem volt vita abból, hogy ki milyen kompetenciát kapott.

Tóth Lajos úgy lett vadász, hogy rábeszéltek. Sokat nem kellett agitálni a tsz fiatal állat-

tenyésztő agrónomusát, merthogy az édesapja és a nagybátyja is vadászott, s neki már 8 éves korában saját légpuskája volt. Hajtóként és vadászként az öreg vadászok voltak a példaképei, akik az újakat a vad tiszteletére és egymás megbecsülésére nevelték. Mint mondja, ezek az emberek lehet, hogy nem tudták mi a vadászati etika, de tudtak viselkedni.

S hogy miért vadászik? Hogy bírja a gyűrődést, hogy a vadászattal töltött néhány óra alatt feltöltődjön, kikapcsolódjon, megnyugodjon. Még egyelőre bírom – neveti el magát – s ha nem ezt kapom a vadásztól, majd valami mással próbálkozom.

—dor

Merán Fülöp, az ismert vadászíró, a grazi vadászati múzeum volt igazgatója huszonegy éve jár bakozi a visznakiekhez. Egy jól sikerült vadászat után neki gratulál Tóth Lajos

Amikor az ifjú Tóth Lajost avatták... közben eltelt 36 év... és amikor ő avatott

KÉT VÍZ KÖZÖTT

A legendás nagy ókori kultúrák mindig a vizek partján, még inkább két (több) víz közén keletkeztek. A „kisebbségek” is ez a helyzet. A vadászati kultúrák pedig el nem választathatók az általános virágzástól. Ez a mi kis országunk csupa „vizek köze”, amióta Árpád apánknak – még nagyobb korában – megtetszett, sőt, voltak-vannak időszakai, amikor ez a „köz” is alaposan megvizeseedik, jobban is, mint mindenki szeretné, a kákafélék és vízmadarak kivételével.

Ennek a hazának a közepén fut egymás kebelébe a Tisza és a Körös, de előtte jó pár kilométer hosszan cicáznak, egymással versenyt futnak, alig kitérőleg, amíg aztán elomolva összeölelkeznek Csongrád partjainál. Az együtt futó két víz köze a Tiszazug. A magyar Alföld közepén ugyan birodalom soha nem született, de a síkvidéki vadászat, vele a vadászati kultúra, az idők kezdetének homályába nyúl vissza. Ahogy az a történelmi kultúrákkal lenni szokott, keletkeznek, elhalnak, emléküket él, vagy elhalványul, de a vadászat, velük változva ugyan, végig megmaradt, megmarad. A változások a modern világ vágatásával felgyorsultak, a mi számunkra is követhetővé vált az öt-hat emberöltőnyi múlt.

A Tiszaföldvári Vadásztársaság területe a Tiszazug kapuját „őrzi”, és – bár semmi köze a birodalomnak még a gondolatához sem – mégis, történetében meglepően hasonló „hullámzásokról” adhat számot a krónikás. Az első – számunkra fellelhető – írásos emlékek az I. világháború utáni évekből maradtak ránk, a társaság vadászati rendtartásai, szabályzatai, a tagok névsora, pár avított vadászjegy, fotó. Valamennyi arról tanúskodik, hogy itt több évtizedes tapasztalattal, gyakorlattal rendelkező, „bejárattott” társasági életet élő, vadászó társaság működött, a teríték-adatokból ítélve, imponáló apróvadász bőségben.

Mi is az az apróvadász bőség?! – máshogy fogalmazva – változtak e az időkkel az értékek, a szokások az erkölcsekről nem is beszélve?!

Változtak bizony, de még mennyire! Annak idején az apróvad a fogoly és a mezei nyúl, ezek bősége – különösen a folyamatosan sirtott fogoly – valóban lenyűgöző volt. Lőhettek eleink tűzokot szép számmal, vízmadarat válogatás nélkül, illet gyéríteni a szintén nem tiltott ragadozó madarakat, de golyát (!), vidrát és majdnem minden vadon élőt az énekes madarakon kívül, jó szándékkal, tiszta és „tudatlan” szenvedéllyel. Véletlenül se vélje bárki, hogy ezért irigyljük őket, és azt sem, hogy ők voltak a ma már „vörös könyves” fajok életveszélyének kizárólagos okozói.

„Tempora mutantur...” A társaság mai területe majdnem hajszál pontosan megegyezik az 1920-as évekével. A társaság akkor is bérelte a területét a települések földtulajdonosaitól (meglehetősen borsos áron), ma is ezt teszi, de a köztes nyolcvan esztendőben nem csak a Föld forgott maga körül, hanem a „világ” is, de még mekkorákat!

Déd- és nagyapáink – esetemben, szó szerint – hangos ovációval éltették azt a vadászt, akinek sikerült egy-egy fácánkakast ejtenie. A vadászat végén, a kocsmában – fegyverek és kutyák a sarokban, hajtói őrizetben – nem a ró-

ka elejtője volt a „fizető”, hanem a „fácánjárger”. Pénzbevételt kizárólag a kötelező körvadászatokon lőtt, több száz nyúl ára jelentett. A társaság annak idején is „kisebbségek” tevédként össze, bár (nincs új a Nap alatt) „dísztagokkal dekorálta” magát, főispánnal, szolgabíróval, képviselővel, a jobb hírű társaságok igazi nagyhírű-formátumú vadászokkal. A földváriak tagnévsorában olyan neveket találkoztunk, mint Kittenberger vagy Nádler.

Az új háború vihara – érdekes módon – az apróvadászvilágban nemhogy nem okozott fogyatkozást, hanem ellenkezőleg, a földeken maradt, betakarítatlan termény bőséges táplálékkul szolgált a vadnak. A háború után a társaság létszáma a háború előtti 22 főről 46-ra nőtt, igencsak ki is cserélődött, kisebb arányban a háború utáni változások, nagyobb részt pedig az idősek kiválása miatt. Folytatódott a negyvenes évek nyúlbojsága, a fácán terítéke is egyre nőtt, de intő jelek mutatkoztak néhány vadfaj fogyatkozásában. Korlátozták, majd betiltották a tűzok vadászatát, a vízivad és a szárnyas ragadozók fajonkénti korlátozása is indokoltá vált.

Az ötvenes évek nagy átszervezéseinek idején a földváriak területét több, mint 30 ezer hektárosra növelték, felölelte a Tisza jobb partján is a Szolnok alatti községek határterseit. A politikai változások következményeként a tagság zöme kicserélődött, a vadászati jogosultság, a fegyvertartás joga a politikai megbízhatóság függvénye lett. Szerencsére, a megmaradt régi és a többségbe került új tagok azonos, a vad óvását, szeretetét, a vadgazdálkodás hozzáértő és kemény munkáját a vadászat nélkülözhetetlen részének tartó elveket vallottak, megbonthatatlanul egységeket voltak elveik gyakorlati megvalósításában, mint ahogy ez az ország egyéb vidékein is történt. Ennek és a vadászatot támogató politikai magatartásnak, a központosított (de szakmai!) irányításnak köszönhető a vadállomány és a vadgazdálkodás felfutása Tiszaföldváron is. A „félmegyényi” területről kiderült, hogy képtelenség az eddigi szervezettel egységesen vezetni, hatékonyan működtetni, erre ráébredt az állami irányítás is, és a hatvanas évekre az óriás területeket ésszerűen földarabolták.

A világ változásai nem hagyták érintetlenül a vadászatot sem. Elsősorban nem a terület

nagysága, a határok, hanem az élőhely, a mikroklima és a gazdasági átalakulást követő körülmények, lehetőségek és kényszerűségek voltak gyorsak és jelentősek.

Az ötvenes évek végén megjelenik területünkön az őz, és válik hallatlanul rövid idő alatt világhírű nagyvadunkká. Eleink őzet itt-hon csak képeslapon láthattak, jobb esetben, mátrai vendégként lőhettek. A hatvanas évek végére már külföldi bér vadászokat fogadott a társaság májusi őzbakra, a hetvenes évekre pedig Szolnok és Békés az ország legjobb trófeáit adó vadászterületévé nőtt ki magát, és – ami az igazán nagy szó – tartja magát a dobogón a mai napig is.

A mérleg ingája kileng, attól függően, mit mérünk vele: a hetvenes évek közepére a fogoly eltűnt az Alföldről és az országból. Nem a vadászat miatt, mint ahogy az őzet sem a vadászok honosították meg Tiszaföldváron. A hatvanas évek óta művelt félvad-fácántenyésztés nélkül, feltehetően, a fácán is a fogoly sorsára jutott volna. Számos jó szándékú szakmai és sok-sok elvakult, vagy ami még rosszabb, sánda indíttatású vita zajlott a félvad-tenyésztés ügyében. Ma már tudjuk, hogy ha nincs fácántenyésztés, ma már vadfácánunk sem lenne. A „támadásoknak” köszönhetően is, de inkább a vadásztársaságok anyagi helyzetének megrokkanása miatt sirja vissza sok alföldi vadász a hetvenes évek fácskibőségét.

Ismét leng egyet a mérleg nyelve: a nyolcvanas évekre megjelent a földvári-cibakházi határban a vaddisznó. Azóta minden esztendőben több kerül terítékre, köztük, a már „honos” vadként, a folyóparti nádasokban született és a 100-150 hektáros búza- és kukoricatáblákban nevelkedett, 3-4 éves korára 200 kilogrammra növekedő, közel húsz centis nagyagaru vadkanokkal.

Őseink állá lelesne, ha látnák, hogy a Tisza parton márciusban szalonakznak a helyi vadászok. Nem produkálnak ugyan kétszámjegyű terítékeket az idény végére, de a varázs, az élmény és az elejtett pár madár igazi!

A kilencvenes évek szervezeti, államigazgatási változásai után a Tiszaföldvári Vadásztársaság ma ugyanazon a területen vadászik, mint 1920-ban, nem 22 taggal, hanem 55-tel, de olthatatlan szenvedéllyel, több-kevesebb gonddal, örömmel. A jövődő biztos, hogy alaposan odacsap annak a bizonyos mérlegnek, talán „körbe” is fordul az inga, a mérleg nyelv. Az emberi konfliktusok várható megszorodása sem jelent örömet senkinek, de amit igazán félhet az aggódó vadász, az a vad, a természet. Féltő, hogy az emberi torzalkodásnak, az anyagiasság hajtotta indulatoknak a „véltlen vad” látja kárát. Ha tetszik, ha nem, a vadászat körülményei, társadalmi környezete gyökeresen megváltoztak, ami sok régi vadászt sújt, sokukat bér vadásszá változtat. Nem örül az ember, hogy örök szenvedélyéhez ragaszkodva áldozatokra kényszerül, alkalmazkodnia kell, de ha ez az ára a vad és a vadászat „átmentésének”, megmaradásának, esetleges fölfutásának, megéri, még az áldozatok árán is.

dr. Végh Endre

Otthon vagy a baráti vésztői társaságnál, a Petőfi Vadásztársaság tagjai minden évben részt vesznek vadászkutyaversenyeken

A pusztakétfői vadásznapon 2000-ben a kisújszállásiak is szalagot kötöttek az újonnan felavatott megyei zászlóra

OLASZOK HELYETT A ZORD TÉL ÉRKEZETT

Mint a legtöbb alföldi apróvadász vadásztársaságot, hosszú ideig a kisújszállási Petőfit is gazdasági ellehetetlenüléssel fenyegette a múlt esztendő. Elmaradtak a fácánra, mezei nyúlra a nagykunsági város határában rendszeresen vadászó olasz vendégek, ráadásul a magyar élő vad bevitelét tiltó olasz rendelkezések sem enyhültek.

– Tavalyi, sajnos 2003-ra sem enyhülő nehézségeink érzékeltetésére mondok néhány tény – illusztrálta félelmeiket számok-

kal Posztós János, a vadásztársaság elnöke. – Bervadászatból származó bevételeink 80 százalékat minden évben az olasz vadászvendégek hozzák. Elmaradásuk miatt jelentős összegtől esünk tehát el. S ki tudja meddig még? Gyors visszatérésükre nem látni esélyt. A másik olasz veszteségünk még nagyobb volt. Tavaly az itáliai helyett más élőnyúl-piacok után kellett néznünk, november végén azonban még nagyon úgy tűnt, a 2002-re szépen felszaporodott me-

zeinyúl-állomány egésze itthon tel el. Mégis szerencsénk volt... Egy külkereskedő cég segítségével Franciaországban találtunk vevőt. Nagy volt a megkönnyebbülés, s az értékesített mennyiséggel is elégedettek lehettünk: 420 nyulat adtunk el. Az ár persze... Korábban 12-12,5 ezer forintot kaptunk a nyulakért, most mindössze 8-8,5 ezret.

Folytatás a 36. oldalon

KUKORICA-ESŐ

Már több, mint 300 digitálisan vezérelt vadetető berendezés működik a hazai vadászterületeken, mert aki számolt ... már tudja, hogy ezekkel a praktikus vadetetővel időt, pénzt és fáradságot takaríthat meg.

Mivel a berendezés elérhetetlenül a magasban van, s ugyancsak megnehezítettük az illetéktelenek hozzáféréseit, nem kell tartani attól, hogy ellopják.

A 120 és 220 literes nagyságú, gépkocsival vagy kézi csőrővel 5-10 méteres magasságba emelt tartályból naponta 1-15 kg tiszta kukorica szórható ki 8-10 méteres körzetben, azonos időpontban. A szórásidő 24 órán belül 1-8 óránként tetszés szerint állítható.

A 120 literes automata etető egy feltöltéssel, napi 4 kg kukorica kiszórása mellett 20 napig ellátja az állomány etetését, helyhez kötését.

A 120 literes automata etető ára 60 ezer Ft + ÁFA, a 220 literes tartállyal készülő berendezés 69 ezer Ft + ÁFA. (Az eladási ár tartalmazza az akkumulátort és a töltőt, de nem tartalmazza a felszerelési költségeket.)

Három berendezés megvásárlása esetén 10 százalékos kedvezményt adunk.

A berendezés megvásárlását azoknak ajánljuk, ahol a szőrök, etetők – esős/havas időben – nehezen megközelíthetők, illetőleg azoknak a vadászatra jogosultaknak, akik a vadállomány megtartása és helyhez kötése érdekében naponta etetnek.

Megrendelhető:

Soltész Károly épületgépész és villanyszerelő mesternél

2000 Szentendre, Irányi Dániel u. 25.

Telefon és fax: 06-26/313-789

Mobil: 06-20/951-3427

MIZSEVAD Rt.

6050 Lajosmizse,
Ceglédi út 64.
Tel/Fax.: 76/356-983
Mobil: 30/9381-821
Email: cervidae@axelero.hu

- Fácánnevelés, előnevelt és felnőtt fácán export és belföldi forgalmazás
- Nagyterítékű fácánvadászat biztosítása fácánnal és vadásztarúttal együtt
- Vaddisznótenyésztés
- Élővad kereskedelem
- Vadászatszervezés
- Magyar szürke marha tenyésztés

HUNGAROWILD

pulóverek, nadrágok, kabátok széles választékban

Le Chateau ruházat:
csizmák, cipők, bakancsok, nadrágok, ingek, kabátok

Norma, PMC, PMP, Federal golyós lőszer
RC, Armusa, Nike, Chedite sörétes lőszer

Hivatásos vadász egyenruha nálunk megrendelhető
Török és más vadászati kiegészítők gazdag választéka

HIVATÁSOS VADÁSZ ÉS VADÁSZATI SZAKÜZLET

H-2900 Komárom, Igmándi út 63.
Tel/fax: 00-36-34/540-302
e-mail: hunwild@axelero.hu

Vásároljon olcsón minőséget!

A világ legjobb őzállományának földjén

Cseppet sem túlzás a címben hangsúlyozott megállapítás, mert nem csak 4-6 hektáron él egy-egy apróvad, amely önmagában is egyedülálló, hanem a terítékre került őzbakok átlag agancssúlya és érmes aránya is a világon páratlan a maga nemében. Az 1975-ben Jászksíren terítékre került, „rehabilitált” őzbak 770 grammos súlyú, 231,53 pontos agancsa a magyar rekord, a világgranglista II. helyezette, az 1993-as abádszalóki, 230,75 pontos, 769 grammos pedig a világgranglista III. helyezette, hogy csupán a legjobbakat említsük. Töretlen volt a sikertörténet egészen az ideig esztendőig, amely derült égből villámcsapásként érte a térség vadászait, akik hosszú évek fáradtságos munkájával, tengernyi lemondással, teremteték meg a ragyogó eredmények alapjait. Bizvást állíthatjuk, lesz dolguk elég, s csupán az a szerencse, hogy tudják, ismerik mindezek „titkát”, és a siker bizonyára a jövőben sem marad el.

„A természet és vad szeretete elhivatottság, nem szentimentalizmus.”

(... idézet a szerzőtől)

Leírni sem egyszerű, megszólalni pedig szinte lehetetlen. Azt szoktuk mondani, hogy csodák nincsenek! Dehogyan nem! Csoda, ami ezen a kegyetlen télen történt. A nyulak – sokan voltak, sok odaveszett, de három nap múltán szaladtak a hó tetején. A fácánok bekeltek, 1-1 ezüstfa, galagonya, ámorfa bokor tövén átteleltek.

Am, hogy az őzek mennyit szenvedtek, az minden emberi elképzelést felülmúlt. Csoda, igenis csoda, hogy egy is túlélte ezt a kegyetlen telet. Három és fél hónapig 60-80 centiméteres hótakaró, két és fél hónapig –10 fok, egy hónapig –20-27 fok éjjel-nappal, 60 éve nem volt ilyen. Elhullottak a fiatalok, az idősek 5-10 százaléka.

És mi elvártuk, hogy a szerencsétlen bakok még agancsot is fejlesszenek. Amit mi adtunk takarmányban, azt a természet elvette kalóriában, nélkülözésben. (Jut eszembe, hogy Napóleon leghíresebb segregét is így vitte el a tél.)

Közép-Európa leghíresebb, legkiválóbb őzállománya is így vált a természet áldozatává. Mégis hisszük, hogy a természet a legnagyobb igazságosztó, amit az egyik kezével elvett, azt később a másik kezével visszaadja.

„Ugye nem számít a genetikai érték?” Hol vannak az előző évben meghagyott 5 éves, nagy reményű bakjaink? Semmivé váltak. Odaadtuk semmitmondó 400 grammos „papírsúlyú” agancsként. Hol vannak az utódok? Gyenge csontozatú, kis testsúlyú, hitvány agancsú túlélők. So-

A jövő „zenéje”

ha semmi nem lesz belőlük! Hiába bizonyítjuk, hogy sehol a világon nem ejtenek el 500 ezer hektáron 70-85 aranyérmes bakot évente, vagy nem érnek el 40 százalékat meghaladó érmes arányt.

A természet kegyeltjei vagyunk. Amikor a bűza természetlaga Tiszaföldvár térségében 55 tonnáról 3,5 tonnára csökken, akkor bakjaink átlag agancssúlya is

Jászladány, április 15, agancssúly 638 gramm, 162 pont, a kisértő Bene Béla vadászmeister

550 gramm helyett 350 gramm körülire csökken.

Mi kell hozzá? Élőhely, takarmány, időjárás. A többit a természet elrendezi. Szeretnénk hinni az emberi beavatkozás fontosságában, saját fontosságunkat bizonyítani. De ebből nem minden igaz, vagy csak nagyon elenyésző szerepe van a klasszikus emberi szabályoknak? Ivararány, kor-

osztály, „selejtezés” golyóérett kor, mindezek értelmetlen tudományoskodó, önmagunknak állított tilalomfa. Semmivé válik, ha a természet mindezt másként gondolja. Lehet engem utálni, mert szembe helyezkedem a „tudományossal”, de itt a példa. A természet rendre int bennünket és figyelmeztet, ha netán túlzottan elbiznánk magunkat.

A szakmai becsület híve vagyok, mert nekünk azt jelenti az őz, mint Gemencnek a szarvas, Gyulajnak a dóm! A világhírnevet kicsiben. Mi vagyunk a kicsik, az „őzek”. Szeretjük, vigyázunk rájuk. Egyetértünk a szakmai elvárásokkal, tisztán szakmai szempontokkal.

Az anomáliákkal viszont nem. Hangsúlyozzuk a szakmai szempontokat, de a megélhetésünket is szem előtt kell tartani. Az eretnek világban már régen megégettek volna. Az agyam sem biztos, hogy jó irányba forog. Vállalom, hogy nem vagyok normális. Ám számolt-e már valaki, hogy egy területen évente hány 450, 400, 350 grammos agancsú bakot lehet elejteni? Levenni a krémjét! Egy 700 gramm agancstömögű bakot kellene terítékre hozni. Van egyáltalán ennyi? Normális dolog ez az állomány szempontjából?

Az őzagancs produkciója 350-450 gramm között várható. Az ettől nagyobbak a természet különleges és egyszerű ajándékai (Svéd, Martonvásár, Jászksíer, Kisköre, Abádszalók) sem igen bővelkedik utódokban. Évek óta vitatkozunk a golyóérett korról és amikor asztalon van is, megköveteljük valamennyi fogát és könnyen tévedünk 1-3 évet. De elvárjuk a hivatásos vadásztól, hogy „ismerje” a vadállományát! Miért áll a feje tetején minden?

Primitív dolog, közhely, szeressük, óvjuk, etessük. Tiszteljük a vadat. Higgyük el, hogy a többit meghalálja. Igen, a vad a leghálásabb. Aki templomba lép, nem fordul meg a fejében, hogy Isten fölé helyezze magát. A természet templomában ez sajnos legtöbbször előfordul. Nagyon sok vadászból – az ismeretek hiányában – hiányzik az alázat, amit a természet előtt kellene tanúsítania. Ezt meg is lehet tanulni, ez lenne a vadász igazi ismerve.

Aktualizálni kellett volna Szolnok megye őzgazdálkodási helyzetét! Éppen most, amikor mélyponton van? Leírtam, hogy a múlt mit produkált. Magyar rekordista 1. 2. 5. helyezés. A legjobb 50-ből 20 Szolnok megyei. Mégis most mi maradt? A természet fricskája, de bizakodás, remény és az, hogy a további években is ott folytatjuk, ahol abbahagytuk. Remény, hogy a valószínűségi számítás szerint az én életemben még egyszer ilyen telet nem kell a vadállománynak túlélnie.

Kővári Ferenc

A KÖRZET TERMÉSZ

A Bükki Nemzeti Park illetékességi területén található védett természeti területek a 8400 hektár kiterjedésű Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet és az összesen 25 hektárt magába foglaló Erdőteleki Arborétum Természetvédelmi

áll, ma a Hortobágyi Nemzeti Park részét képezi. Mélyebb nyílt vízterületei az úszó és bukómadarak (vöcsök, kárókatona, récék, szárcsa) számára kedvezőek. A terület legértékesebb részén hazánk egyik legváltozatosabb összetételű vegyes

A Hortobágy után az I/1-es körzetben található a legnagyobb hazai kanalasgém-állomány

Az ártéri erdőkben költ a ritka feketególya

Terület (6 ha) és az Erdőteleki Égerláp TT (19 ha). A Hevesi Füves Puszták TK legfontosabb értéke az itt jelenlévő tűzokádó, de más fokozottan védett fajok, mint a parlagi sas, kerecsensólyom, hamvas rétihéja és a szalakóta is megtalálható.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság területén található az I/1-es vadgazdálkodási körzetben a nemzeti park területéből 19.800 hektár, amely nagyrészt a Tisza-tó védett természeti területeit foglalja magában, a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet 9500 hektáros teljes területe és az összességében 1600 hektár területű kisebb, természetvédelmi oltalom alatt álló területek: a kecskeri puszták, a tiszai parti arborétum és a Zádor-híd környéke.

A fent felsorolt területekből a Hevesi Füves Puszták TT, a Hortobágyi Nemzeti Park, a kecskeri puszták és a Közép-Tiszai tájvédelmi körzet területe vízvadász és vonulási szempontból kiemelt, nemzetközileg is jelentős vízi élőhelyek, ahol a nemzeti park igazgatóságok szakhatósági hozzájárulásával szabályozzák a vízvadász-terület rendjét.

A Tiszát egykor széles sávban kísérték az ártéri erdők és mocsaras területek, amelyek a szabályozás következtében megsemmisültek. A 70-es években létesített kiskörrei víztározó 3200 hektáros része 1973-tól természetvédelmi oltalom alatt

A fiatal törpegém avas nádcsonomán „álcázza magát”

SOMFALVI ERVIN FELVÉTELEI

gémtelepe található. Fészkel itt a szürke gém, a kis kócsag, a bakcsó, az üstököses kanalas gém, valamint a kis kárókatona is. A sekélyebb vízű szegélyeken terjedő nádasokban vörös gém, bölömbika, nagy kócsag, nyári lúd és szép számban nádi énekes madarak költönek.

A Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet a Tisza Kisköre és Tiszaug közötti hullámtérén 1978-ban létrehozott tájvédelmi körzet 9500 hektáron őrzi a szabályozások után, mintegy 100 év alatt kialakult másodlagos tájat. Ezen belül a pélyi madárrezervátum, az óballai- és a vezsenyi természetvédelmi terület, majd a tiszakécskei partifecske telep fokozottan védett.

A változatos élőhelyek közül a leg-szembeötlőbbek a buja aljnövényzetű fűz-nyár ligeterdők, valamint az általuk körülölelt hullámtéri rétek. A szelíd szépségű holtágak nemcsak a hajdan zabolázatlan folyó kanyargásait mutatják, hanem a rég letűnt hatalmas mocsárvilág utolsó tanúit is. A laposok, feltöltődött fattyúágak mocsárrétjeinek tavasszal gyorsan felmelegedő sekély vizei a békák szaporodó helyei. A tájvédelmi körzetben élő nagyszámú védett és fokozottan védett növény- és állatfaj közül feltétlenül említésre méltó a nyári tőzike, a tiszaparti margitvirág hatalmas virágtömege.

ETVÉDELMI ÉRTÉKEI

A fehér tündérrózsa a Tisza-tó egyik ékessége. Állományát az egyre szaporodó sulyom és a nagy hullámokat keltő motoros vízi járművek egyaránt veszélyeztetik

Nyár elején megkapó látvány a tiszavirág rajzása. Fokozottan védett madaraink közül fészkel itt a fekete gólya, a réti sas, valamint a barna kánya. Az emlősök közül a vizek környékén szórványosan előfordul a vidra, míg a vadmacska, valamint a cicakányok és a denevérek számos faja általánosan elterjednek mondható.

Hortobágyi Nemzeti Park
munkatársai

Néhány órás tűzokfiókák. Az anyamadárnak kellő takarást adó repcében, gabonában, gazos táblaszéleken a kaszálás jelenti az első számú veszélyt

Nyárilúd család. A Tisza-tavi költőállomány létszáma meghaladja a száz párt

Nagykócsagok és szürke gémelek a víz közelében lévő lucernásban. A nagytű gémelek kijárnak a mezőgazdasági területekre pockot, egeret rovarokat zsákmányolni

A SZOLNOK ÉS DÉL-HEVESI APRÓVADAS KÖRZET VADGAZDÁLKODÁSI EGYSÉGEI

Mire szabad vadászni?

Júniusban: őzbak – vaddisznó koca – 15-étől aranyakál

Júliusban: őzbak – aranyakál – vaddisznó koca – 15-étől borz

Egész évben vadászható: vaddisznó kan, süldő, malac – üregi nyúl – róka – pézsmapocok – nyestkutya – mosómedve – dalmárvos varjú – szarka – szájkó.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék
Gödöllő, 2002

BEMUTATKOZIK A FAUNA RT.

Az 1997 óta tartó határviták után úgy tűnik, pont kerül végre a Dél-Hevesben, Poroszló-Sarud-Besenyőtelek-Füzesabony térségében közel 30.000 hektáron vadgazdálkodó Fauna Rt és a térségben élő földtulajdonosok vitájára, lezáródnak a tengerikígyóvá nyúlt területhasznosítási perek. A környező vadászterületekkel az együttműködés példamutató, a Fauna Rt. mintegy gesztóként működik, ez jelenti a vendégvadászok saját irodán keresztül történő szervezését, az őzbak és apróvad vadászatainak közös együttműködésben való hasznosítását. A környező társaságok zömének nincs külföldiek fogadására alkalmas vadászháza, így azok nagy része szintén a Fauna első osztályú vadász-szállodájában, vagy az üdülőturizmus környékbeli szálláshelyein nyer elhelyezést. Az ágazatot a fővadász, Erdei Péter vadgazdálkodási szakmérnök vezeti, két éve vette át a tíz hivatásos vadász irányítását, a fácántelep, a vaddisznóskert, a vadkacsa tenyésztőtelep, a házi „mini állatkert” és a nagyon változatos vadászati hasznosítású területek felügyeletét. A terület harmada a Hortobágyi Nemzeti Park által felügyelt természetvédelmi terület, melynek jelentős része a Tisza-tó, de több ezer hektárt tesz ki a tűzokrezervátumként kezelt határrész is. Emiatt aztán számos vadászati korlátozás van érvényben, ami csöppet sem mentes az ellentmondásoktól. A 33-mas között által kettéválasztott Tiszta északi fele teljes vadászati és horgászati tilalom alatt áll, csak külön engedéllyel látogatható, ugyanakkor a tavat szegélyező ártéri galériaerdőben nemcsak hogy lehet, hanem kötelező is a vaddisznót lőni, a „papírfarma” szerinti fenntartható állomány: nulla. Ugyancsak lőni kell a déli, részlegesen védelem alatt álló tőfelen is a disznót, amely a nádas dzsunglelekben, partmenti szigeteken ideális élőhelyet talál, s kiváló eredménnyel szaporodik az intenzív vadászat ellenére. (A „nulla” engedélyezett létszám a gyakorlatban 50-60-as törzsalományt takar, s az éves lelövés és befogás közel száz.) Igazi egzotikum, amikor a vadőrök csónakon viszik a kukoricát a szörök feltöltéséhez. Ugyancsak korlátozott a vízvadás vadászata is, míg a tó délkeleti, mintegy 4000 hektárnyi végét hasznosító társaságok szabadon vadásznak a tavon, a Fauna kezelésében lévő 9000 hektáron csak reggeli húzásra mehetnek a vízben elhelyezett leshordókba a vendégek, s libára akkor sem tehetnek lövést. Bár a vadrecék tömege messze kevesebb, mint néhány évezté, az engedélyezett napi mennyiség elérése ma sem jelent problémát a hordóban ülő vadásznak. A tavalyi teríték 1600 darab volt, de jobb években 3-4000 igazi vadrecé a zsákmány. Már csak „emlékmű” a néhány roska, fából készült vízi „magasles”, a helyben kifejlesztett, praktikus, hordozható, ülőperemmel ellátott műanyag „hordók” menetes lábakkal rögzíthetők az iszapban, s a kacsaidény végén, vagy a jég beállta előtt csónakon kihordják a tórló, s a parton tárolják a következő idénynyitáig. Ez év tavaszán felröppent a hír, hogy kormányrendelettel kitiltanak minden motorcsónakot a Tisza-tórló, lehetetlenné téve ezzel a vadászatot, horgászatot a belső vízterületeken. A megfontolatlanul és az érdekeltek meghallgatása nélkül hozott döntést végül a

környékbeli óriási felháborodásának hatására módosították, és a 4 kw teljesítmény alatti csónakmotorok használatát mindenkinek, az ennél nagyobb teljesítményűekét külön engedélyhez kötötték. Kevésbé igényes vadászok számára évente 10.000 „műanyag” félvad ka-

Az idei első „sorozat” őztrófea előkészítése a bírálatra

csát is kibocsátanak az erre a célra kialakított bányatavakon, s mivel a kacsák légi „kényszerűltója” a magasra nyúló fasor fölött vezet, sports lövésekre ad lehetőséget, jól eladható.

A szárazföldön is vannak vadászati korlátozások, azon a közel 6000 hektáron, ahol a tűzokrezervátumot kijelölték, június elseje után semmilyen vadászati tevékenység nem folytatható, nehogy a tűzok költését veszélyeztesse. Ugyanakkor más emberi tevékenység nem korlátozott ugyanott, kérdés, hogy pont az őzbakvadással okozott „zavarás” jelenti-e a

Ez is a tűzokrezervátumban van! Füstölő személtételep Sarud határában

tényleges kárt, arról nem beszélve, hogy ekkor rókára, kóbor kutyára sem lehet lövést tenni, vajon ezek potenciális veszélyessége a kotló madárra nem számít?

A szabadon hasznosítható területek szegélyén ez évben három fácánkibocsátó helyet tartanak fenn, összességében 20.000 napos fácánkibocsátó vásárolnak, amelynek felét 6-8 hetes korban hálól alól értékesítik. Az éves teríték 6-9000 madár, szabadtéri nevelésnél 35 százalék körüli a hasznosítás, míg a volierben tartott fácán esetében, folyamatos kihelyezéssel 80 százalék körüli vadászati eredményt tudnak elérni. Ez utóbbiak röpkesége hagy maga után kívánnivalót, azonban egyre több olyan vadász-

vendég érkezik, akinél csak a mennyiség számít... A szabadtéren nevelt állományt a vadászati gondozzák, naponta kutyákkal terelik, „tréningezik” a madarat a vadászatra. A kibocsátóhelyek jól szeparáltak, kiválasztásuknál fő szempont volt, hogy ne legyen hová elvándorolnia a madárnak. Vannak még hasonló adottságú „tartálék” területek, így a fácánnevelés nagyságrendje a mindenkor vadászati kereslet függvényében bővíthető. A hivatásos állomány nagy súlyt helyez a szárnyas és a szörmes kártevők gyérítésére, évente közel 150-200 rókakotorékot ásnak ki (ez a fővadász „gyengéje”, szakdolgozatát is ebből írta), s a természetvédelemmel egyeztetve injektált tojás kihelyezésével csökkentik a szarka és varjúpopulációt.

Az őzallomány jó, de alföldi viszonylatban nem kiemelkedő. Az ártérrel elő-előkerülnek nagy és öreg bakok, az állomány nagysága még nem éri el az üzemtervben engedélyezett ezres létszámot, ezért a gyors hasznosítás helyett a létszámnövelést tartják kívánatosnak. Nem erőltetik a jó képességű, nagy agancssúlyú bakok vadását, szerencsére ez itt nem anyagi kényszer – szemben sok, környékbéli vadászterülettel, ahol riasztó a túlzott vadászat miatti elfiatalodás. Nagy hangsúlyt fektetnek a vad takarmányozására, az idei évben a különösen hosszú tél miatt 4000 bála, (80 tonna!) jó minőségű lucernaszenát etettek fel – aminek nagy részét eredetileg értékesíteni akarták. Ebben az évben megkezdik néhány mintaterületen az őzek folyamatos (egész éves) etetését, s a majdani tapasztalatokat hasonló adottságú kontroll területekkel összehasonlítva értékelik.

Az ártéri területen befogott vaddisznókat a vadászház mellett létesített 240 hektáros „pusztai” vadászterületbe engedik ki, amelyben 40 hektár vadföld biztosítja a természetes takarmány egy részét, hasonló nagyságú erdő, nádas és gyepterülettel vegyesen. Érdekes kísérletként az ártérre néhány dámot, sőt muflont (!) telepítettek 1991-ben, s az állomány fél-százra szaporodott. Mindkét vadfaj egyedfejlődése, az agancs és a szarv növekedése láthatóan meghaladta a hazai átlagot (Orbán Imre, a terület kezelője szerint amíg a hegyen tíz centit nőtt a muflonszarv, addig a dús ártéri növényzettől táplálkozott kosoknál tizenötöt). Természetesen azonnal voltak ellenzői a „tájidegen” vadfajok betelepítésének, s a vitát a természet „oldotta meg”, a 99-es és a 2000-es árvíz az írmagját is kiirtotta valamennyinek...

A vadász-szálloda parkjában legalább 20-30 védett ürge (Citellus citellus) éli minden napjait, nem törődve a vendégekkel, járművekkel, mozgással, fűnyírással. Ha valaki túl közel megy hozzájuk, fejest ugranak a számos lyuk valamelyikébe, de nemsokára újra kibújnak, s folytatják táplálkozásukat. Egy alkalommal a Hortobágyi Nemzeti Park munkatársai jártak itt, s látva a komákat, megkérdezték a fővadászt, hogy befoghatnának-e pár darabot, hogy olyan helyre telepítsék őket, ahonnan korábban kipusztultak. A fővadász a területet felügyelő Bükki Nemzeti Parkhoz irányította a HNP embereit, de onnan nem kaptak engedélyt a befogásra...

Somfalvi Ervin

ÖKOTURIZMUS LUXUSKIVITELBEN

A hetvenes években került közel a vadászathoz **Erdélyi Imre**, aki gyermekkor óta ellenére mégsem lett erdész, hanem kereskedő és – mai szóhasználatával élve – sikeres üzletember. A rendszer-váltás előtti időkben jó ér-zékkel kezdett a hiány-gazdaság okozta lehetőségek kiaknázásához, s a rossz infrastruktúrával ellátott térségben fokozatosan négy saját tulajdonú benzinkutat épített, melyet a Mol franchise rendszerében működtet. E tevé-

kenység eredményéből, a haszon jó részét visszaforgatva valósította meg a Fűzfa pihenőparkot, azt az idegenforgalmi egységet, amelyet ma szülőfajaja, Poroszló egyik gyöngyszemeként tartanak számon. Az épület előtti tavon vízre épített madáretető tálcák és mesterségesen kialakított, de természetes anyagú „kontyos” fészkelőhelyek vannak a már évek óta visszajáró tőkésekre pároknak, de fészkel itt viziúy, vizi-sibe, törpegém is. Egy neves angol ornitológus melegen gratulált a házigazdának, mivel a világ nagy részét már bejárta, de sose hitte volna, hogy a szálloda ablakából fiókait etető bölömbi-kát láthat. Innen csak néhány lépéssnyire van a Tiszafüredi Madárrezervátum, így ornitológusok, horgászok, sőt, visszajáró vadászcsoporthoz vannak vendégei között.

Elve az, hogy a vendégeket nem elég kifogástalanul kiszolgálni, hanem szeretettel is kell

bánni velük, ezért már több olyan csapat van, akik csak akkor hajlandók ide jönni vadászni, ha itt kapnak szállást. Így alakult ki a személyes kapcsolata sok külföldi vadászal, amelyek közül nem egy barátsággá nemesedett, s ennek folytán több országba sikerült eljutnia vadászni is – Ausztriától Svédorszáig. Baráti társasággal járt Dél-Afrikában is két alkalommal, s tróféáinak nagy része az étteremnek ad vadászias hangulatot.

Bár felmenői nem vadásztak, gyerekként mégis a „természetközeli” módon, szinte a Tisza mocsarában töltötte minden szabad percét, így „fertőződése” szinte törvényszerűnek mondható. A vadászatban is ezt a harmóniát keresi, melyet a természettel egygyé válás tud nyújtani, a zsákmányolás csak másodlagos szempont. Több évtized városi lakhely után ezért is tért vissza a szülőfaluba, hogy unokáinak megadhatta azt a boldog szabadságot, amelyben gyerekként maga is élt. Erdész ismerősei segítettek vadásszállását, s bár van területi tagsága, ma is tagja annak a bérkölő csapatnak, amely lassan harminc éve befogadta, sőt, idestova húsz éve vadászó felesége a gazdasági felelős. Fiuk is vadászik, egyedül lányuk nem kapta meg a „vadászvírust”.

S. E.

A VADÁSZATRA KÖLTENI KELL

A legöregebb vadászok sem emlékeznek ilyen cudar télre, amelyik ennyire megviselt embert és vadat. A térség apróvadai fellegvárában, az abádszalóki Hubertus vadásztársaságnál már az év úgy kezdődött, hogy több mint ötmillió forinttal többet kellett költeni a vad mentésére, etetésére, mint más „normális” években. A 18 000 hektáros vadászterületen 83 társasági tag vadászik. **Simon Károly** főfoglalkozású elnök mellett 12 hivatásos vadász teljesít szolgálatot, az alkalmazottak száma 35–40, de idényben alkalmi munkásként a létszám 60 feletti. Ezzel – és erre az országban nem igen akad példa – a vadásztársaság a település legnagyobb munkaadója. Országwide ismertek a fácántenyésztésről. 13000 tojótyúkos törzsteleppel, modern keltetővel, hatalmas nevelőházakkal működik a „fácángyár”, idén félmillió fácánt előállítását tervezik. Vásárolnak tőlük napos és nevelt fácánt az ország minden részéből, sőt jut exportra is. Vaddisznóskert létesítését tervezik a buja árterű erdőben, a szükséges engedélyek beszerzésén már zömmel túl vannak és már van egy többségében helyben befogott fészázás törzssallományuk is, egyelőre ideiglenes tároló kertben.

– 75 őzbak a tervünk, 30 000 nevelt fácánt helyezünk ki, amelyből 12–13 000 a terítékünk. 8 kellően előkészített kibocsátó helyre rakjuk ki a madarakat, amelyeket szigorúan őrzünk egészen a vadászatokig – mondja az elnök. A nyúlbefogás az ismert okok miatt az idényben csak felére sikerült, igyekeztünk a hozzánk járó olasz csoportokkal a megszokott-nál többet lövetni. Tény, hogy alaposan csökkent az olasz érdeklődés, de nekünk nincs ilyen gondunk, újabban jönnek az orosz és az

ukrán vendégek is az apróvadra. Az olasz vadászok zsákmányát az egerbocsi exporttelepen dolgoztatjuk fel és szepitőr cég juttatja el a címzetthez. Maga a vadászati ágazatunk – bármit teszünk is – veszteséges, csak az egyéb ágazatok, elsősorban a fácántenyésztés révén tudunk talpon maradni. Foglalkozunk erdő- és mezőgazdálkodással, és – mivel menekülni csak előre lehet – folyamatosan bővítjük a fácántenyésztő kapacitást, amelyhez pályázati segítséget várunk. Nem tudom miért, de a törzstelepet nem támogatják. Vadföldjeinkbe cirkot vetünk, mert a kukoricával szemben azt nem házsmálják a kétlábú kártevők. 300 hektárt degyunk lábon a vadnak. Mit hoz a jövő? Az egyelőre nem igen látszik. Miután a lőtt fácánt hivatalosan nehézfém szennyezettnek minősül, szeretnénk a jövőben pecsenye fácánt előállításával, exporttal foglalkozni. Ehhez azonban ki kell dolgozni a technológiát, meg kell változtatni a takarmányozást, hogy a 16. hétre megfelelően fejlett és konyhakész legyen. Mindennel foglalkozni kell, ami bevételt hozhat. És ha az egyik kevésbé sikerül, a másik még bejöhethet, ha van hová nyúlunk. A jövőben az EU földtámogatástól hatékonyabb segítséget várunk, mert az új jogszabály szerint hazai földtámogatást – ha igaz – az idén kapunk először. Eddig semmit nem kaptunk. Ha ez nem is túl sok, mégis segítség. Ha pedig az EU-ban több lesz, az csak jó. Jelentős földterületeink vannak, így aztán egyáltalán nem közömbös, hogy kapunk rá támogatást, vagy sem. Az óvatosság nem árt, hiszen a mi szakmánkban retentő kevés a megbízható üzleti információ arról, hogy végtére is, mi is lesz majd velünk.

H.

APAVÁRA, KARCAG ALATT

A szolnoki központú Nagykunsági Erdő és Gazdasági Rt. három vadászterülete közül – amelyek összesen 20 000 hektárt tesznek ki – a Karcag–Apavári esik a körzetünkbe. Az 5000 hektárból 600 erdő, ami ezen a fátlan, sík vidéken szinte csodaszámba megy. Ott jártunkkor már egy hajnalban esett jókora őzbak koponyája rotyogott a fázékban. A pazar agancskoszorún ülő vaskos és hosszú száraz, erős, szépen tűzött ágak láttán az összeverődött „rögtönítélő” konzilium minden tagja 520–550 gramm körülire saccolta a kapitális trófeát. Mint utóbb – sajnos – kiderült, alaposan megrtérített mindenkit, mert jóval „légie-sebbnek” bizonyult a bírálaton, csupán 450 grammot nyomott.

Nálunk volt a környéken a legnagyobb hó, és nem akart elolvadni – magyarázza kollégájával Mile Géza, hivatásos vadász. Az összes őzünk itt telelt benn az erdőben, nem győztük kihordani a takarmányt. Ez az agancs normális években magasan aranyérmes lett volna. A súly, az „anyag” hiányzik belőle. Ez az év már sajnos ilyen lesz, nem hozza amit vártunk. Nevelünk 9000 fácánt, amelyből 3800-at bocsátunk ki, a többi annak fejében visszaadjuk. Úgy 2500-as a fácán-, 450 a nyúl terítékünk, amelyet bevadászokkal, kereső vadászatokon ejtünk el. Az 50 elejtett őzból 18 a bak, minőségük jó, minden évben akad néhány kimondottan erős bak is. Olasz, osztrák vadászok járnak hozzánk, de jöttek már Libanonból is apróvadra. Két hivatásos vadász dolgozik a területen, de ha a szükség úgy hozza, az erdészek is besegítenek. A fácántnevelés hőlégbefűvűs nevelőházban történik, felügyeletét külön dolgozó végzi, s kis csapatunkhoz tartozik még a kilenc szobás vadászház–panzió gondnoka is, aki kerületvezető erdész. Zömében törzsvendégeink vannak, de hirdetjük magunkat az interneten is. 40 hektár cirok vadföldet művelünk, szerencsére a rapsicokkal nem kell számolnunk, mert minden településtől messze esik a terület.

Lehetőség van még vízivad vadászatra, a Berettyó kellemes kikapcsolódást nyújthat a vendégeknek. A vadászhatást hétvégi túrákra, családi kirándulásokra, rendezvényekre is kiadják, akár félpanziós, akár teljes ellátással is. Ma még talán nem túl sok a jelentkező, de a világhálóról jobban megismerve a romantikus környezetet, könnyű megközelíthetőségét, a siker és „felkapottság” nem fog elmaradni.

–y

FÁCÁNPROGRAM AZ ANAS KFT-NÉL

A hazai „fácáncsinálók” egyik legeredményesebb formációja az **ANAS Kft.**, három különálló területen nevel fácánt az I/1-es körzet területén, ahol kibocsátást és vadásztatást végeznek saját alkalmazottakkal, szigorúan betartott technológia alapján. A területek kiválasztásának szempontjairól, s az általuk használt nevelési módszerről mondja el tapasztalatait Janovics Tibor, a Kft ügyvezető igazgatója.

„Fácánt nevelni nem csak az Alföldön lehet, sőt... Ha kibocsátóhelynek alkalmas, jól áttekinthető, kézben tartható nagyságú (2-500 ha) területet találunk dombvidéken, sőt – uram bocsá! – hegylábaknál, ott a terepadottságokat kihasználva sokkal jobb vadászatokat, sportosabb madarakat tudunk a vendégeknek felhajtani.

Fontos szempont a terület kiválasztásánál, hogy egy tömbben legyen alkalmas rejtősűrű, táplálkozó területnek vadföld kialakítás lehetősége, gallyazófák, meglévő, vagy kivágható lőnyiladékok. A területhasználattal általában a haszonbérli vadásztársaságnak biztosítunk vadászati lehetőséget.

A kibocsátó terület közepén ideiglenes kerítésbe kerülnek a 6-8 hetes korban megvásárolt csibék. A beszerzésnél különösebb válogatási lehetőségünk nincs, mivel olyan nagy tételben – mintegy ötvenezres nagyságrendben – vesszünk madarat, amire már nem lehet kiselőválogatot találni. A jól fejlett, „kései” kelésű madarat

rövidebb ideig kell takarmányozni és őrizni a vadászatig, ami költségcsökkentő tényező – ráadásul ekkor már a fácáncsibe olcsóbb is. Kezdetül fogva „foglalkozunk” a madarakkal, egy órára sincsenek magukra hagyva – éjjel sem. Ahhoz, hogy a legkisebb veszteséggel történjen a felnevelés, a vadászidény végéig fizetett alkalmazottakat foglalkoztatunk, ez állatgondozói feladat, amit nem szabad a véletlenre bízni. Ez nem a vadőrök dolga, nekik a terület őrzése, a kártevőktől való mentesítése a feladatuk, nem a fácán etetése! Itt látom elsőszámú rákfenéjét a „társasági” fácánnevelésnek; nincs állandó gazdája a madárnak, ezt nem lehet társadalmi munkában eredményesen csinálni, vagy az „agyonfizetett” vadőr nyakába varrni ennek az egésznek a gondját is.

Az etetésnél csak jó minőségű, magas beltartalmi értékkel bíró takarmányt adunk, a rostaaljának, az ocsúnak csak az olcsóság az előnye, de alkalmatlan a növedék fácán nevelésére! A kupacokba leöntött, „gépmelleg” anyag ráadásul megfűlled, s később megrohadva csak bajt csinálhat, gombák, rágcsálók nem kívánatos megtelepedését segíti elő. Nálunk a madár naponta kétszer kap enni, s mindig csak annyit, amit legfeljebb egy óra alatt elfogyasztanak. Ennek a takarmánypazarlás kizárásán kívül óriási előnye, hogy az addigra megéhező madár a mindig ugyanakkor tartott

„ebédidőt” megtanulja, s ha napközben szét is széled, ekkorra terelés nélkül is visszajön enni. Ha a madarak nagy része már felgallyaz, s elkezd repkedni, lebontjuk a kerítést, s a gondozók naponta többször visszaterelik a már kóborolni kezdő madarakat. Mivel a madár megszokta az embert és nem fél tőle, a tereléshez jól nevelt kutyákat használunk, így „tanítva” a fácánokat arra, hogy a kutya elől – lehetőleg repülve – menjen vissza a nevelőterre. A terület közepe nincs zaklatva, oda csak az etetés, itatás és az elhullottak azonnali (!) összeszedése céljából megy be a gondozó, a madarak biztonságban érzik magukat, s ha hajtva vannak, mindig ide menekülnek vissza. Az időközben megerősödött, takarást adó vadföldek növényzetében nyiladékokat kaszálunk, s a betereleést onnan is folytatjuk. Ez így megy a vadászat kezdetéig, s tart egészen az utolsó „fizető” hajtás lefújásáig, csak utána fejezik be a napi gondoskodást.

Ezzel a módszerrel évek óta tisztes nyeregséggel végezzük a fácánnevelést, a terítékre kerülő mennyiség a kibocsátottnak átlag 35 százaléka (26-27 százaléknál lehet nullára kihozni a költségeket). Nem gond a hazai árnl 20 százalékkal drágábban értékesítenünk a hajtásokat, a legigényesebb angol csoportjaink is elégedettek.

Somfalvi Ervin

VÁLLALKOZÁS AZ UNIÓ KAPUJÁBAN

Nem sokáig kell keresgélni Tiszanánán a MEDO Kft irodáját, mert tábla jelzi a horgászok számára a „Halbánya” humoros fantáziánévű rekultivált tavukat, amely a vállalkozás egyik új „lába”. **Somogyi Ferenc** ügyvezető, az egykori MAVAD munkatárral és **Godó Ferenc** exporttelep vezetővel, a fűzesabonyi állami gazdaság nyugalmazott fővadászával, az irodában idéztük vissza a kezdet nehézségeit.

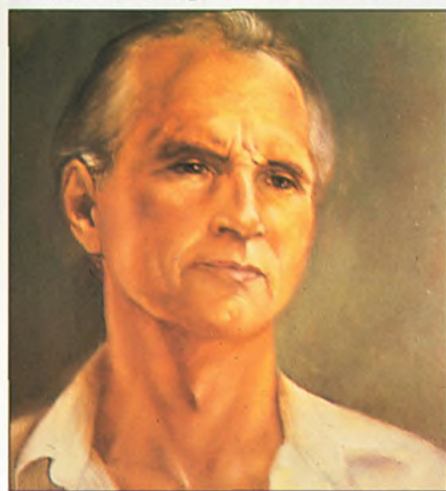
– Több lábón állva lehet csak megélni – mondja az ügyvezető – hiszen az egyprofilúság bármennyire is vonzó, hosszú távon rendkívüli veszélyeket rejt. Fő profilunk az élőnyúl export volt a kezdetben, így indult a vállalkozás 1995-ben. Annak idején megvettük a felszámolt Eurovad Kft befogó berendezéseit, ládáit, hálóit, telephelyet béreltünk ehelyül, ami egykor a téesz varrodája volt. Jelenleg annyi hálóink van raktárunk, hogy ha felállítanánk, a fővárosig elérne. Csak hogy az élő nyúl idényjellegű, és arra kellett törekednünk, hogy egész évben foglalkoztatni tudjuk embereinket, így kezdünk bele a szintén viszonylag rövid idejű vadkacsa és fácánnevelésbe, értékesítésbe. Főliában termesztünk kála virágot és törjük a fejünket a termál víz hasznosításán. Meghirdettük a „fácánt-nyúlért” programunkat, amely

igen sikeres volt azoknál a társaságoknál, amelyek forgatóke hiány miatt nem tudtak fácánt vásárolni. Bejött a dolog, jó volt a társaságoknak is, mert megkapták a madarat és később nyúlal „fizettek”. Az ismert nyúllexport gondok jelentősen behatárolták a lehetőségeinket, mégis túléltük, éppen a francia export lehetőségeink miatt. Ha nyomott áron is, de mi fizettük a legtöbbet az élő nyúlért, 8000 forintot. Az alacsony ár pedig igazán nem rajtunk múlott, a külföldi vevők érték le az árakat, az sem akadt hazai cég is, amelyik jócskán rontott a magyar piaci pozíciókon. A hazai vásárlóink fizetőképese kereslete tovább romlott. Tekintettel arra, hogy fácánnevelési kapacitásunk behatárolt, ezért újabb akcióba fogtunk. Sok helyütt ugyanis megvannak még a nevelőházak, a szakértelem, a szakemberek, csak éppen pénzük nincs már a beindításhoz. Az sem mindegy, hogy kell-e horribilis beruházási költségekkel nevelőházakat építtetni. Az új „fácánt – fácánért” programunk lényege, hogy adjuk a naposcsibét, tápot, gyógyszer, s mindent ami kell, és csak a nevelési időszak végén számolunk el az előzetes megállapodás szerint. Elszállítjuk és eladjuk a nevelt fácánjainkat, a többi pedig marad a nevelést végző

vadásztársaságnál. A kereskedelmi szolgáltatások vonalán igyekszünk tovább fejleszteni. Mindent helybe szállítunk, a fácskát, az állatunk kikísérletezett tápot éppúgy, mint például a befogó berendezéseket. Ami talán a legtöbb gondot okozza az élő nyúlánál, az a szigorú állategészségügyi előírásoknak való megfelelés. Ebben is igyekszünk a legjobbak lenni. A befogott mezei nyúl nem kézben lévő háziállat, amelynél az előzetes vizsgálatoknak nincs akadálya. Évek óta mondjuk, kérjük, hogy azokon a területeken, ahol nyulat fognak be, szakszerű előzetes mintavétellel már előtte meg lehetne szűrni az állományt. 10-10 nyulat idény elején elejtve és megvizsgálva óriási felesleges költségeket lehetne megtakarítani, és lenne egy előzetes képünk a nyúlállományokról. Az unióban megszűnik a schengeni határ, a vámkezelés, talán rövidebb lesz az élővad szállítmányok utaztatási ideje. Ezek bizonyára előnyösek lesznek. Mindezek ellenére további árzuhanásokra számíthatunk, de igyekszünk megfelelni az új kihívásoknak. Talán ezek az okai annak, hogy a MEDO Kft viszonylag rövid idő alatt a hazai piacon meghatározó tényezővé tudott válni.

– h –

Lepkeszárnyak bővületében

Fedor József természetfestő (1942)

Sólyomtollas ecsettel

Szappan László természetfestő

„Hátrányos” helyzetben

A vadászíró, festő, orvos

Gyerekkorában elkészítette a világ vadászpilótáit ábrázoló, 100 oldalas albumát az 1942-ben született **Fedor József**. Rajzkészsége feltűnt tanárainak, s ez így volt a gimnáziumban is, így a Képzőművészeti Főiskolára felvételített. Betegsége más pályára kényszerítette, de nem hagyta abba a festést, s a munkája során megismert művészek stílusa, technikája nagy hatással volt rá. A témaválasztása elsősorban a természetből történik, mivel Fedor József vadász is. Az Újszászi Szabadság Vadásztársaság tagja, ahol keményen kiveszi a részét a társadalmi munkából, hisz abban, hogy a vadászok csak úgy tudnak közösséggé formálódni a szó igazi értelmében, ha segítik egymás munkáját. Szenvedélyes lepkegyűjtő, a világ számos tájáról származó csodálatos pillangó sok képének ihletője. Különösen a trópusi őserdők fülledten buja, páras vegetációjában élő lepkéket festi kedvetlenséggel, hiteles környezetben, nagyon odafigyelve arra, hogy a kép hangulata visszaadja ezt a különösen varázslatos világot. Kevés képe van magánygyűjteményekben, legjobb alkotásait nem adja el, saját kollekciójaként őrzi szülői otthonában.

Sosem vadászott nagyvadra, nem tartja kihívásnak az álló nagyvadra leadott lövést, de mindent felülmúl számára egy szépen meglőtt toronykakas élménye, ebből akár egy évig is képes erőt meríteni – a következő „égi” kakas...

Sólyomportré

Agrármérnökként végzett a gödöllői Egyetemen a gyerekkora óta festegető, rajzoló **Szappan László** (1964), aki sosem foglalkozott iskolai szinten művészeti tanulmányokkal, a rajzkészség „benne van a kezében”. Az egyetemi évek alatt fakultációként felvette a vadászat-vadgazdálkodást, s a diploma megszerzése után 1988-tól két éven át a Hortobágyi Állami Gazdaság hivatásos vadászként dolgozott az apróvad-tenyésztésben. A pusztá semmivel össze nem hasonlítható hangulata, a sejtelen ködbe burkolódzó vízpártok soha nem múló emlékei azóta is éltetik festői fantáziáját. A sólymasztat is ott vált igazi szerelemmé, s lett élete egyik máig is meghatározó része, festményeinek, rajzainak állandó ihletője. Egy Franciaországból érkezett vadászvendég ajánlotta fel a lehetőséget, hogy menjen vele a birtokára sólymokat tenyésztetni és idomítani. Csodálatos évek voltak, többször megkísérelte a kisördög, hogy a gyönyörű spanyol vidéken telepedjék le. Ennek a munkának kapcsán jutott el Marokkóba is, ahol egy lelkes csapat tagjaként a galléros tűzok visszatelepítését végezték olyan élőhelyekre, ahonnan az utóbbi évszázadban kipusztult.

S közben festett, rajzolt. Franciaországban két kiállításon is elnyerte a legjobb külföldi alkotó díját. Kedvenc témái – ezek után mi más is lehetne – a sólymok változatos világa.

Dűgő tűzokkakas

Sok orvos vadászik hazánkban, jó néhányat ismerünk, akik irodalmi munkásságukkal is kitűnnek, számosan tehetséges festőként is elismerést szereznek maguknak. De olyan, mint **dr. Végh Endre**, aki mindezt együtt műveli, ritka kivételnek számít, hasonló „elvetemültségre” talán csak a vásárhelyi dr. Soós Lászlónál találunk példát. S mindezt nem sok pénzt kereső divatos „sztárorvos”-ként, hanem Ő az igazi, vidéki, a szó legnemesebb értelmében vett „doktor bácsi”. Vadászválasa nem mindennapi indíttatással kezdődött: nagyapja még születése előtt ráhagyott egy 32-es duplapuskát – és valószínűséggel a természet szeretetét is. A Tisza és a Körös ölelésében élő sokoldalú festő motívumait az Alföld, az ártéri erdők adják, de szívesen készít portrékat is. Emígyen vall magáról: „Az alkotás öröme okoz. Az alkotónak először, még akkor is, ha nem teljesen elégedett magával. Fokozott az öröm, ha a teljesítményt mások is elismerik. A természet elfoglalt szeretete vitt rá, hogy ezt az olthatatlan rajongást valamilyen megfogható, valóságosan létező, materiális formában is kifejezhessem... Tisztelem és becsülöm a vadászat valamennyi változatát, ha abban a vad és életerének tisztelete, kímélete, megtartása és – utolsósorban – birtoklásának élvezete áll. Ezért én az élet valamely apró és komoly dolgát a vadász szemével, gondolkodásával, érzelmeivel és logikájával (is) élem meg.

S. E.

Téli patakpart

Fába faragott fényképek

Adamik Miklós természetfotós

A régi, még fekete fehér Nimródban, 1971-ben jelent meg először vadfotója **Adamik Miklós** (1930), s 32 évvel később, 2003-ban kapta meg az Aranydiplomás Fotóművész címet a Magyar Fotóművészek Szövetségtől. Sok száz megjelent kép, 25 éves tagság a Heves Megyei Fotóklubnál, tiszteletbeli tagsága a Nógrádi Fotóklubnak, Nimród Fotóklubos múlt, valamint számos díj, sok hazai és nemzetközi kiállítási megmérettetés fémjelzi fotós múltját.

1995-ben abbahagyta a vadfotózást, úgy érzi, visszavonhatatlanul elmúltak azok az idők, amikor még érdemes volt az erdőt járni, elfogyott a vad. Fájó szívvel, de elcserélte a Nagygyörgy Sándortól vásárolt Novoflex teleobjektívet, s átállt a makrofotóvétel készítésére, s virágot, hüllőt, „tücsköt-bogarat” fényképez maga készítette speciális állványrendszerével. Minolta 700-as és EOS 300-as gépeket használ, s negatívban, diában egyaránt a Fuji filmeket részesíti előnyben. Tavasztól őszig fényképez, a hideg, rövid téli napokon viszont másik szenvedélyének, a fafaragásnak szenteli idejét. Édesapja szakmája asztalos volt, s mellette elsajátította a famunka csínját-bínját, a fa szeretetét, ismeretét. 1960 óta farag, egyik vadászos életképe a bulgáriai Vadászati Világkiállításon is szerepelt. Néprajzi tanulmányai alapján a pásztorfaragások egyszerű, letisztult stílusát választotta elképzeléseinek megvalósításakor, s ha olyan élménye volt kinn a terepen, amit nem sikerült fényképen megörökíteni, azt igyekszik a fába belevésni...

Levélpók

Turistaösvényeken

Fehér Miklós természetfotós

Negyven éve rajztanár Gyöngyösön **Fehér Miklós** (1931), aki a sportolás, a versenyturizmus és tájfutás kapcsán került közel a természetfényképezéshez. Először csak saját kedvtelésére fotóztatott – mint ahogy diákjainak tanítása közben is rajzolt, festetett – majd egyre több helyre kértek tőle képet, grafikát, illusztrációt. Az elmúlt negyven évben tizenötöt több könyv illusztrálásában vállalt szerepet, s számtalan képe jelent meg folyóiratokban, kiadványokban, múzeumi ismertetőben, turistakalauzokban. Eredményesen szerepelt a Nimród Fotóklub pályázatain, kiállításain is, s a bulgáriai Vadászati Világkiállításon egyik képe ezüstérmet kapott.

2002-ben a megye népszerűsítésének érdekében végzett kimagasló munkásságáért a „Mátra szerelmese” megkapta a Heves Megyeért kitüntetést.

Kedvvel fényképezte a vadat, sok vadással tart ma is baráti kapcsolatot, életében viszont csak egyszer vett puskát a kezébe. Neki az igazi zsákmány az, amit a fotópuskával „éjt el”, de nem veszi el az állat életét. Egy alkalommal bevetett egy „fészekaljnyi” kiskórkát egy kidőlt öreg fához, hogy fotókat készíthessen róluk. Az almtól az úton elgázolt macskáig minden rókafigyomornak kedves élelmet odavitt, s a kölykök egy idő után olyan mértékben tudomásul vették jelenlétét, hogy fényképezés közben már hangosan beszél hozzájuk, sőt, odaérkező anyjuk sem vitte el őket...

Kivácsi róka

„Épített” fotók

Jakab Tibor természetfotós

Fényképész a szakmája, s a fényképezés a hobbija **Jakab Tibornak** (1968.), aki az „új generáció” képviselője a természetfotósok között. Saját bevallása szerint sosem indul „csak úgy” fényképezni a természetbe, mindig van valami konkrét elképzelése arról, mit fog a filmre varázsolni. Heves közsgében él, ott működött fotóüzletét és laboratóriumát, s innen is indul a közvetlen környékre fényképezni, máshová csak akkor megy, ha valakivel közösen teszi azt. Szeret extrém körülmények között dolgozni, izgatják az előre „kitalált” képek megfényképezésének nehézségei. Alig öt éve kezdett a természetfotózással foglalkozni, de már falra kerültek képei a Foto Natura 1999-es kiállításán, s 2000 és 2002 között több díjat is nyert ugyanott. Szívesen rendez önálló helyi kiállításokat, erre a célra mindig rendelkezésére áll 50-100 darabos kollekciója, melyet évről-évre új képekből állít össze. Felkérésre bármely környékbeli iskolába ingyen elviszi a kiállítását, ahol a gyerekek őszinte örömmel csodálkoznak rá a képeken még soha nem látott módon bemutatott állatokra, növényekre. Érdekes – de talán nem véletlen – tapasztalata, hogy a kis, vidéki iskolák tanítói, tanárai sokkal nagyobb lelkesedéssel (és hálával) fogadják, mint a városiak. Profi felszereléssel (Canon EOS 10, 33, 1 New RS gépek) dolgozik, természetfotózásra szinte csak Fuji Velvia diát használ, melyet maga dolgoz ki, kihasználva az egyedi hívásban rejülő sokféle lehetőséget.

Repülőbék

DR. NAGY GYULA

A SZERKESZTŐSÉGI NYÚL

Hogy vége felé jár már a nyúl vadászat, számba veszem a kötelezettségeimet: kinek jár még vajon ajándéknyúl, kinek adtam már? S hogy a sor teljes, pap, jegyző, doktor, sógorom, anyósom, mindenki benne van, úgy gondoltam, lövök még egyet a konyhára, azután elrakom a nyúlseréket jövőre, mert nagyon jól jön az embernek, ha maradék patronokat talál a kopott íróasztal valamelyik fiókjában vagy a könyvszekrény fenekén.

Mivel kint esik az eső (január 24-e van, szombat) s szennyes-piszkos felhők járnak az égen, hát bennem szorul a kívánság. Nem mehetek ki. Meg aztán a dajkaság sora is rajtam van, lévén a nap páros, belenyugszom hát az esőbe s csak néha nézek ki az ablakon.

Azt hiszem, a műsák közt gyerekek is vannak, apró kis babák. Okvetlen kell lenniük, más-ként nem szaladna annyi vers a számra dajkálás közben. Igaz, hogy ezek is csak olyan csecsemőversek, de hát – édes Istenem – a kislányom még nem ismeri Petőfit, Ady Endrét, Paul Verlaint s a többieket, így oszt elalszik az én verseimen is. Igaz, hogy nem valami tartósan, de ez a kis idő is elég ahhoz, hogy lélegzethez jussak.

Könyvet veszek elő s olvasok. Néprajzi munka, rokonszóró foglalkozást, a pásztorkodást tárgyalja. Szó esik benne a cserényről, szárnnyokról, a pásztoremberek különféle tisztsegéről, elmondja, hogy a gulyással meg a csikóssal kezdődik a „rangrend” s hogy a csosza kanász csak a végére jut a sornak. Azután beszél a könyv a pásztorbabonákról, kuruzslásról, a jószág szokásairól, no meg a különféle pásztoregulációkról... Arról is szó esik, hogy a pásztorság összetartó nép, egymást megbecsüli, szívesen látja s nem ritkán különféle ajándékokkal is megörvendeztet.

Eddig jutottam az olvasásban, juthattam volna tovább is, de a kislányom felébredt s előről kellett kezdenem a régi nótát. Azért a pásztorszókások nem hagyták el gondolataimat s valahogy úgy éreztem: sokat lehetne tanulni tőlük. S ahogy így rakosgattam a gondolatokat, egyikből a másikba lyukadtam, egyszer csak a nyulakhoz értem. Az ajándéknyúlhoz s ahhoz a nyúlhoz, amelyet írásom elejére illesztettem: a szerkesztőségi nyúlhoz...

A múlt év utolsó napjaiban fent jártam Pesten, s egyrészt a tisztelet, másrészt a kíváncsiság felvitt a Nimród vadászlap szerkesztőségébe.

Gondoltam, kedves fő-szerkesztőnket, Kittenberger Kálmánt, a jószág Kálmán bácsit meginvitálom egy kis mátrai „disznókodásra” két karácsony között, szép fehér havon, meg aztán megnézem azt a helyet, ahol szeretett vadászlapunk születik – mert még sosem jártam arra...

Bizony, szorongó érzések közt kapaszkodtam fel a nem tudom hány lépcsőn a második emeletre s amikor felértem az ajtó elé, úgy szuszogtam, mintha tizenkétszer egymás után másztam volna meg a Nyerges-tetőt. Először azt hittem, a sok lépcső az oka, azután rájöttem, hogy inkább a szerkesztőség...

A magamfajta, pennával bíbelődő embernek a „Szerkesztőség” rettentő fogalom. Morózus emberek, rideg falak, szörnyű papírkosár, hatalmas előszoba és mindenekfölött egy adag izgalom – aztán várakozás – és a végén futás le a lépcsőkhöz...

Félve kopogtam s még félénkebben nyitottam be.

Egy kis szobába jutottam, ahonnan egy másik szoba nyílt. A két kis szobában, mint két kinyitott tenyerben, könyvek, kartotékok, újság, a falakon afrikai tróféák. Vezényi Elemér, Charles Liedl, Schell József képei, fényképek, egy frissen fejtett nyestbőr, nyestgerezna, két íróasztal s a belső szobában a főszerkesztő asztala mellett az a híres elefántláb „papírkosár”.

Azután – bocsánat, hogy csak most veszem sorra, de ebből is „kilátászik” elfogódottságom – volt ott egy fiatal asszony is. Nem mondom, egy kicsit meglepett, hogy minden egészen másként van, mint ahogy elgondoltam, de hát...

Azt hiszem, illedelmesen köszöntem és a fő-szerkesztő úr felől kérdőzködtem.

– Épp ma reggel ment ki Nagymarosra – válaszolta.

– Hámory szerkesztő úr?

– Lement a nyomdába, azonnal jön, tessék helyet foglalni!

Leültem.

– No – gondoltam – most kezdődik az a bizonyos várakozás. Néztem a falakat, az ablakot, a papírkosarat. Aztán az órámat, az ajtót, a fogasra akasztott kalapom és megint a falakat... Végül eszembe jutott, hogy illő lenne talán megmondanom, hogy ki is vagyok, honnan jöttem, mi járásban ténfergek erre. Nagyot nyeltem és hozzá fogtam.

Szó szót követett s mire a szerkesztő úr berobogott, akkor már elmondtam mindent magamról s megtudtam azt is, hogy Hámory szerkesztő úr felesége is – mert ő volt a fiatal asszony – várja a szerkesztő urat, mert sietnie haza, hogy azt az egy nyulat (írd és olvasd: egy), amit valahonnan ajándékba küldtek 1947-ben (talán a nagymarosi két nyúl közül volt az egyik) el kellene készíteni...

S akkor, akkor ott a szerkesztőség kicsiny szobájában rájöttem arra, hogy milyen halátnak vagyunk mi, vadászok. S most, hogy a könyvet letettem, arra gondoltam, ha a pásztorkoknak is járna valamilyen szaklap, az

ajándékozó kedvű, egymást szerető pásztoremberek, ha máskor nem, karácsonytájt, talán Szent Mihálykor vagy más alkalmas időben egy kis zsendicével, újfűbáránnal, vagy választási malaccal kedveskednének a szerkesztőségnek, hálaképpen azért a sok jó pásztortörténetért, amivel elsórákottatták az egyhangú napokon, unalmas időben a pásztorság minden rendű-rangú tagját...

Eddig jutottam s aztán újból előszedtem a „rangsort” – s a Tartszok-oldalra felírtam a „Szerkesztőségi nyulat...”

Január 25. Vasárnap

Meg kell löni a szerkesztőségi nyulat. Igaz, hogy az idő gyenge, szállításra nem épp a legalkalmasabb, de hát hideget hiába várunk, s adós mégsem szeretnék lenni.

Szóltam Berecz Jósának. Ő is helyeselte, s nekiindultunk az Irtványrak.

A nap süt, a tavaszi meleg érzik. A levegőben szúnyogféle röpködő rovarok. A madarak is úgy énekelnek, mint tavasztájt.

Még két társunk van: Jani bácsi meg F. Jancsi. Nyúl talán annyi, mint Nagymaroson. A fák hallgatnak s az erdőn látszik, hogy valamire készül.

Lassan ballagunk. A szomszédban szól a puska. Vadásznak. (Vajon gondolnak-e ők arra, amire mi? Nem hiszem. Hisz ők nem voltak a szerkesztőségi szobában s nem igen olvasták a „Fogyó legelőkön” című könyvet!)

Ózek ugranak meg, s hogy megállnak a völgyben, mint nagy, fehér bokréta, csak a tükrük látszik. Előttünk léprigók szállnak fáról fára. Cserregő hangjuk keveredik a mátyás hangjával. A Bagolyvár felé kutyák ugatnak.

Már az erdő széle felé járunk. Fialat vágás. A tölgy- és cserbokrok fakó, megkopott ruhában süttetik magukat a nappal. Körülöttük derékig érő fű. A legjobb vadashely lenne, ha egész nyáron át nem járt volna csordás, a kecskék ármádiája, meg a tőkeverők. De így?

Már alig kétszáz méter csak, amikor egy kecskerágott cserje mögül kipattan a nyúl – a szerkesztőségi...

Hallom, hogy megugrott s fehéren villanó farkából (nem nagy összesen se!) látok egy darabot. Úgy kapom a puskát, mintha áram érne, pattan a húsas, szőrös csőrű szál a cserje fölött, aztán csend... Előttünk fekszik a nyúl...

Be is fejezném, de meg kell még mondanom, hogy pont az erdőszélben még egy róka esett. Egy fiatal szenesróka. F. Jancsi lötte.

S a szerkesztőségi nyúl elindult Budapestre. Elindult, hogy köszönetet mondjon azoknak, akik időt, fáradságot nem kímélve, a nagy város szédült házai között építik a vadászjövendőt. Elindult oda, ahova a jó szív, a hála s a szeretet indította, s elviszi magával az erdő ízét, a mezők illatát s azoknak a vadászoknak az ígérését, akik igazat adnak nekem s akik megbecsülve Szerkesztőségünket, ha nem is most, hiszen a nyúl szezon véget ért, de jövőre talán elküldik a párját szegény tapsifülesnek, mert egyedül talán nagyon szomorú az élet még akkor is, ha az a magányos lélek – csak egy szerkesztőségi nyúl...

(Megjelent a Nimród Vadászújság 1948. február 1-i számában)

MURPHY ÉS A BETEG VADÁSZ

VÁLOGATÁS DR. VÉGH ENDRE AZONOS CÍMŰ KÖTETÉTBŐL

BRUST ÖNTÖRVÉNYE: Kétféle vadász van: te és a többiek.

PIKIRT MEGJEGYZÉSE: A legtöbb vadász megérdemli egymást.

MÜNCHHAUSEN 3. SZABÁLYA: Nincs olyan vadásztörténet, amelyet valaki el ne hinne, de olyan sem, amelyet mindenki elhisz.

CAIN TÖVÁBBI KIEGÉSZÍTÉSE: A marhaságokra mindenki emlékszik. Még az is, aki nem volt ott.

LÜGER 6. TÉTELE: A vadász akkor a legveszélyesebb, ha igazat akar mondani.

GASTON 3. TÖRVÉNYE: A jól nevelt vadászkisérő hallgatag, az ideális: néma.

MACH FILOZÓFIAI TÉTELE: A véletlen mindig rosszindulatú, ha nem tűnik annak, akkor az szerencse és nem véletlen.

MURPHY SZKEPTIKUS VÉLEKEDESE: Ha egy vadászat jól kezdődik, még végződhet rosszul.

CAIAN 2. MEGFIGYELÉSE: A rosszul sikerült vadászat nem ismétlődik: de lehet még rosszabb.

OPTIMUS ROKON ÉRTELMŰ TANÁCSA: Vadász vidáman! A legeredménytelenebb vadászatnál is létezik rosszabb.

MONETAR PARADOXONJA: Ha sokat vadászatsz, nem számít, hogy nehezen élsz, ha nehezen élsz, keveset vadászatsz.

SUMÁK TANÁCSA: Ha nem a kiválasztott, mutatott vadat lövöd meg, tégy úgy, mintha szándékos lett volna – és fizesse! Jobb, ha letolnak, mint ha kiröhögnek.

NIEDISCH 3. SZABÁLYA: Ha túl sokan brávoznak egy-egy lövésednél, vagy fejes vagy, vagy szájalmas pancser.

VENATOR STATISZTIKAI TÖRVÉNYE: A vadászat esélyei a vadászati szervezetek szaporodásával egyenes arányban romlanak.

LIBELLE TÖRVÉNYE: Az ökológiai egyensúly legnagyobb tragédiája, hogy ki akarják alakítani.

PONTIPEX DOGMÁJA: Számos vadászati és természetvédelmi kérdésben nem lehet eldönteni, kinek van igaza, de mindig lehet tudni, ki a főnök.

PARTMANN-FÉLE JOGSZABÁLY: A vadászidény és a vadászati főosztály vezetőjének személye párhuzamosan változik.

CRISHOLM ALKALMAZOTT SZABÁLYA: Ha úgy látod, hogy a vadászok (vadászat) helyzete javul, valami fölött elsiklottál.

AMTER 1. AXIÓMÁJA: Az új vadászati rendeletek sorsa kétféle: ha nem válik be, kiegészítik, ha beválik, módosítják.

BEAMTER KIEGÉSZÍTÉSE: ...ha eleve rossz, törvény lesz belőle.

MACH SZABÁLYA A SZABÁLYOKRÓL: Mindig több a kivétel, mint a szabály. A megállapított kivételek alól is vannak kivételek. Mire hozzászoksz a kivételekhez, fogalmad sincs róla, hogy mik voltak a szabályok.

MUFTI ALTERNATÍV SZABÁLYA: Egy vadászati probléma megoldása attól függ, melyik vadászati szakértőhöz fordulsz.

DIABOLUS KIEGÉSZÍTÉSE: ...úgyis olyan dönt, akinek semmi köze a vadászathoz.

KAMMERMAN ANALÓGIÁJA: Olyan a vadász kamara nélkül, mint a hal esernyő nélkül.

FEHLER 7. TÉZISE: A társas vadászat előnye, hogy van rá mód másokat hibáztatni.

BRUST 3. TÉTELE: Üres hajtásban minden vadász egyforma.

SEMINATOR TÉTELE: Azt a vadat, amelyet nem tudnak meglőni, továbbtenyésztésre érdemesnek minősítik.

HOCHSTUHL 1. MEGÁLLAPÍTÁSA: Minden magasles lehetne magasabb, alacsonyabb vagy célszerűbben elhelyezett.

FEHLER AXIÓMÁJA: A hibázás magyarázatát mindig előbb találod meg, mint az elvesztett vadat.

HUNTER 4. TÖRVÉNYE: A tilalom alá eső vad bátor, barátságos, óvatlan és közvetlen.

VENATOR ELSŐBBSÉGI SZABÁLYA: Ha a vad lát meg először, akár ne is nézz oda.

ZIELPUNKT 2. TÉZISE: Ha lőni nem is tudsz, legalább célozz gondosan.

ZIELPUNKT 2. ETIKAI TÖRVÉNYE: Jobb, ha habozol és hibázol, mint ha tévedsz és találsz.

RAUB 2. TÉTELE: Az a vadász, aki a közös területen megjelöli az általa elejtett apróvadat, vagy orvvadász volt, vagy az lesz, vagy már az is.

MURPHY KYNOLÓGIAI OKFEJTÉSE: A puskatus árt a kutyának. A kutya árt a puskatusnak. Ha a kettő összejön, árt a jó hírednek.

CANIS 1. TÖRVÉNYE: Ha a kutya nem apportíroz – ne mutasd meg neki, hogyan kell, mert megszokja; – ne hurcold oda a vadhoz, mert ha nem adod neki, megsértődik; – ajándékozd inkább oda valakinek. (A kutyát)

CANIS 2. TÖRVÉNYE: Az okos vadász nem szégyelli, hogy a kutyájának több esze van, mint neki.

FEHLER ETIKAI MEGKÖTÉSE: Ha a vad szomszédodra repül, nem illik lőnőd, majd ő elhibázza. További folyománnyok: – ha a kilencedik végre rád jön, nem veszed észre; – ha észreveszed, te is elhibázod.

STUMPF 1. TÖRVÉNYE: A fatuskó a sötétben csak annyira tud mozogni, hogy disznónak látszódjék.

STUMPF VARIÁCIÓS KÖVETKEZTÉSEI: – sötétben minden disznó fekete; – sötétben minden tuskó fekete; – sötétben minden tuskó disznó; – sötétben csak a mozdulatlan disznó tuskó.

DR. BUBO ALIMENTARIS TÖRVÉNYE: Ha egy vadász vegetáriánus, akkor szadista.

BRUST KIVÉTELEZÉSE: Kivéve, ha gyomorbajos.

CAIAN MEGJEGYZÉSE: Van gyomorbajos szadista is.

WETTER BIBLIAI ANALÓGIÁJA: A Sátán a vadászt meteorológiai előrejelzés formájában kísérti meg.

WETTER 3. SZABÁLYA: A szélirány alapvető jellemzője, hogy változik.

PACER KIEGÉSZÍTÉSE: A szélcsend iránya is változik.

HUNTER ERDEI TÉTELE: Egyenes cserkelő út nincs. Ha egyenes, az már bikikliút.

FLEISCHLIEB 4. TÖRVÉNYE: Ha egy vadász nem kedveli a vadételt: szokatlan. Ha a vörösbort sem: gyanús. Ha fehér asztal mellett nincs véleménye a nőkről: ki kell vizsgáltatni.

PHILLIPS VÁLTOZATLAN SZABÁLYA: A négykerék-meghajtás haszna csak az, hogy a legelhanyagottabb helyen akad el a vadász.

SECURITY AXIÓMÁJA: A vadászbiztosítás legtokéletesebben a szemmelverés ellen véd.

MERKANTIL 1. TÖRVÉNYE: Akinek nem telik a vadászatra, keveset vadászik, vagy leteszi a puskát, akinek bőven telnek rá, az a vadászatból akar élni.

GASTON SZABÁLYA: Kétféle vadász-vendég létezik: a fizető (bér)vadász, és aki nem hív vissza.

SCHROTT 2. SZABÁLYA: Ha felnyitasz egy töltényes dobozt, a lőszert csak két dobozba tudod visszarakni.

MURPHY IRODALMI TÉTELE: Ha a szakirodalom valamelyik szavát nem érted, és az írás a szó nélkül nem érthető, akkor a szóval együtt is értelmetlen.

HUNTER TANÁCSA: A lövés nélkül csettenő ravasz esetében töltsd meg a puskád.

GEWEHR 6. TÖRVÉNYE: A vadászat és a szex között a felszerelésben van a legnagyobb eltérés.

VENATOR 1. TÖRVÉNYE: A vadászat és a szex jól megférnek egymással, csak nem szabad a kettőt egy időben művelni.

VENATOR 2. TÖRVÉNYE: A vadászat legkedveltebb szexuális élménye a szarvasbögés és a szalonkahúzás.

VENATOR 3. TÖRVÉNYE: A szex vonzereje a vadászati holt idényben erősödik.

VENATOR 8. SZABÁLYA: A vadászat a szex a vad ivarának megállapításában teljesedik ki.

VENATOR 9. TÖRVÉNYE: A vadász kétarcú, mert az erdőben a koros hímet, az utcán a fiatal nőtényt szeretné terítékre hozni.

ALTJAGER MEGÁLLAPÍTÁSA: Az új vadász a fegyverére büszke, a középkorú a lőtudására, az öreg a kutyájára és a kalapjára.

ÁSÓ NÉLKÜL NEM LEHET ÁSNI

A címben elhangzó mondatot – feltehetően – többen hallották már Prezenszki János, Heves megyei fővadász, kamarai titkár szájából, aki negyedszázada, 1978 januárjától dolgozik a megyében. Állatorvosnak készült, de két év után otthagya az egyetemet ... majd „megjött az esze”, tanulmányait Gödöllőn folytatta és 1977-ben agrármérnöki diplomát szerzett. Még egyetemista-

ként került be az ifjú Nimród Vadásztársaságba, ahol a vadászat „mélyvízébe” került ... ezután nem volt meglepetés, hogy az egyetem után a MAVOSZ Árpád-halmi Vadgazdaságánál helyezkedett el, majd rövid időn belül kinevezték Egerben fővadásznak. Az első között lett vadgazdálkodási szakmérnök.

– Sok olyan döntés volt az életemben, amire nem mindig tudom a választ, hogy jól vagy rosszul döntöttem. Így volt ez az állatorvoskodással, és azzal is, hogy még mindig itt vagyok. Túléltem ezt a nehéz helyzetekkel tarkított, de mégis szép 25 évet, pedig sokszor csábítottak más munkahelyekre, de maradtam ... A MAVOSZ-időben, mi megyei szinten a tűzharc első vonalában voltunk, amit központilag kitaláltak, nekünk kellett végrehajtani, végrehajtatnunk. Jó csapat voltunk, összefogott volt a szakma, Vallus Pál a fénykorában volt elnöke a MAVOSZ-nak és ennek köszönhetően a C.I.C.-nek. Volt hatalma, befolyása, kapcsolata, amellyel megteremtette a párt és

kormány elitjének, de a közvadászoknak is a vadászati lehetőségeket. Azóta sok minden megváltozott, s bár nem mindig kaptuk meg sem az erkölcsi, sem az anyagi elismerést, a fővadászok – akik maradtunk – az ügyért maradtunk.

Az ember azt gondolná, hogy egy megyei fővadász, aki ráadásul 22 éven keresztül két vadásztársaságnak – a Jurij Gagarin és a Várhűk Vt-nek – vadászmestere is volt, igen szép trófeákkal díceskedhet.

– A vadásznehajtásokon kívül, ez mindig a gyengém volt, egy-két kivételtől eltekintve, szinte csak a saját vadászterületemen vadásztam. Nem voltam külföldön vadászni, de még Magyarországon izgalmasabb vadászterületeket sem ismerem. Ennek ellenére nincs okom a panaszkodásra, hiszen 12 gimibikát, 2 dámbikát, 8 muflonköt, 30 bakot és 470 körüli vaddisznót lőttem. Sajnos a vadászatban is kijön az alaptermeszetem, nem szeretek egy helyben ülni, ezért inkább cserélek ... türelmetlenség, elége-

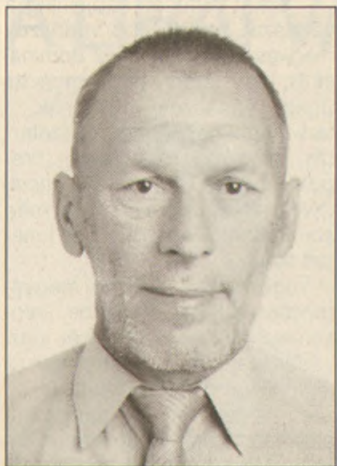
detlenség mindig volt bennem... és ha megsértene, félre állók.

– 1986-ban költöztünk Parádra és nagy lelkesedéssel kezdtem bele a vadászkutya tenyésztésbe. Welsterriereim, számkás szőrű tacskóim, tacsókó kopóim és német fűrészebeim voltak ... 1995-ben megalapítottuk a magyarországi fűrészebe klubot, amelynek alig van magyar tagja, viszont jócskán ellendrukkere. Amit nem ismernek, nem fogadják be. Nem tudok mit kezdeni a csóválásúakkal, ezért a tenyésztést átmenetileg abbahagytam. Most a legjobban az érdekel, hogy oktathatok. Gyöngyösön, a főiskolán fegyvertant és kynológiát, vadgazdálkodást és vadászatot, valamint vadászati gyakorlatot tanítok ... és ez számomra nagyon kellemes feladat... Amire büszke vagyok, hogy két éve a 23 éves lányomat is elkezdte érdekelni a vadászat, és fél éve a 21 éves fiam is elmaradhatatlan társam lett a vadászatban.

Ez egy apának nagyon nagy boldogság.

CSS

VADÁSZATOM TÖRTÉNETE

Mostanában van két éve, hogy megjelent az első könyv, amit szerkesztőként jegyeztem. A 300 oldalas, képekkel gazdagon illusztrált „Szolnok a várispánságtól a harmadik évezred küszöbéig” című kötet sikeresnek bizonyult, egy hónap alatt minden példánya elkelt. Annak még jobban örültem, hogy a negyedszázada gyakorolt napi újságírás

mellett, találtam egy érdekes, felüldölést hozó tevékenységet magamnak.

Új könyvtémák után kezdtem el nézni. Mivel az egyetemen közgazdászként szereztem diplomát, először a gazdaság, a gazdálkodás háza táján kutakodtam. Itt bukkantam rá az ehhez a világhoz kapcsolódó, mégsem csupán kamatlábakkal, hozamokkal, tőkehatékonysággal leírható vadászatra. Nem voltam szakértője, és vadászatokon is csak akkor jártam, ha ismerőseimnél sikerült bekönyörögnöm magam. Fehér folt mégsem volt előttem Diana bírodalma. Érdekelt, így a lapnál az időszéri eseményeket is figyelemmel kísérem.

Összeállítottam egy vadász-könyv vázlatát. Tudtam, a megye természeti adottságaival, vadvilágával, a mező- és a vadgazdálkodás együttélésével, a földbirtokviszonyok megváltozásának hatásával, a megye vadászati hagyományával egyaránt foglalkozó könyv még nem jelent meg. A vázlatot elküldtem a megyei vadászszövet-

ség elnökének. Mit veszíthetek, gondoltam, legfeljebb megüzenik: nem foglalkoznak könyvkiadással. Attól a jászkiséri bak agancsa nem nő nagyobbra.

Néhány hét múlva kedvező választ kaptam. A jövő évi költségvetésből szorítanak pénzt a könyvre – üzentek Benedek Fülöp. Ez a könyv azonban mégsem született meg, mert egy országos kezdeményezésre, majd minden megyében megjelenő milleniumi vadászati almanach lett belőle ...

Néhány hét múlva Kővári Feri felhívott a vadászszövetségtől. Nagyon szorít az idő mondta el, amikor felkerestem, ezt a munkát olyan emberre kell bízunk, akinek a szerkesztés és az írás a szakmája. Ugyis vadász-könyvön törted a fejed, itt a lehetőség, váld el a megyei almanach szerkesztését.

A Pataki Mihály vezette szerkesztőbizottsági ülésén gyorsan kiderült, hogy az egy évvel korábban kidolgozott tervemből akár almanach is lehet. Eredeti fejezetei mind megmaradtak, ráadásul a

bizottság vadász tagjai újjakkal is gazdagították.

Nekiláttunk. A korábban felkért szerzőim azt folytatták, amit az előző terv kútba esésekor abbahagytak. A vadásztársaságokról szóló írások és a képanyag összegyűjtését Kővári Feri a gyors haladás érdekében magára vállalta. Úgy tűnt, rípsz-ropsz végünk. Csak azzal nem kalkulált senki, hogy a legnagyobb kánuikulában, a szabadságok idején a társaságoknál még a fővadász vagy Bódi Piroska sem éri el a keresett embert.

Még novemberben és decemberben is javában dolgoztunk. Késve, de a 2002-es vadászjegyek kiadására azért csak megjelent a Jász-Nagykun-Szolnok megyei színes – hadd értem ezt ne csak a kötet képeire! – Milleniumi Vadászati Almanach.

A 2500 példányból már százat sem találni a szolnoki vadászszékházban... így törhetem a fejem egy újabb könyv szerkesztésén.

V. Szász József

PIROSKA

Kis túlzással állíthatjuk, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok megyei vadászszövetség és kamara minden párosának hölgy tag-

ja, Bódi Piroška, ma már egy intézmény, minden megyei vadászok gondoskodója, akit 1979 májusában a szakmai előrelépés vágya sodort mostani állásába. Nem sokkal korábban szerzett képesített könyvelői bizonyítványt, és a tanulással töltött időt szeretettel volna kamatoztatni. Mázlija volt. A vadászszövetség addigi gazdasági ügyintézője, az északi helyőrségbe helyezett férjével Miskolcra tartó Sasvári Béláné őt választotta, utódjául. Persze akkoriban meg sem fordult Piroška fejében, hogy egy életre elkötelezte magát és a megyei fővadászok – Munkácsi István, majd Kővári Ferenc – mellett hétről-hétre nem kevesebb, mint két és fél ezer megyei vadász ügyes-bajos dolgainak intézésére adta a fejét. Alig több

mint egy év múlva, szinte törvényszerűen, letette a vadászvizsgát, ő lett a megyében az ötödik hölgyvadász.

És Piroška azóta, amikor csak teheti, lelkesen vadászik. Csak azt sajnálja, hogy nagymamaként a gyorsasága már megkopott kissé. Le kellett mondania az élőnyúl-befogásról. Pedig nincs a vadászatban, amit ennél jobban szerettem. Nagyon észnél kell lenni. Ha a szalmabála mellől későn pattanok fel, és megkésve szabadítom ki a vadat, a hálóból gabalyodik és a lábát törheti. Vadászni is mezei nyúlra szeret a leginkább. A fegyverét azonban menten sutba ejti, amint érzi, az állatot legfeljebb csak megsebezni tudná.

Csinos női mivoltából természetesen a vadászigazolvány

sem vetköztette ki. Tessék csak rápillantani, kalapos, csizmás, vállán puskával készült képeit megnézni! Nem is merték vadász uraimék asszonyi méltóságát megcsúfolni. Úgy intézték hát, hogy szolnoki központjuk ügyintézőjének munkakörébe a takarítást is beleszorítsák. A partvis kormányzásához persze csak desszert gyanánt jár a kiadós főfogás, a könyvelés, a számlák elküldése és kifizetése, a számítógépes nyilvántartások naprakészen tartása, a rendezvények, ülések előkészítése, a telefonos ügyintézés.

Hát így lett egy szemrevaló fiatalasszonyból mostanra „intézmény”.

V.Sz.J.

IRÉNKE

11, 26, 19, 4, 2 ... ezek nem lottószámok, olyan éveket jelentenek, amelyek Vincze Károlyné életéhez és munkájához kötődnek. Megmagyarázom.

A 11-es számnak két jelentése is van. Irénke 11 évig dolgozott az egri járási tanács adminisztrátoraként, amikor néhai Szalay István, a MAVOSZ Heves megyei elnöke át-

csábította a vadászokhoz ügyintézőnek. Vállalta, mert 1800 forintból 2300 forintra emelték a fizetését – 500 forint nagy szó volt akkortájt!

Ugornunk kell egyet az időben, hogy a 11-es szám másik magyarázatát is megadjam. Eddig ugyanis ennyiszor rendezte meg Irénke az egri Flóra szállóban a vadászbált, amelynek mindig, a megyehatáron túl is, sikere volt. Akik ott voltak, azóta is emlegetik ezeket a bálakat.

Nagyon lényeges szám a 26-os. Huszonhat esztendeje – valamennyi megyei adminisztrátor közül a legrégebben – szolgálja a Heves megyei vadászokat a mindig segítőkész, kedves Irénke ... korábban dr.Heltay István, majd 1978-tól Prezenszki János munkatársaként. A cég neve azóta háromszor is változott, a MAVOSZ-ból Védegylet lett, a szövetségekből kamarások lettek – ami Egerben nem változott: az Irénke.

A 19-es szám ugyancsak jelentős, merthogy 1984-ben lett belőle vadász.

– Itt ültem és hallgattam a vadászok történetét és megfertőződtem, én is kedvet kaptam a vadászathoz – mondja. A dr.Studinka László terület nélküli vadásztársaságnak kezdetben a titkára, majd 1986-tól az elnöke lett, amelynek jelenleg is 40 tagja van, de voltak már 120-an is. Évente háromszor-négyszer szerveznek közös apróvadavadászatot – jellemzően a megyén kívül, főleg Tiszaszentimrén, ahová 1985 óta szívesen mennek, mert szívesen látják őket. A vadásztársaságról egyetlen jellemző adalék, nem csak pontosan tudják névadójuk vadászat-történeti jelentőségét, Kompolton emléktáblát is avattak tiszteletére.

A 4-es szám Irénke vadászmi-voltjához kötődik, ennyi nagyvadat volt alkalma terítékre hozni ... és nincs közöttük egyetlen tróféas vad sem. 1987-ben lőtt egy vaddisznó süldőt, később egy szarvas ünt és Csongrádban két sutát. Azért az elgondolkodtató, hogy aki több mint negyed-

százada szívvel-lélekkel fáradozik a vadászokért, még nem kapott meghívást se bikára, se kanarra, de még egy gyenge bakocskára sem. De ennek semmi köze sincs Irénke véleményéhez, amelyet egyetlen mondatban fogalmazott meg:

– Sokat változott napjainkig a vadászat, az idősebb vadászok megkeseredtek, a pénz dominál itt is, úgy látom, hogy nem az „igazi” vadászok vadásznak, a társaságokban nincs összetartás, hiányoznak a nagy „öreg”, mint dr.Nagy Gyula bácsi, Divéki Sanyi bácsi ... és még sorolhatnám, akiktől sokat lehetett tanulni.

Végezetül a 2-es szám magyarázatával maradtam adós. Irénkének a két unokája – két igazi vadászpálinka – mostanában a legfontosabb. És ez érthető is, hiszen a balesete, a térdszalag szakadása óta „nehezebben viszi a lába” ... legtöbbször már csak elálló puskás lehet.

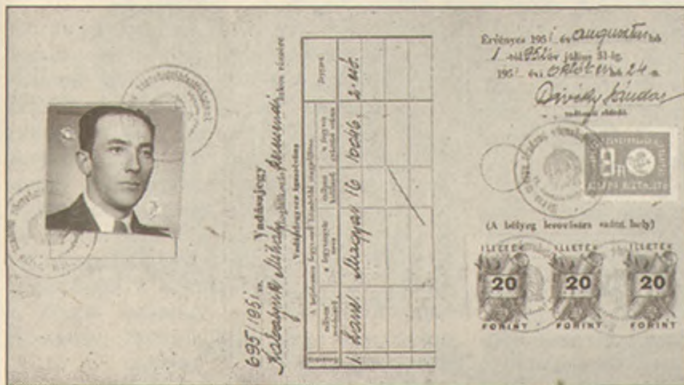
–dor

MINDENT TUD A VADÁSZIAS VISELKEDÉSRŐL?

TESZTELJE LE MAGÁT A **VADÁSZETIKETT** CÍMŰ KIADVÁNYUNK ALAPJÁN.

Kapható a VKE-nél, ára 700 Ft.

ÉLŐ TÖRTÉNELEM

Kabalyuk Mihály a jövő hónapban tölti be 90. életévét ... és mint a Gárdonyi Géza bérkilövő vadásztársaság tagja, manapság is gyakorló vadász. Egy meglepően könnyű, rövid csövű, 16-os kaliberű Sauer drillinggel vadászik – jó puská, meg vagyok vele elégedve – mondja ... és egymás után, egyre másra mondja történeteit, legyen szó a vadászatról, a puskáiról, az életútjáról, háborús sebesüléséről, a családjáról, a munkájáról, a kerecsendi csemetekertéről, a dohányszásról vagy éppen, hogy mepróbáltak betörni hozzá. Mi-

hály bácsi élő történelem, aki 1974-ben ment nyugdíjba és aki nek az erdő, a vadászat mindig hozzátartozott az életéhez.

Amikor arra kérem, keressen elő egy régi vadászjegyet, megtagadja a zsebét, benne van-e a kulcs(?) és egy percen belül előkerülnek a megsárgult lapok, a régi fényképek. – Heten próbáltak betörni hozzám, de rájuk világitottam a disznós lámpámmal. – a puskám sajnos el volt zárva – aztán elmenekültek. Azóta, mint a rendőrségen, mindent zárok ... elvesztettem a bizalmam az emberekben.

Arany gyűrűs erdész, a pályáját a Rahói erdészetnél kezdte, 1942-ben települt át Füzesebonyba, majd a kerecsendi csemetekertben dolgozott. Ma is abban a házban lakik, Kerecsenden, a falu végén, ahová 1943-ban a feleségével és három lányával költözött. – Mindig nagy élet volt ebben a házban, de ma már csak a középső lányommal együtt lakunk benne.

Búcsúzkodunk, biztos, ami biztos, még elkéri az újságíró igazolványomat és elmesél egy történetet. A kerecsendi erdész-

szetnél volt egy lopós erdész. Egyszer elkapták és népbíróság elé állították. Megtörtén valotta be, igen lopott, de nem tehet róla. Ő nem akar lopni, de viszi a vére. Nemrég kórházban volt és vérátömlesztést kapott, biztosan egy olyan embertől, akinek a véreben van a lopás. – Nézzon körül, én sajnos nem kaptam ilyen vérátömlesztést, arra vagyok büszke, hogy egész életemben tisztességgel éltem.

Az Isten éltesse még sokáig Mihály bácsi!

–dor

A LÍRAI VADÁSZLÉLEK

Több mint negyed százada, hogy bekopogott szerkesztőségünk ajtaján vadászati témájú verseivel Gyenes István, a térség mára már igencsak népszerű lírikusa, aki 63. évét tapossa, de ebből tizet bizvást letagadhatna. Úgy ismertük meg – és

hála Istennek semmit nem változott –, hogy mindig tele van ötletekkel, elképzelésekkel, társasága szeretetteljes derűt áraszt. Természetes is ez, hiszen tiszta embersége, a természet világára való gyermeken őszinte rácsodálkozása verseiben is visszatükröződik. Olyan ember, olyan vadász, aki sajátos hangulatot tud teremteni szóban és írásban egyaránt. Képes bemutatni, láttatni, elfogadtatni a vadászat, a természet felülmúlhatatlan szépségeit. Ilyen szellemben nevelte fiát – aki szenvedélyes vadász – és leányát, aki képzőművészként adja vissza a természet hangulatát. Gyönyössolymoson született 1940-ben, ott cseperedett vadásszá, gyerekkora óta járja a Mátra vadászösvényeit, és ott él ma is családjával. Első szárnyprobálásának eredményét 1958-ban közölte a Heves Megyei Népiújság, később, a hetvenes évek máso-

dik felétől rendszeres helyet és népszerűséget vívott ki magának a vadászsajtóban. Pályáját az ERTI – nél műszaki vezetőként kezdte, bejárta az ország szinte minden területét, vált már „hivatalosan” is vadásszá, ma a Mátrabérci Súlyom fegyelmi bizottságának elnöke. „Oszlopos” tagja a Vadászati Kulturális Egyesületnek, a Vadász Könyv

Klub Egyesület irodalmi szekciójának vezetője. Sorra jelentek meg verses kötetei, s szívesen fordult a legfogékonyabb nemzedék, a gyermekek felé. Munkásságáért a Vadász Könyv Klub Egyesület Bársony István érmet, tavaly, a Vadászati Irodalomért Alapítványtól a „Rónákon át” című kötetéért alkotói díjat kapott.

RÓNÁKON ÁT

Őseinknek vándorlása
lovaiknak gyors futása
rónákat bejártak
Dús legelők tengerében
hegyek-völgyek lágy ölében
nyugalmat találtak
Nyilaiktól az ellenség
menekült oly távol
vadak féltek száguldoztak
a halál várt rájuk.

Őseinknek honi földjén
magyar haza igaz gyöngyén
ringó búzatenger
Szép erdeink illó zöldjén
madársereg vidám nyelvén
szeretetre várnak
Világunkban a vadaknak
szép táj a hazájuk
vadász szívek dobbanása
vigyázatok rájuk.

Folytatás a 20. oldalról

OLASZOK HELYETT A ZORD TÉL ÉRKEZETT

Az 10 700 hektáron vadgazdálkodást folytató Petőfi Vadásztársaságnál 2002-ben végül is nem került veszélybe a 66 tag rendszeres sportvadászata. A múlt év bizonytalanságai miatt azonban inkább lemondtak néhány fejlesztési tervükről, például 15 éve épült vadászházuk felújításáról, csak hogy nehogy túlköltségesse. Az előrelátás, a rendkívül hosszú és zord tél hozta meg gyümölcsét. Mivel a vadetetőket hetente többször is fel kellett tölteni, a saját termesztésű aprómag- és lucernakészletek korántsem tartottak ki az időjárás enyhülteig. Volt azonban pénz-

tartalékuk, kölcsönből kellett takarmányt vásárolniuk.

A szélsőséges időjárás viszontagságaitól teljesen sajnos nem lehetett megóvni a kisúji határ vadjait. A fácán törzsállománya egészen jól vészelte át a telet, viszonylag kevés kárt szenvedett a mezei nyúlé is. A február végi, március eleji nyúlzsaporulat azonban odaveszett, és az őz is nagyon megsínylette a kemény fagyot, a mozgását, táplálékszerzését lehetetlenné tevő mély havat. A törzsállomány 3-5 százaléka elhullott (többnyire a gidák és a legyengült állatok), és azt pedig még nem is tudni, a vemhes sutákat mennyi-

re viselte meg a tél. Mindenesetre a bakok állapota nem sok jót jósol: az idei teríték trófeái 30-50 grammal könnyebbek a korábbiaknál.

Kisújszálláson a tavalyi esztendő és az idei évkezdett gondjai közepette sem feledkeztek meg a vadgazdálkodás hétköznapi teendőiről. A társaság igyekszik például mind több tagját megnyerni a kutyatartásnak. A rizst termesztő gazdák ugyanis nem egyszer emeltek szót a vetést nagy területen letaposó vadrécére vadászók kártétele miatt. Veszteségeik a meglőtt vadat a legrövidebb úton kihozó, jól kiképzett ebekkel csökkenthető a leggyorsabban. Nem kockáztathatjuk a kisújszállási határ földművelői és vadászai között a hosszú évek során kialakult békét – vélekedik a társaság elnöke.

A VADÁSSZÁ ÉRÉS ISKOLÁJÁRÓL

– Rendkívül nagy öröm, hogy mindkét fiam vadászik. Az pedig maga a boldogság lenne, ha legalább az egyik unokám nagyapja és apja örökébe lépne. Abban csak titkon reménykedem, hogy egyszer mindhármojukból, a két kislányból és a most hét hónapos fiúcskából is vadász lesz majd. – mondja **Posztós János**, a társaság majd húsz éve elnöki tisztséget betöltő tagja. Jómaga már gyereként eljegyezte magát a vadászélettel. Máig élénken él emlékeztében a kép, amikor az ötvenes években Ecsegfalván meglátogatták édesapja vadászmeister barátját: apró gyereként szájátva csodálta az elért tüzöket és a mellette guggoló német vadászokat.

– Akkor megmozdult bennem valami, ami folyton a természet, a vadászat felé fordított. Már gyereként ott lábatlankodtam a vadászok

Posztós János vadászt avat

vük végigjárni a vadászat iskoláját, és amikor felnőnek, még lesz magyar vadász és magyar vadászterület.

V. Szász József

FORTUNA HARAGVÁSA SE TÁNTORÍTJA EL

Hiába volt már nagyapja is hivatásos vadász, 27 éves koráig **Mengyán Ferenc** még csak nem is reménykedett benne, hogy valaha is vadász lehet. Mert hogyan járt az édesapja? Gödöllőn végezte el a jágeriskolát, fegyvertartási engedélyt élete végéig megkapott. A világháború után ugyanis osztályidegen lett, merthogy vadórként apja örökébe lépett Horthy kormányzó mezőhegyesi vadászterületén. Tanult hivatásához azonban mégsem lett hűtlen, fegyver nélkül is hivatásos vadász maradt. Kisújszálláson sólyommal riogatta a rizstelepeket túlságosan kedvelő vadkacsákat. Komáromban, majd Kunszentmártonban meghonosította a fácántenyésztést, és bárhol is dolgozott, kutyaidomítást, preparálást vállalt. Bejárta az országot, egy idő után minden munkahelyen szemet szűrt ugyanis valakinek a politikai múltja. Mikor a mór megtette kötelességét, mehetett – jellemzi fia apja életútját.

Így hát hiába járt örökké apja nyomában, tanulta a vad életét, figyelte a természet apró rezdüléseit, hiába preparált már 12 éves korában kutyát az iskolában, biztos, ami biztos, érettségi után Mengyán Ferenc inkább mentőápolónak ment. 1975-ben azonban nem remélt fordulatot vett az élete: Cserkeszőlőn felvették vadásznak,

az év végén pedig már hivatásos vadász lehetett a társaságnál. Enyhébb szelek fújtak már, és az sem keveset nyomott a latba, hogy apósa volt az itteni termelőszövetkezet elnöke.

Begipszelt lábbal, de Mengyán József az 1982-es baleset után is vadászott

Büszkén mutatja az országos ranglistán 27. helyezett, 23,75 centis agyaráú vadkan-trófeáját, de rögtön hozzáteszi, az Alföldön ritka nagy disznót a véletlen szerencse hozta útjába. Soha nem voltam nagy trófeagyűjtő. Én elsősorban vadszeretőnek, vadtenyésztőnek, vadápolónak tartom magam. Az ember bele-nyúlt a természetbe, és ma már csak mester-ségesen lehet egyensúlyát fenntartani. Hatalmas boldogság, hogy ezen munkálkodhatom.

Amennyire szereti foglalkozását az egykori fővadász, vadászmeister, annyira kevés szerencséje volt eddig hozzá. Egy 1982-es vadászaton lábát törte a nekirontó őz, 1995 májusában kivilágított hintójuknak rohant egy Opel. Karja, lába, bordája törött. Azóta nyugdíjas-ként folytatja hivatását. Fortuna kegyeit máig nem nyerte vissza: április végén a hintó megrúgott lovai miatt bordatörést szenvedett. Eszébe se jutott hazamenni, kímélni magát. Hol volt akkor még a tavaszi őzbakszezon vége! Különben is... Semmiképp nem tudná magát csupán preparátorként, vadász-idomárként, vagy akár újra solymászkodva elképzelni.

Talán azért is nem, mert versei csakis a természetben fogannak meg, és rögvést bekerülnek csatos füzetébe.

V. Sz. J.

Csoportkép a teríték mögött

A LEGFIATALABB VEZETŐSÉG

A Tarnaméri Tarnamente Vadásztársaság attól különleges, hogy Heves megyében és az I/1. vadgazdálkodási körzetben a legfiatalabb vezetőség irányítja. Garancz Lajos, elnök – 37 éves, Váradi Alfréd, vadászmeister – 47 éves, Balázs Tivadar, titkár – 35 éves, Babus Gyula, gazdasági vezető – 39 éves és Krancicki Sándor, környezetvédelmi felelős – 45 éves.

A tarnamériaiak 1980-ban váltak ki a Hevesi Nimród Vadásztársaságból és a 47 tagú egyesület – túlélve a 97-es területrendezést – manapság 6200 hektáron gazdálkodik a rábízott vadállománnyal. A megfiatalított vezetőség a szakmai hozzáértést helyezte fő célkitűzésének, hogy nyíltan és őszintén, közös akarattal jó hangulatot alakítsanak ki a tagok között. Jó úton indultak el, amit több minden bizonyít.

A Vt. gazdasági eredményei stabilizálódtak, 2001-ben 3 millió forint plusszal, tavaly 2,2 millió forint többletbevétellel zártak ... és bíznak az idei eredményességben is, annak ellenére, hogy a tél ugyancsak megviselte mind a fácán, a nyúl,

mind pedig az őzállományt, miközben háromszor annyit kellett a takarmányozásra költeniük.

A terület adottságai kedvezőek, a Tarna folyó 10 kilométer hosszan határa a vadásztársaságnak, időszakosan vízzel telik meg a Holt-Tarna ága és a kökényes árokpart-rendszer, a nem túl nagy mezőgazdasági táblák jó búvóhelyei a vadnak. A Tarna valamikori folyómedrében sok a sóderbánya, a horgászto és legalább tíz „sírkút”, amolyan locsolóvizet gyűjtő tározó található ... ivóvizet tehát bőven lel itt a vadvilág. S hogy ennivalója is legyen, a vadászok szétosztottan a területen 15 hektár vadföldet művelnek és jó kapcsolatot ápolnak a Tarnaméri Mezőgazdasági Termelőszövetkezettel.

A tagság 60 százalékan helybéli és 30 százalékan egyben földtulajdonnal is rendelkezik. Évi 10 ezer forint a tagdíj és 3 nap a kötelező közös munka, amit az alapszabály és a házi szabályzat módosítása után a vezetőség meghatározott. Fácánra két brigádban, nyúlra már közösen vadásznak és az új vezetőség tette

lehetővé a tagságnak az őzsuta lövését, sőt évente több jutalombakot ejtethet el a tagság ... és közös az immár háromszor megrendezésre kerülő vadászbuli rendezvénye is.

Tarnaméra határában az új vezetőség a volt fácánnevelő átalakításával vadászház kialakításához kezdett, amelyben alvóhelyek még nincsenek, de padok és asztalok már vannak a közgyűlés – az együttlétek – lebonyolítására.

Terveikben sem szűkölködik a társaság, pályázati segítséggel tovább akarják bővíteni a csendereseket, ha jut rá pénz, folytatják a vadászház korszerűsítését és hosszú távú földbérleti szerződéseket igyekeznek a földtulajdonosokkal kötni. A legnagyobb gondjuk most az, hogy az önkormányzattal közösen alkalmazzanak egy mezőőrt, aki egyben ellátja a hivatalos vadász feladatait is.

– Még nem az igazi a hangulat – mondja Garancz Lajos elnök – de sokat változott ... előnyére.

– dor

A tavalyi tarnamérii őzbakok közül a középső az 520 grammos aranyérmes, a két szélső felvételen látható őzbak ezüstérmes lett

VAD AZ AUTÓPÁLYÁN

Az autópálya létesítését és fenntartását speciális szabályok rendezik. Ilyen a KTSZ (ME 07-3713/1994) szabvány, amely kötelező előírást tartalmaz a vadvédő kerítés létesítésére és annak módjára. Az autópálya speciális sajátosságaira és az 1988. évi I. törvény (Közüti közlekedésről) 34. § (1) bekezdésére figyelemmel tartalmaz a fenti szabvány előírásokat azzal, hogy a közút kezelője köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas legyen, így a vadvédő kerítés állapotának az ellenőrzését is a fenntartónak, illetve az útellenőrnek kell ellenőriznie. A közút kezelőjének folyamatosan kell gondoskodnia arról, hogy a kerítés megfelelő műszaki állapotban legyen és a védelmi berendezés ennek a céljának megfelelően. Szóval nem a vadászatra jogosult kötelezettsége az autópálya kerítés állapotának ellenőrzése, azon keletkezett sérülés, rongálás stb. megszüntetése. Ilyen kötelezettséget részére jogszabály nem ír elő.

A következő felvetődő kérdés a vadvédelmi tábla kihelyezése.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II.5.) KPM-BM együttes rendelet így szól: „16. §. (1) A veszélyt jelző táblák: Állatok: a tábla azt jelzi, hogy az úttesten házi állatok vagy szabadon élő állatok megjelenésével fokozottan számolni kell.” A veszélyt jelző tábla tehát a fokozott figyelemre hívja fel az ott közlekedőket. Na, de kerítéssel ellátott védett autópályán? Hazánkban elsőként az M 3 – as autópálya mentén építettek ki „vadvédelmi” kerítést.

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászlóról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban Vtv.) 78. § (4) bekezdése szerint: „A jogosult a mezőgazdálkodáson illetőleg erdőgazdálkodáson kívül okozott

károk megelőzése érdekében – vadvesztély esetén – az út létesítójénél illetőleg fenntartójánál megfelelő védelmi berendezések létesítését, illetőleg közúti jelzések elhelyezését kezdeményezheti. Az út létesítője, fenntartója – amennyiben a jogosult a létesítés vagy az elhelyezés költségeit vállalja – köteles a kezdeményezésnek helyt adni.”

De ezt a kezdeményezést nem kötelező érvényességgel írja elő a törvény.

Rádásul ez a törvényi előírás az autópályára nem vonatkozik, arra nem alkalmazható, mivel fogalmilag kizárt, hogy gyorsforgalmi utakon – mint az autópálya – a „vadvesztély” jelző tábla kihelyezésre kerüljön. Mivel az autópályán közlekedő gépjárművezetőket balesetmentes körülmények biztosításával fokozott sebesség igénybevételére (akár 130 km/óra!) jogosítják fel, így a gépjárművezető az autópályán haladásakor megalapozottan számíthat arra, hogy sem vadon élő állat, sem pedig házias állat vagy gyalogos nem kerülhet az úttestre. Ezt a célt szolgálja a szabványokban szereplő előírás és az útellenőr folyamatos ellenőrzési tevékenysége. A KRESZ az autópályák tekintetében fokozottabb sebesség igénybevételét engedi, de ez a vadászatra jogosult magatartásának körén kívül eső körülmény. Erre nincs a vadászatra jogosultat terhelő jogszabály.

Akkor az autópályán bekövetkezett vad és gépkocsi összeütközés esetén melyik fél a felelős és köteles viselni a keletkezett kárt?

A Vtv. 75. (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a vadászatra jogosult a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni a vad által a mezőgazdálkodáson és az erdőgazdálkodáson kívül másnak okozott

kárt. A vad és gépkocsi összeütközések a Ptk. 346. (3) bekezdésében foglaltak szerint, a veszélyes üzemek találkozása esetén kell és lehet elbírálni a felelősséget, a kárértés megítélését. Ez a jogszabály – mivel tényleg két veszélyes üzem (vadászatra, vad mozgása és gépjármű közlekedése) találkozását jelöli meg – a vadászatra jogosult kárfelelősséget azonos szintre hozta a gépjármű vezetőjének, üzemben tartójának felelősségével. Amennyiben mindkét fél – a gépjármű vezetője és a vadgazdálkodó – betartotta a reá vonatkozó rendelkezéseket, akkor mind a gépjármű vezetője, mind a vadásztársaság viseli a kárt. Ez utóbbi az elütött vad miatt, vadban okozott kár, melynek összegét a Vtv. végrehajtási rendelethez jogszabályilag (továbbiakban: Vhr.) meghatározták.

A természet, amelyet utak szelnek át, a vadon élő állatok természetes élőhelye, ezért önmagában az a tény, hogy a vad közúton felbukkan sem a vadászati törvény (Vtv.) sem annak végrehajtási rendelete értelmében nem minősül a vadászatra jogosult felróható magatartásának. A kárért való felelősséget megalapozó felróhatóságot a jogszabály a vadászatra jogosult magatartásához (I. fent leírt Vhr. 58. §-a) és nem a vad bármilyen közúton való felbukkanásához köti.

Viszont az nagyon fontos, hogy a vadászatra jogosultnak be kell tartania a Vhr. 58. §-a által meghatározottakat. Nevezetesen, hogy a vadászatra jogosult felróható magatartásának az minősül, ha a vad gépjárművel közúton történő ütközése, közvetlenül vadászat miatt következett be, vagy például, azért, mert a vadászatra jogosult a közút 100 méteres körzetében telepített etetővel, szóval, mesterséges itatóval vagy dagonyával a vadat odaszoktatta.

Ez azt jelenti, hogy mindenfajta úttípusra, közútra vonatkozik ez az általános szabály. Ezt bizony szigorúan be kell tartani.

Nyilván még foglalkozni kellene a vadváltó megleltével is, de ez nem igazán az autópályák esetében érdemleges téma, bár a vad a megszokott váltóit nehezen hagyja el, változtatja meg, pedig az autópálya kerítése erre készíti. Viszont az autópályán a vadvédelmi kerítést olyan módon kell kivitelezni, hogy alkalmas legyen a vad vagy kóbor állatok távoltartására és olyan legyen, hogy az autópályán közlekedő gépjármű vezetője számára teremtse meg azt a szituációt, hogy mint a gyorsforgalmi úton haladóknak nem kell többet között vad és egyéb kóbor állat felbukkanásával számolni. A Legfelsőbb Bíróságnak van egy egyedi eseti ügyre vonatkozó, Bírósági Határozatok 2000.09.402. szám alatti döntése, amelynek lényege: „A vadnak gyorsforgalmi utakon való hirtelen felbukkanása, a vadászatra jogosult fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében bekövetkezett elháríthatatlan oknak (rendellenességnek) minősül”. Eddig erre az eseti döntésre a bíróságok több esetben hivatkoztak. A fentiekben leírták ezt a döntést, amely nem a Legfelsőbb Bíróság kötelező állásfoglalása – teljes mértékben vitatják és az ellenkezőjét magyarázzák. Végre már született, olyan jogerős megyei bírósági döntés, amely az autópálya melletti vadásztársasággal szemben benyújtott keresetet a bíróság elutasította, és az autópálya létesítójét és fenntartóját kötelezte a gépjárműben keletkezett kár megfizetésére. Ezzel a jogerős döntéssel ért egyet több megkérdőjelezett, hasonló ügyben eljáró igazságügyi szakértő is.

Dr. B. I.

MOTORCSÓNAK A TISZA-TAVON

Hatalmas felháborodást keltett a Tisza-tó környéki lakosság, az üdülőtulajdonosok, horgászok és vadászok körében a kormány rendelete, amely a Tisza-tóról teljesen kitiltotta a motorcsónakokat. A helybeliek véleménye szerint ez nagyobb kárt okozott volna a térség lakosságának és vállalkozóinak, mint a világraszóló botrányt okozó ciánszennyezés, hiszen a terület első számú vonzereje a vadregényes víziturizmus lehetősége. A felzúdulás hatására, valamint a reális gondolkodó, a térséget ismerő politikusok hatásos lobbizásának eredményeképpen – ritka, de reméljük nem egyedi esetként – a kormányzat április 29-én módosította a meg-

gondolatlanul hozott, elhibázott döntést. Az újrafogalmazott rendelet értelmében a 4 Kw teljesítményt meg nem haladó motorcsónakok közlekedése nem korlátozott a HNP által kijelölt vízi útvonalakon, az ennél nagyobb motorok használata csak külön egyedi engedély alapján lehetséges. Így megvan annak az esélye, hogy nem pusztul tovább az erős, gyors hajók keltette hullámverés miatt a tó tündérrózsza állománya (bár sokak szerint ennek oka sokkal inkább a hihetetlen mértékben elszaporodott sulyom, ami ellen nem elég csak rendeletekkel védekezni), ugyanakkor egy hirtelen jövő vihar elől ki tudnak menekülni a vízen lévő,

ami a sekély átlagmélység miatt hamar felhullámzó vízben evezős csónakkal szinte lehetetlen. (Volt már ilyen okból több vadásztragédia a Fertő tavon.)

Tanulságos volt a Poroszlón április 30-ra összehívott térségi, lakossági és vállalkozói fórum. Annak ellenére, hogy a beharangozott állami titkári részvétel – az előző napon meghozott döntés miatt – elmaradt, mégis három kormánypárti országgyűlési képviselő (Godó Lajos, Gulácsy László, Herbály Imre) és Nemeskő János, az Alföld kormánybiztosa megjelent, s a Tisza-tó környékének nagyszabású, – 90 százalékban állami, pályázati pénzekből történő – több milliárdos fej-

lesztésének lehetőségeiről beszéltek. (Senki nem képviselte viszont a természetvédelmi hatóságot, ahonnan a tiltó rendelet kezdeményezése történt.) A közel száz szétküldött meghívó és a több százra taksált várható érdeklődő ellenére mindössze tizenötön voltak jelen, még a térségben érintett önkormányzatok is alig képviseltették magukat. Lehet, hogy iga-za volt annak a felszólalónak, aki azt mondta, hogy a környékbeli emberek elfáradtak, érdektelenné váltak, hiszen az őket érintő döntéseket felülről, megkérdőjelezik és beleszóli lehetőségük nélkül hozzák.

S. E.

KÉP ÉS SZÖVEG: SOMFALVI ERVIN

1., 2. Átjáró a pálya felett. A kerítés ugyan felmegy a terelőkorlátig, de mindkét oldalon jó 2 méter hosszan kimaradt egy szakasz a hídpillér és az utolsó kerítésoszlop között, ahol a vad a felső útról be tud jutni a „zárt” területre.

KERÍT-ÉS?

VADVESZÉLY ELHÁRÍTÁS AZ M3-ON

A vad rövid idő alatt megszokja az autópályát, s ügyet sem vetve a száguldó járművekre, ott legel az út szélén, sőt akár a két pályatestet elválasztó sávban is. Ráadásul az utat szegélyező zöld felület

rendszeresen kaszálva van, így a szép, nyírott „legelő” csábításként hat a vadra, különösen, ha a környező növényzet már elgazosodott, kiszáradt. A baj akkor van, ha át akar menni az úton...

Nyugat-európai gyakorlat alapján hazánkban is bevezették az autópályák kötelező lekerítését, megakadályozandó a vad áthaladását, az útfelületre kerülést. A jól és a rosszul sikerült megoldásokból mutat be néhányat képsszéállításunk.

3. Partvédő és sodráslassító fonattal „komfortosított” patak az autópálya alatt. A bemosódás ellen így megóvott patakparton – a nyomok tanúsága szerint – folyamatos a vad biztonságos átjárása mindkét irányban.

4. Teljesen körükerített átjáró a pályatest alatt, jól megépített kényszerelvágó. Fontos, hogy kellő nagyságú legyen a belméret, hiszen ha a vad nem látja a túloldalon „az alagút végét”, nem mer belemenni.

5. Alsó átjáró, patakmedret átívelő híd szélének hiányos lezárása. Az itt átbújó vadnak esélye sincs az alig 2 méterre „ezerrel” haladó autókkal szemben. Az autósoknak sincs módja a rézsű alatt álló vadat észlelni – főleg féktávolságon belül. Egy oszlop és két méter drót keresztbe építésével korrekt lezárást lehetne még utólag is kialakítani.

6. Békaterelők a vadvédő kerítésen belül. Az út közelében lévő tavakra, nádas, mocsaras területekre tavasszal ezrével vonulnak a békák, hogy petéiket a vízbe lerakják. A háló az úttest alatt kiépített áteresztbe tereli a vízhez igyekvőket. A mindkét oldalon kiépített terelők az állatok elpusztulásának megakadályozásán kívül jelentős baleseti forrást is kiküszöbölnek, mivel az elgázolt békák tömege veszélyesen csúszóssá tehetné az utat.

A felvétel a legutóbbi szilveszteri vadászon készült

Nem a húsért vadásznak

A kompolti Széchenyi Zsigmond Vadásztársaságra a legrosszabb akaratlanság sem lehet ráfogni, hogy hús vadászok lennének, merthogy náluk általában addig tart a vadászat, míg el nem érik az egy nyulak vagy résztvevőnként egy fűcsinos kompetenciát. Kivétel ez alól a külföldiek vadásztatása, illetőleg a vendégházak szilveszteri vadászat, ahol a fűcsinos és a nyulat is engedik lőni, különben csak az egyik vadfajra folyhat vadászat. A fő szám a vadászatokon – mondja

rokat tud okozni. Hiába van a kerítés, a vad bejut az út mellé, vonzza őt a kerítés belső oldalára ültetett sok zöld „csemege” ... és utána nem tud kijönni, kizavarni sem lehet így menekülés közben okoz gondot az autópályán közlekedő autósoknak. A téli nagy hó idején, a nyulak és az őzek ki-be közlekedtek a kerítésen, állandó stresszben tartva ezzel a vadásztársaságot, hiszen ha baleset történik, kezdődik a vita, a pereskedés. Ahogy a

Apropó tél. Az idei hosszú és kemény tél alatt a kompolti vadásztársaság többet etetett, mint a megelőző öt évben összesen, több mint 40 tonna takarmányt hordtak ki az etetőhelyekre, miután a 30-40 centis hóban megpróbálták utat vágni a vad számára.

A hét településsel tarkított terület nagy előnye, hogy vízben gazdag, átfolyik rajta a Tarna folyó, a Bene patak és a Tarnóca patak, amelyek van egy melegvízi forrása is, így télen sem

50-60 grammal könnyebbek az idei őzbakok

A tavalyi – kiskörei – vadásznapon első helyen végzett lövészcsapat: (balról jobbra) Szabó János, Bernáth József és Nagy István. Mellettük áll Sipos István, aki tejfőzős nyuláppaprikásával a főzőverseny győztese lett.

Tarnai Alajos elnök, ha valakinek dűvadat sikerül elejtenie. Tavaly 87 róka, 64 kóbor kutya, 72 macska, 306 szarka, 32 szajkó és 19 dalmányos varjú került területekre... igaz havonta külön dűvad vadászatokat is rendeznek.

Az 57 tagú, többségében helybeli lakosokból álló egyesület 12.600 hektáron jogosult a vadászatra, a vadászok 60 százaléka földtulajdonos. Az 50-es években alakult vadásztársaságban már a harmadik generáció vadászik, ifj. Udvari István vadászmeister például az édesapjától vette át ezt a tisztséget. A társaság legnépszerűbb tagja a hatvani Somogyi István, aki 1958-ban váltott először vadászejegyet.

Bányász László fővadász eredeti foglalkozását tekintve borász, nyugdíjasként vállalta el a tisztséget, így legalább a vadászattal töltött költségei megtérülnek, ha megtérülnek.

A kompoltiaknak két nagy gondjuk van, az M 3-as autópálya, amely 17 kilométeres hosszban szeli ketté a területet és a dinnye, amelyben egy-egy nyúl vagy őz jelentős ká-

dinnyesekkel is. Az új dinnyeföldeket csak akkor kezdik el bekeríteni, amikor már baj van, hiába figyelmeztetik őket előre a vadászok, a károkozás ellen a termelőknek is védekezniük kell.

**Zokni, a „mindenes” magyar vizsla
... az elnök kuttyája**

fagy be ... pihenő és táplálkozási helyet biztosít az áttelelő vizivadnak.

A gödöllői Szent István Egyetem vadgazdálkodási tanszékével együttműködve több éve folyik a mezei nyúl táplálkozásáról vizsgálat a kompolti társaságnál. Mivel a területen újra „dívatba jöttek” a nagy mezőgazdasági táblák, aratás után – tetszik, nem tetszik – a vadásztársaságnak etetni kell a vadállományt, elsősorban a mezei nyúl törzsalományát és szaporulatát, ha nem akarják, hogy éhen vesszen. Ilyenkor ugyanis alig talál magának természetes táplálékot, rászorul az emberi segítségre. Ez persze jelentős költség a gazdálkodásban, amit korábban az élő nyúl befogásával és eladásával kompenzáltak ... az elmúlt két évben – a piac változása miatt – ez elmaradt, évente több mint 2 millió forint veszteséget okozva a vadásztársaságnak.

Ezért arra a kérdésre, hogy állnak anyagilag? – az elnök lakonikus rövidséggel válaszolt: bankszámlánk van, de pénzünk nincs.

Jászberényben már bizonyított

A jászberényi Lehel Vadásztársaság fővadászát két éve választották meg a Jász-Nagykun-Szolnok megyei vadgazdálkodási szakbizottság elnökévé. A hivatása mellett nagy elkötelezettséget érző 28 éves fiatal ember a magyar vadászat átalakulásának korszakában került ebbe a nagyon fontos tisztségbe. Maga is érzi, hogy mélyvízbe került. Am mindig is szeretett a kihívásokat, és tapasztalatai megnyugtatók. Nap mint nap észreveszi, hogy számíthat bizottsági társaira, a megye leghozzáértőbb vadgazdálkodási szakembereiből válogatott csapat segítségével.

György Imrénre, a bizottság tagjaira és a megye egész vadásztáborára elodáztatatlan feladatok megoldása vár. Mindenekelőtt, kezdte a teendők felsorolását az elnök, piacot kell találni az apróvadászvidékek legfőbb bevételi forrása, a vadászat itteni szervezetét fenntartó élő és a lőtt nyulnak. Egy-egy megye ebben egyedül keveset tehet, összefogásuk is csak akkor vezet eredményre, ha a kormányzat figyelmét sikerül felhívniuk gondjaik súlyosságára. Véleménye szerint az EU-csatlakozásra történő felkészülésben már előrébb kellene tartaniuk. Végzetes lépésrányba csak akkor nem kerülnek, ha minél előbb be tudják szerezni a vadgazdálkodási Unióban érvényes szabványait és szabályait összefoglaló tájékoztatót.

A megyei kamara és a szövetség vezetői nem véletlenül bízták épp György Imrénre az egyik legfontosabb szakbizottság vezetését. Vadásztársaságánál négy éve neveztek ki fővadásznak, és az azóta eltelt idő alatt munkatársaival sikerült az ottani igen közepes őzállományt olyan szintre feljavítani, hogy Jászberényben ma már minden évben kerül területek aranyérmes bak.

V.Sz.J.

A fővadász egy szép jászberényi bakkal

EB A VADÁSZ...

A vadászok, ha beszélgetnek, csak idő kérdése, hogy azt halljuk: „eb a vadász kutya nélkül”, vagy, hogy: „kutya nélkül vadászni lehet, de nem érdemes”, máskor: „többet ér egy jó kutya, mint két rossz vadász.” Az ilyen és hasonló szállóigék nem véletlenül forognak közszájon. Aki látott már – reménytelennek tűnő várakozás után – szájában az elvesztettnek hitt vaddal megérkező vizslát, annak nem kell magyarázni a vadászkutyázás szépségeit és hasznosságát. Azonnal megérti, hogy a szép stílusban kereső, a vadat szoborként „álló”, a lőtt vadat a legsűrűbb nádasban is megtaláló kutyaiban igazán lehet gyönyörködni. Az évtizedeken át jó vizslákkal vadászó vadász pusztát se fog kezébe, ha éppen nincs jól dolgozó kutya.

Vizsláinkhoz – természetesen – nemcsak a szép látványért ragaszkodunk. Érdemes figyelni azokra a statisztikákra, amelyek annak a szákmánynak a nagyságát próbálják megbecsülni, amiről vadász már lemondott, de a vizslák, pointerok, retrieverek mégis megtalálták. Adatok szerint nélkülük a meglőtt fácánok, foglyok és nyulak 30, a vadréce 50 – 60 százaléka veszne el! És arról még nem is szólunk, hogy hűséges társaink nélkül mennyivel több vad rejtőzne el a vadászok és hajtok elől.

Megyéinkre elsősorban az apróvadfajok a jellemzők: a fácán, a fogoly, a mezei nyúl és a vadréce. Ezért döntően vizslákkal, pointerekkel és retrieverekkel vadászunk. Apróvadászkutyák dolgában nem állunk rosszul, számalmas azonban a helyzetünk, ha az ország – mennyiség és minőség tekintetében is – egyik legjobb őzálományának vadászatát a „kutyahasználat”

szempontjából vizsgáljuk. Vadászaiknak alig van utánkeresésre alkalmas kutyájuk. Sok kiváló bak és suta vész el sebzetten. Egy-két kivételtől eltekintve a vizslák nem igazán alkalmasak a vércsapamunkára. Örömteli viszont az a törekvés, melyet az utóbbi években tapasztalunk: mind több sport- és hivatásos vadász tart kitorékeket. A mérgezett tojások kihelyezéseinek tilalma óta elévülhetetlen érdemük van a dúvad számának csökkentésében.

Vadállományunk nagyságához és a vadászok számához viszonyítva azonban még mindig kevés a vizsgázott, jól dolgozó vadászkutya. Társas vadászatainkon csak vadászati alkalmassági vizsgával rendelkező kutyák vehetnek részt. A vizsgákat a Kynológiai Bizottság szervezi, és elvégzi a bírálatokat is. A bizottság tagjai: Bozsó Béla, Kerepesi József, Kiss József és Kocsmár Gyula. Köszönet

illeti a vizsgáknak helyt adó, és a megrendezéshez szükséges feltételeket biztosító vadászterületek vezetőségeit, tagjait.

Az első vizsgát 1972-ben tartottuk. Azóta – 2 év kivételével – minden évben egy, vagy több alkalommal is megrendeztük. A vizsgák eredményéről több, mint három évtizede folyamatosan főkönyvet vezetünk, amelyben a vizsgázott kutyák és tulajdonosaik adatait tartjuk nyilván. Eddig 1083 kutya tett sikeres vizsgát megyénkben. Az utóbbi két évben jelentősen növekedett a vizsgázó kutyák száma, tavalyelőtt 123-, tavaly 142 kutyánk vizsgázott.

Vadászaink és kutyáik számos versenyen szerepeltek kiemelkedő eredménnyel. Országos- és nemzetközi versenyeken gyakran közreműködnek a megye vadászkutya teljesítménybírói: Baranyi László, Bozsó Béla, Kiss József, Kocsmár Gyula és Kovács József.

Végezetül meg kell említeni, hogy a vadászok szemlélete sokat változott az utóbbi években. Egyre ritkábban hangzik el olyasmi, hogy „ne töltsd az időt a sebzett keresgélésével, majd lövünk helyette másikat!”. Régen gyakran hallottunk olyasmit is, amely szerint: „a kutyád ne vegye föl az én vadamat, mert összerágja, össze nyálazza!” és hasonlókat. Mégis sokszor aztán, ha a lőtt kakas a sűrűbe, vagy a nádasba esett, netán szárnyazva ellábal, a „vizsolygók” rögvést vizslás társaikhoz kiabáltak segítségért. Ma már mindenhol megbecsülik a jó kutyákat, s egyre több a jól dolgozó, fegyelmzett vadászeb. A vadászkutyázásnak ennél jobb reklámot talán nem is lehet elképzelni.

Kiss József
kynológus

...HEVESEN IS

A körzet – szűkebben Dél-Heves megye – apróvadász területein nagy hagyománya van a vizslázásnak. Elsősorban a magyar és német vizslák voltak népszerűek és kedveltek, kevés számban használták az angol vizslákat, ezek közül is a pointert, míg a szetterek szinte teljesen kiszorultak a vadászterületekről. Megyénkben 1999 és 2001 között 73 vizsla tett eredményes alkalmassági vizsgát, zömében szintén magyar és német fajták. Miután tavaly márciustól társas vadászatok csak a munkavizsgát eredményesen teljesített kutya vehet részt egyre több vadász vizsgáztatja le a kutyáját. Tíz vadásztársaságnál 166 vizsla vizsgázott eredményesen 92 (55 %) magyar, 46 német vizsla (28 %), 12 labrador retriever, 14 cseh vizsla, 2 írszetter. A vizslák közül 43-nak volt törzskönyve (26 %), a többi nem hivatalos pároztatásból származott.

Az átlagteljesítményeket vizsgálva a megszerezhető 180 pontból 128-at értek el, amely 70 százalékosnak, és jónak mondható. Fegyelmességük megfelelő, a vad iránt érdeklődők, és valamennyi meghozta a vadat gazdája elégedettségére. Ennek ellenére a teljesítményből látható, hogy bőven van még javítani való. Jól látszott, hogy legtöbbjükkel gazdája rendszeresen vadászik. mégis a legtöbb kutya a leeső vadat figyelve „szemre” kereste

meg. Rögvést futott a vadért, ha azonban a fedettség miatt szemmel nem volt követhető, esetleg sebzetten tovább lábal, már gyakran nem követték, mert erre már – sajnos – nem voltak kiképezve. Többnyire a kitett vad megkeresése /utánkeresés/ is gondokat okozott, márpedig egy átlagos képességű vizsla megfelelő tanítással nagy biztonsággal képes a vad nyomát követni 300 méteren át is. Jól taníthatók volnának a sebzett őz vércsapájának követésére is. A vizsgáztatások során láttunk kiváló képességű vizslákat is rutinosan dol-

gozni, amelyek szakszerű foglalkozással nagyobb teljesítményekre is képesek volnának. Sajnos, alkatiilag, testi felépítésben, izmoltságot tekintve rendkívül vegyes az állományunk, pedig a jól izmoltság, az arányos testalkat nagyon fontos eleme a munkateljesítménynek. A vadászok – ha tenyésztenek – a munka teljesítményre szelektálnak, de a küllem sem elhanyagolható szempont, a szakszerű tenyésztésnek pedig alapfeltétele.

Heves megyében jelenleg 239 vizsgázott vizsla segíti a vadászatokat, teljesítmény szintjük elfogadható. Társaságunként számuk tíz körül lehet, akad ahol ennél több. 3000 hektáros vadászterületre legalább tíz jól dolgozó vizsla kellene úgy, hogy 4 – 5 vadászra jusson egy. Ez volna a célunk, de addig még sokat kell tennünk, hogy ezt elérjük. Tanítással, képzéssel – amelyre minden lehetőség adott – lehet csak a munkateljesítményeket növelni. Ehhez azonban jóval nagyobb igényességet kell tanúsítani a poráz másik végének irányából. Az azonban minden vitán felülálló, hogyha valaki rájön az „ízére”, vizslájával sikeressé válik a vadászatokon, nem csupán szükséges rossznak tartja a vizsgáztatást, hanem már hozzáértőként érzi át a vadászati kynológia fontosságát.

Dr. Harangozó Imre

AZ APRÓHIRDETÉSEK TARIJAI:

Az első szó 300 Ft, minden további szó 100-100 Ft + 25 % áfa. A hirdetéseket levélben, faxon, e-mailen vagy személyesen, minden hónap 10-éig szíveskedjenek leadni. A Vadászati Kulturális Egyesület tagjainak a nem kereskedelmi jellegű apróhirdetések egy megjelentetése ingyenes.

FEGYVER

Steyr Mannlicher luxus, 300-as Win. Mag. kaliberű, 8x56-os Schmidt & Bender céltávcsővel, Steyr szereléssel, megkímélt állapotban eladó. Telefonszám: 06/20/9539-285.

Eladó 1 db alig használt (20 lövés), 7x64-es, FÉG GV., 6x42-es MOM céltávcsővel, műszaki 2011-ig. Telefonszám: 06/30/350-80-38.

30-06-os, FÉG 6x42-es MOM céltávcsővel szerelve, eladó. Érdeklődni lehet 15 óra után a 06/27/325-595-ös telefonszámon.

Eladók: 16 kal. dupla Herstal-Browning oldallemmez, eredeti állapotú, sörtes fegyver, 16 kal. Egyedi kézműves, eredeti állapotú, mélyvésett, dupla sörtes puská. 06/30/933-17-14.

ELADÓ: Steyr Mannlicher 7x64-es vadászfegyver, kitűnő állapotban, egyedi gyönyörű díófa agyazással, gyári távcső-szereléssel. Céltávcső: Kahles Heli Super 3-9 x 42 A-1. Érdeklődni: 06/30/9689-477.

BÜHAG-12-es sörtes vadászfegyver, balos, újszerű állapotban, lemezszerénnyel, löszrel és tartozékokkal együtt eladó. Telefonszám: 06/56/355-173.

Brno Super 12x70-es vadászfegyver és Zeiss 3-12x56-os céltávcső eladó. Érdeklődni: 06/30/9396-672.

SAKO, 7 mm-es. Rem. Magnum, 8x56-os, Schmidt & Bender, 4 éves fegyver megkímélt állapotban eladó. Telefonszám: 06/30/9472-650.

Eladó keveset használt Krieghoff ultra bock 30.06-os és 12-es, vegyescsövű, mélyvésett, 1996-os gyártmányú. Új, vas-tag szálkeresztes, Zeiss 6x42-es távcsővel szerelve. Ár: 650.000,- Ft. Érdeklődni: 06/20/453-7602.

Új CZ-527. 222 golyós vadászfegyver, 6x40-es céltávcsővel, valamint Tasco Sonoma 7x50-es keresőtávcső eladó. Telefonszám: 06/20/9722-573.

Csontfaragások

- fűszertartók
- nyakkendők
- gombok
- kitűzők
- faliképek
- órák

Agancsból készült dísz tárgyak az Ön kíváncsága szerint.
Wagner Kálmán Ágfalva, Határőr u. 7.
Tel: 99/330-398, 20/804-5598

KUTYA

Kitűnő küllemű és munkateljesítményű szalkás szőrű tacsók előjegyezhetők a Von Altenburger kennelből. Marosmenti-Rudifogó Miku Soma 2 x HPJ fiatal klubgyőztes, 2 x R. CAC, 5 x CAC, 2x CACIB, 2 x HFGY BOB D.K. Európa Kupa győztes, tenyésztésre javasolt kannal fedeztetünk. Telefon: Szarka: 06/30/9619-481.

Rövidszőrű magyar vizsla kiskutyák eladók, előjegyezhetők. Többszörösen győztes, aktív vadászó szülőpártól. Érdeklődni: 06/36/341-683; 06/30/465-23-27.

Weimari vizslák, telefonszám: 06/30/4836371.

Német vizsla, bevadászott eladó. 06/30/6500-448.

Törzskönyvezett, vadászvizsgás, drótszőrű, magyar vizsla szülőktől, kölykök eladók. 06/30/933-17-14.

Vadászó pointer szülők kölykei eladók. Telefonszám: 06/30/532-1913, Baukóné.

Magyar vizsla kölykök és bevadászott, munkavizsgás német vizsla eladó vagy cserélhető vadászfegyverre, cél vagy keresőtávcsőre. Telefonszám: 06/20/456-81-54.

Welsh-terrier kölykök, aktív vadászó, kiváló küllemű eredményekkel és munkavizsgákkal rendelkező szülőktől eladók. Ugyanitt szülőpár kanját fedeztetésre ajánlom. Telefonszám: 06/30/317-8226, este: 06/84/348-247.

Bevadászott, szalkásszőrű tacsók eladók. Munkagyőztes szülőktől, törzskönyvvel, tenyésztő-szemlézve. Telefonszám: 06/20/9721-936.

3 éves, drótszőrű, magyar vizsla kan, bevadászva, vízparton és puska mellett nőtt fel, munkahely változás miatt, Nagyatadon eladó. Telefonszám: 06/30/346-2045.

Rövidszőrű, német vizsla, a világ egyik legeredményesebb kanja után Dogubert von Hege-Haus, egyszínű, barna kan: IKP, Klemann kitűnő I., KV., ÖTV., VGV. Nehezített vércsap vizsga I. díj, HD-O., CAC., CACIB eredményekkel és Visnyei Vadász Jelly spricelt barna foltos szuka: Fő tenyésztő-szemle kitűnő I., CAC., KV., ÖTV. I. díj, HD-O után kölykök kaphatók június végi elvitellel. Telefonszám: 06/74/496-608 vagy 06/74/510-125, Epelet János.

VEGYES

Trófeatáblák nagy választékban, készítőitől. Hazai, afrikai, hal, stb. Kérésére termékmintertetőt küldök. Fűzi Gábor faszobrász. Tel/fax: 318-92-50, Telephely: 1116 Budapest, Talpas u. 4.

Az állami vadászvizsga kidolgozott 50 db szóbeli tételle (350 kérdés) megrendelhető a 06/75/313-271 vagy 06/20/333-28-34-es telefonszámon.

Egyesületi zászlók és kitűzők készítése rövid határidővel. Telefonszám: 315-1102.

Vadkárhárító vadászatokra várjuk az érdeklődő vadászok jelentkezéseit. A vaddisznó elejtése ingyenes, fizetni csak a részvételi díjért, a szállásért, valamint a terepjáró használatáért kell. Telefon: 06/30/370-9476.

Somogy megyében nagyvadász tagság átadó. Telefonszám: 06/30/9351-895.

Vásároljon vadászkönyvet nyáron is! A Diana Vadász-Horgász Antikvárium ingyenes árjegyzéket küld! 6900 Makó, Zrínyi u. 34. Telefonszám: 06/62/211-561.

Díósjenőn, Börzsöny lábánál, vadász-környezetben, nyaralófaluban, turizmusra, mezőgazdálkodásra, állattartásra alkalmas, 2400 m²-es telken, 110 m²-es családi ház eladó, melléképületekkel, pincével. Irányár: 14,9 millió Ft. Telefonszám: 06/70/311-8421.

Azoknak a magyar hivatásos vadászoknak a jelentkezését várjuk, akik három hónapot vadászattal-vadgazdálkodással szeretnének eltölteni Afrikában, a szervezett vadászatot most kezdő Guineában. Részletes tájékoztatást a 30/397-56-51-es telefonon lehet kapni.

Automata és kézi korongdobók, könnyű, hordozható magaslesek, befogó csapdák, puska belövő állvány, hazai áron, két év garanciával az IN-TERMAS Kft-től.
Helyszíni verseny rendezése automata gépekkel, lőtér tervezés, kivitelezés.
www.intermas.ini.hu
Fax: 06/66/450-538.
Tel: 06/20/945-0764.

Fegyverjavítás:

Minden típusú löfegyver javítása, felújítása, agyazása, céltávcső szerelése, vizsgáztatása, hatástalanítása, értékbecsélése. Régi fegyverek restaurálása. Nagy Ferenc fegyverműves, 4034 Debrecen, Tengerész u. 4., telefon: 06/52/423-176.

NIVA (1,7.I.), TATA (1,9.TDI.) GAZella (2,2.TD.) megbízható, olcsó, új terepjárók teljes típusválasztékát kínáljuk! Kedvező árakkal és hitelekkel, várjuk Önt márkakereskedésünkben!

VERDA Kft. KALOCSA

Cím: Kalocsa-Dunapataj között az 51-es főút mellett, **Kisfoktő 1/a.**
Telefonszám: 06/30/9583-326, 06/78/463-862.

HALOTTAINK

Megrendülten, mély fájdalommal tudatjuk, hogy Kovács József, aki 10 éve vadász-mesterünk volt, életének 71-ik évében, váratlanul elhunyt. Emlékét kegyelettel és tiszteltetlennel megőrzük. Jóska barátunk nyugodj békében!
Csepel-sziget Nimród Vt.

Vén Palócföld KFT.

Kínálatunk:

Ép tollazatú 6 hetes előnevelt fácán
550,- Ft/db

22 hetes kifejlett vadászfácán
1.600,- Ft/db

Fizetési és szállítási feltételek megegyezés szerint.

Érdeklődni:
06/30-626-0152
info@palocfold.hu

www.palocfold.hu

A LEGJOBBAK KÖZÜL

Az idei őzbakidény jócskán alulmúlta a várakozásokat, igazán magas, 200 pont feletti őztrófea nem került a bíráló bizottságok elé. Általánosságban elmondható, hogy a bakok agancsa jóval többet mutatott, mint később a va-

lóságban, a mérlegen, így alacsonyak voltak a fajsúlyok, hiányzott az „anyag”, amit elvitt a téli megpróbáltatás. Ez már csak egy ilyen évszám – mondogatták a vadászok egymásnak vigasztalásul – hiszen egyhamar ha-

sonló természeti csapásszerű tél bizonyára nem várható. Egyedül a külföldiek nem panaszkodtak, hiszen a szebbnél szebb őzagancsokért jóval kevesebbet kellett fizetniük, mint más, „normális” éveken.

Kittenberger Vt., Békés,
646 gramm, 176,82 IP

Báthory Vt., Nyírbátor,
756 gramm, 175,97 IP

ÖSB Vt., Cegléd,
620 gramm, 164 IP

Földtulajdonosi közözség Vt.,
Mocsa 638 gramm, 163,5 IP

FOTÓK: NAGY LÁSZLÓ

10% KEDVEZMÉNY A VKE TAGJAINAK

A VKE KÖNYVAJÁNLATA

Vadászetikett

- A nagyvad találatjelzése /videó kazetta/ 3.500,-
A természet közelről /videó kazetta/ 2.300,-
Élőhelyfejlesztés és vadgazdálkodás I. /videó kazetta/ 3.800,-
Élőhelyfejlesztés és vadgazdálkodás II. /videó kazetta/ 3.500,-
A vadászati gyakorlat /videó kazetta/ 3.500,-
A vadászati gyakorlat /videó kazetta/ 2.800,-
Ambrózy Árpád: Egy vadászjárás kalandozásai a Kárpátoktól Kanadáig 1.600,-
Ambrózy Árpád: Egy vadászjárás kalandozásai a Kárpátoktól Kanadáig 1.100,-
Állami vadászviszorga tesztkérdései 3.000,-
Baross Péter: Monostori vadászmélekek 2.000,-
Bárony István: Csend 2.100,-
Békés Sándor: A természet bővítésében 1.590,-
Békés Sándor: Imádkoznak a fák 1.940,-
Berni Károly: A csülkös vad utánérése 1.480,-
Bertóti István: Bakot is lőttem 2.500,-
Biró Andor-Székely János: Az ezerezer német juhászok 2.200,-
Biró Andor: Kutyaképzők kézikönyve 2.800,-
Biró Andor: Régi magyar kutyafajták 3.500,-
Böhm István: A hannoveri verek 1.480,-
Dr. Carl Tabe: A mindenes vadászok 2.240,-
Dr. Carl Tabe: A mindenes vadászok 4.800,-
Dr. Faragó Sándor: Vadászati állattan 4.800,-
Dr. Fábán Gyula: Wildhegerek vadéka, válogatás 2.700,-
Storcz Máttyás magyar királyi vadászati tiszti írásából 2.700,-
Dr. Koncz István: Utazások 1.500,-

700,-

- Dr. Végh Endre: Murphy és a beteg vadász ÚJ! 1.970,-
Dr. Végh Endre: Tubák, bányák és a többiek 2.100,-
Dücs László: Csillagfényben 1.500,-
Dücs László: A köztünk élő turulmadár ÚJ! 1.980,-
Faragó Sándor: Vadászati állattan 4.800,-
Farkas Zoltán: Bográcszéli történetek 1.970,-
Farkas Zoltán: A csuka és a mezeien nő ÚJ! 1.000,-
Ferenczy Ferenc: Magaslesek holdfényben 1.400,-
Földi László: Végzettség 2.200,-
Fridli Lajos: Bükkaljai ősvényeken 2.200,-
Földi Gyula: A vadász és a nő 2.500,-
Gyimesi György: Bedrózott Afrika 1.600,-
Gyimesi György: Bedrózott Afrika 1.450,-
Hangay György: A kacagó koponyák földjén 2.400,-
Hargitai György: Hal- és vadételek ÚJ! 600,-
Heltay István: Vadásziskola 7.188,-
Holtai László: Rajzok, írások (vadászbeszélések kézzel írt, saját grafikával) 2.500,-
Ignácz Magdolna-Berdar Béla: Négyesemzők a természetben 5.800,-
KOD-EX 2.500,-
Kopa János: Magyar vadászati szó- és szókészlet 1.480,-
Kovács Dénes: Vadászelgerekről nem csak vadászoknak 3.500,-
Kovács László: Puskák és töltények 1.200,-
Kovács László: Tucatnyi töltény 1.100,-
Kovács László: Töltényprótek 900,-
Kovács László: Puskák és vadászok 1.000,-
Kovács László: Skandináv vadászhumor 700,-
Kovács László: Amikor kevés a töltény 1.800,-
Kovács László: Tizenhárom töltény 900,-

- Kórhalmi Tamás: Vadászati enciklopédia 5.900,-
Merán Fülöp: Vadászmélekek, gondolatok 2.500,-
Mészáros Kálmán: Abesszínia a vadászok paradicsoma 1.400,-
Nadler Herbert: A keleti és déli Kárpátokban 2.500,-
Nagy Domonkos Imre-Nagy Lendvai Gabriella: Vadászatok és vadételek 1.400,-
Nemeskürty Kiss Géza: Vadludak 900,-
Nemzetközi Vadászjárás Oktatási Program 1.100,-
Oláh Zoltán-Oláh Armand: Hajnalok és alkonyok 2.500,-
Pall Endre: Mozaikok vadászeletemből 2.200,-
Pall Endre: Egy lovassal kettő 1.400,-
Rácz Sándor: A vadászt az árnyéka kíséri 2.200,-
Schell József: Megint ősz lesz 4.600,-
Schmidt Egon: Varangy a papucsomban ÚJ! 2.300,-
Sinapius János: Kis vadászterdő 1.200,-
Sipos Endre: Erdel barangolások ÚJ! 1.880,-
Sugár László: Vadbelegések 3.200,-
Studinka László: Minden nap vadász nap 2.500,-
Sterbetz István: Természetvédő ősvényeken ÚJ! 2.220,-
Szabó József: Találatok a világutazó vadász 3.200,-
Szabó Péter: Különös vadászati a kórérozás gyakorlata 2.500,-
Thurn-Rumbach István: Erdélyi szarvasok és medvék nyomában 1.400,-
Ugray Tamás: Kosokra vadászva a selyemút végén 2.600,-
Vadász-Zene CD 2.500,-
Vadász-Zene CD 2.500,-
Verebkrónika 6.500,-
Verebkrónika számozott 7.500,-
Zentli Béla: Vadászelgerek és löszerek 2.800,-
Zsindely Ferenc: Isten szabad ege alatt 2.500,-

A könyvek utánvétellel megrendelhetők a szerkesztőség címén, 1038 Budapest, Hegesztő u. 4. telefon: 242-00-42 vagy e-mail-ban: vke@vadaszlap.hu Elek Ferencnével

A körzettervek jóváhagyása

A vadgazdálkodási tevékenység tervezésének a vadászatra jogosítottak által készített éves vadgazdálkodási terv, a hosszú távú (10 éves) vadgazdálkodási terv és a legmagasabb szintű, a körzeti vadgazdálkodási terv összessége adja. Az utóbbi egy évtizedre szóló hosszú távú vadgazdálkodási előírás.

A körzettervek elkészítése, a vadgazdálkodási körzetek kijelölése az ország területén a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, illetőleg a minisztérium állami feladata. A 24 körzeti kijelölése, területi meghatározása meg is történt és a 24 körzeti vadgazdálkodási terv elkészítését a vadászati törvény előírásától számítva késve, csak

2002-ben elrendelte a főhatóság. Tudomásunk szerint felsőfokú szakintézmények közreműködésével és az Országos Vadgazdálkodási Adattár adatainak kötelező felhasználásával azok el is készültek.

A vadászokat – természetesen – leginkább az érdekeli, hogy ez az egész hosszadalmas folyamat hogyan történt,

miképp megy végbe, mivel a huszonegy körzeti vadgazdálkodási terv még ma sincs mindenütt jóváhagyva, érvényesítve, illetve a törvény szerinti kifejezéssel élve „közvetve”.

A körzetek már véleményezésre megkapták amit a törvény előír és a kiadás előtt a javaslatokat ki kell kérniük a tervkészítőknél.

A FŐBB SZEMPONTOK

A vadászati törvény szerint a természetvédelmi területekre vonatkozó részre és a fenntartandó legkisebb vadlétszámra, a törzslétszámra, valamint a fenntartható legnagyobb létszámra vonatkozóan a természetvédelmi hatóság egyetértése szükséges. Az erdőre vonatkozó egyes adatokat a körzeti erdőterv alapján kell megállapítani. Ezen felül a körzeti vadgazdálkodási terv és a körzeti erdőterv közötti összhang megteremtéséről a miniszter közvetlenül az érintett vadászati és erdészeti hatóságok útján gondoskodik.

Az FVM Vadgazdálkodási és Halászati főosztálya a 24 körzeti vadgazdálkodási terv elkészítésére intézkedett. A kész tervezetek minisztériumokon belüli egyeztetése megtörtént. Ebben a kérdésben legfontosabb az, hogy az erdészeti szakhatóság, az FVM Erdészeti Hivatala a tervekhez tartozó szakhatósági véleményét egyeztetette és a körzeti erdőtervekkel történő összhangba hozását a területileg illetékes Állami Erdészeti Szolgálat területi igazgatóságainak közreműködésével végre is hajtotta.

Ezután a körzeti vadgazdálkodási terveket a megyei (területi) vadgazdálkodási tanácsok kapták meg azzal, hogy ismertessék a körzethez tartozó vadászatra jogosultakkal a tüzetes megismerés és esetleg további javaslatok adása céljából. Ez megtörtént az I/1-es körzet esetében is. A legnagyobb vitát a trófeabírlat körzeti irányelvei és a szakszerűtlen elej-

tés megítélésének szempontjai, valamint az állomány csökkentésének mértéke, illetőleg annak időtartama váltotta ki.

A körzeti vadgazdálkodási terveket – mindezek után – az FVM még a múlt évben eljuttatta a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumba, a törvényi felhatalmazás szerinti véleményezési, egyetértési és vadállomány minimum – maximum meghatározásának érdekében.

Csak mindezeket követően és a természetvédelemért felelős miniszter egyetértésében adja ki azokat a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, majd pedig az Országos Vadgazdálkodási Adattár útján gondoskodik azok közzétételéről.

Sikerült azt is megtudnunk, hogy milyen szempontok alapján véleményezték a szakhatóságok a körzeti vadgazdálkodási terveket. Az erdészeti szakhatóságok a nagymértékben megnövekedett erdei vadkárak miatt mindenütt az elszaporodott vaddisznó- és gímszarvasállomány erőteljes csökkentését, valamint a fokozottabb takarmányozást, a vadvédelmi kerítések és berendezések építését szorgalmazták. Az Állami Erdészeti Szolgálat kiadta a területi igazgatóságai részére a körzetenkénti és az általános szempontokat, amelyeket a véleményezés során figyelembe kellett venni. Ebben az erdei vadkárak csökkentésének szükségessége mellett kiemelt szempontként szerepelt – és ahol az erdészeti szakmai ismeretek

szerint lehetséges volt –, hogy a természetes felújítások végrehajtásának feltételeit kell megteremtteni. Ilyen például a makktermések megővése, a károsításnak kitett területeken vadkárelhárítási feladatok hatékony végrehajtása, a tilalmi időben külön engedéllyel szervezett vadászatok, a tízéves, valamint éves vadgazdálkodási terv lelévési tervszámának maradéktalan teljesítése.

A természetvédelmi szakhatóság a nagyvadlétszám nagymértékű csökkentése mellett – ismerte a jelenlegi létszámokat – igényli, hogy a korábban országosan meghatározott, és évekkel ezelőtt elfogadott maximálisan fenntartható nagyvadlétszám (például a gímszarvas esetében 55 000) a ciklus végére legyen elérhető. Ehhez indokolt lenne a korábbi tízéves vadgazdálkodási tervekben és országosan elfogadott fenntartható nagyvadlétszám ötéves felülvizsgálata. Az említett három szakterület által közölt és ezt a természetvédelmi hatóság hangsúlyozta is, hogy a korábban megállapított nagyvadlétszámoktól eltérően jelenleg háromszoros a nagyvad mennyisége. Ez azt jelenti, hogy az előírt és folyamatos létszámcsoökkentés valójában nem történt meg. Most már az lenne fontos, hogy a körzeti vadgazdálkodási terv körzetenként éves bontásban határozzák meg a csökkentés mértékét. Erre azonban nem igen adnak lehetőséget a körzeti vadgazdálkodási tervminták. Kell – vagy inkább kellene – szerepeltetni a róka és

egyéb vadászható ragadozó vadfajok csökkentését elősegítő intézkedéseket. Ilyen adatokat találtunk az I/1-es körzetben, amely szerint a 2002-ben 1,15 db/100 hektár elejtése volt az előírás. Ezentúl minden évben az elért körzeti átlag értéke lesz a következő évi kötelezően elejtendő róka száma. Egyéb ragadozók (borz, dömlyös varjú, szarka) hatékony aszításának, gyérítésének fontosságát – általánosságban említi meg az I/1-es körzeti terv. A vízivad vadászat területeit is szerepeltetni kell a körzettervben.

Mi nem tudjuk megítélni, hogy a körzeti vadgazdálkodási terv leírás jelleme, vagy pontos létszámokat jelölnek meg, mert ezek hatósági feladatok, és intézkedési jogosultságok. Az azonban tény, hogy közzétételük után a tízéves vadgazdálkodási terveknek – amelyeket már korábban elkészítettek és jóvá is hagytak az arra illetékesek – szükségszerűen figyelembe kellene venniük a később készült körzeti vadgazdálkodási terv előírásait is. Vonatkozik ez az éves tervek is. Különösen jelentős szerepük lehet továbbá a trófeabírlat körzeti irányelveinek és az esetleges szakszerűtlen elejtések megítélési szempontjainak. Ez igazán örökzöld téma, s mindig rendkívül foglalkoztatja a vadászokat. Az I/1-es körzetre vonatkozóan már elkészültek a bírlat pontosított szempontjai. A többi már magán az alkalmazáson múlik.

dr. B.I.

GÍMSZARVAS, DÁM ÉS VADDISZNÓ VADÁSZATI LEHETŐSÉGEK A GYULAI RT. VADÁSZTERÜLETEIN

Jelentkezés a 74-573-949 és a 30-9470-898 telefonszámokon

OSNIA HUNTING FARM NAMIBIA/OTJIWARONGO

5 napos Namibiai vadászat 5 vadra (2400 Euro)
Kérje árlistánkat!
Máté Csaba: 06-70-381-2432
Tel.: 06-23-501-561, Fax: 06-23-501-569

Az etikus vadászatért!

Színvonalas vadászrendezvények kedvelt programja megrendelhető!

LÉZERES LÖVÉSZET

Kipróbálható: ERVA lövészklub Érdéklődni: Budafok, Pannónia u. 1-3. 06/30 488-4270

Vadászházban, a Balaton közelében, a somogyi domboságon, erdő közepén, szabadidő eltöltésére lehetőséget kínálunk egész évben.

Kitűnő konyha, bográcsos ételek, sülték, flekknek, bűf. Nagyvadra vadászati lehetőség biztosított.

Érdéklődni a 06 85/710-559 vagy a 06 30/385-1325 telefonszámon lehet.

RELAXÁCIÓS STÚDIO "NYUGALOM LIGET"

Egyszerre szépség és egészség!
infrasauna * kozmetika * grafológia *
masszázs (thai, svéd, gyógy) * testkezelések *
manikűr, pedikűr

Címünk: 1068 Budapest, Városligeti fasor 8/c.
Tel.: 321-0538, 06 20 9267 139

A Kiskunsági VT. bűbákvadászatra várja vadászok jelentkezését.

Érdéklődni:
Nagy László vadász-mesternél
06-30/366-8121

TERMÉSZETPATIKA

A térségben – Heves megyében és Jász-Nagykun-Szolnok megyében is –, találhatunk olyan a megyére, az I/1-es körzet területére jellemző növényfajokat, amelyek gyógyhatással rendelkeznek, és június a hónapjuk.

HEVES MEGYE

KISLEVELŰ HÁRS (TILIA CORDATA) Virágzata 5-11 és több virágú, június második felétől nyílnak. A hársfavirágot kell gyűjteni, amelyet nagyon jól meg kell választani. Az orvosi hársfavirágot a kislevelű hárs adja. Teája a kamillavirág után a legnépszerűbb házi patikaszer, meghű-

Orvosi székfű

Gyepű rózsza

lésre izzasztásra, köhögéscsillapításra, idegerősítőnek, vértisztító, enyhe szívűködést serkentőnek; külsőleg bőrápoló kozmetikai szernek, toroköblítőnek, fürdőnek használható. Sokaknak a hársfavirágot mindennapi, reggeli vagy üdítő itala. A tea melegítő hatása különösen télen – egy kis rummal „feljavitva” – érvényesül igazán.

GYEPŰ RÓZSA (ROSA CANINA) Más néven: vadrózsza, közismert tuskés cserje. Magas „C” vitamin tartalmú, roboráló hatású skarlátpiros álmérését, a csipkebogyót (néi néven „csitkét”) nagy mennyiségben gyűjtik. Gyógytea, szörp, lekvár készül belőle. Májusban, júniusban virágzik, Heves megyében igen nagy a kultusza, főként lekvárt – hecsedlit – készítenek belőle.

ORVOSI SZÉKFŰ VAGY KAMILLA (MATRICARIA CHAMOMILLA L.) Népies nevei: bubulyka, katóka, pipiske. Az Alföldön április végétől május végéig, más vidékeken június-júliusban is virágzik. A térségben, s a Tiszántúlon minden évben nagy tavaszi esemény a kamilla-

virág gyűjtése. Fontos a gyűjtés pontos idejének megválasztása, amikor már a virágok sárgák. Közismert, hagyományos népi gyógyszer, a kamillavirág világszerte a legismertebb házi szerünk, és a legtöbb országban ismert. Forrázással készült teája nyugtató, görcsoldó, szélhajtó, gyomorerősítő, emésztést elősegítő, izzasztó, fertőtlenítő, gyomor- és bélbajokat megszüntető hatású. Külsőleg szemborogató, toroköblítő, foghúserősítő. Sokaknak mindennapi italuk is, mert íze kellemes és jó közérzetet nyújt.

MÁLNA (RUBUS IDEUS L.) Embermagasságú vadontermő cserje. Teapótlónak használatos levelei fonákjukon fehér-

Hamvas szeder

rek. Piros terméséből szörp készül. A drog cukorbeteg, vese- és hólyagbántalmak elleni, valamint izzasztó teakeverékek alkotórésze.

HAMVAS SZEDER (RUBUS CAESIUS L.) Alacsony, tuskés cserje. A növényzet levézetét kell gyűjteni júniusban. Közismert, széles körben elterjedt faj. Teáját

hasmenés ellen, valamint izzasztóul, vizelethajtóul fogyasztják. Cukorbeteg elleni teakeverékek alkotórészeként is használják.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

FEHÉR ÜRMÖ (ARTEMISIA ABSINTHIUM L.) Nyúlánk, ezüstösen molyhos, kellemes illatú, kesernyős ízű fészkes növény. Legelőkon, parlagokon közönséges. Tőlevelekből, szárákból lefosztott levelekből és virágából (júniusban) magukból, vagy teakeverékekben étvágygerjesztő, emésztést serkentő, szélhajtó, bélféregűző, epeműködést serkentő teák készítés-

Sárga nőszirm

sére használják. A virágos ürmőt a likőr- és borászati ipar alkalmazza ürmösborok és keserű likőrök készítésére. Ugyanebből a vízgőzzel előállított illóolajat erősítő, görcs-csillapító, bélféregűző gyógyszerek készítésénél alkalmazzák. Reuma elleni bedörzsöléshez is adják.

KÖZÖNSÉGES CICKAFARK (ACHILLEA COLLINA L.) A cickafark virágát üde nyílásban kell gyűjteni. Júniustól virágzik. Használható még a fű és a levél is. Teái étvágyjavító, emésztést serkentő, görcsoldó, epe- és májműködést elősegítő, menstruációs zavarokat megszüntető, vérnyomáscsökkentő. Hurut ellen és vérzescsillapító is használják. Hevesi füves puszták tájvédelmi körzetben a szikes puszták, az ürmös és cickafarkos pusztai gyepek értékes növénye.

SÁRGÁ NŐSZIROM (IRIS PRENDCOUS) Amikor még gyűjtötték, a gyökértörzs adta a hatóanyagot. A közép-tiszai tájvédelmi körzet hullámtéri rétejein a 100-140 növényfajt számláló növénygyűjtésű sok védett növényfaja.

Dr. B.I.

SZAKÜZLETEK A HIVATÁSOS VADÁSZOKNAK

AZ I/1-ES KÖRZET TERÜLETÉN A HIVATÁSOS VADÁSZOK SZAKÜZLETE BOLTHÁLÓZATNAK KÉT BOLTJA MŰKÖDIK. MINDKETTŐ A KISEBB ALAPTERÜLETŰ, KÖZEPES FORGALMÚ KATEGÓRIÁBA TARTOZIK, VONZÁSKÖRZETÜKBEN TÖBB VADÁSZBOLT IS MŰKÖDIK, AMI ERŐS KONKURENCIÁT JELENT AZ AMÚGY SEM TÚL NAGY LÉTSZÁMÚ „CIVIL VADÁSZ” VEVŐKÖR „MEGFOGÁSÁBAN” EZEN A SPECIÁLIS PIACON.

IDEÁL VADÁSZBOLT (SZOLNOK)

A megyeszékhelyen „ideális” helyen, a város főutcáján található üzlet egy kiterjedt kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozás egyik szegmense. Az anyacég az 50-es években alakult, mint állami szövetkezet, majd ...

Az üzlet 10 éve működik itt önálló vadász-horgász boltként, azelőtt sport-játék-vadász áruházként közös elhelyezésben működött a cég többi részlegével. Régen összeszokott „törzsgárda” fogadja a vevőket. Lóczi Judit üzletvezető, Veres Róbert-né és Lengyel Béla eladók egyike sem vadászik, mégis nagy szakmai hozzáértéssel tudják a vásárlók majd minden óháját teljesíteni.

A vevők aránya 80-20 százaléka a vadászok javára, termé-

szetesen ez a szezonnak megfelelően nagy szóródást mutat, a nyár inkább a horgászoké. Itt is azt mutatják a tapasztalatok, hogy a középső vásárló réteg hiányzik, vagy az alsó, vagy a legfelső árkategóriájú árut keresik a vadászok. Fő erőssége az üzletnek a mindig nagy választékot biztosító lőszerkínálat, az erős anyagi háttér okán mindig komoly készlettel rendelkeznek, s az extra igényeket is gyorsan megoldják. Nem kötöttek kizárólagos szerződést egyetlen importőrrel sem, mindenholnan igény szerint vásárolnak. Fegyverekből nem tartanak nagy készletet, sokkal inkább az egyedi elképzelések szerinti típusokat, kalibereket szerzik be a vevő egyedi elképzeléséhez igazítva.

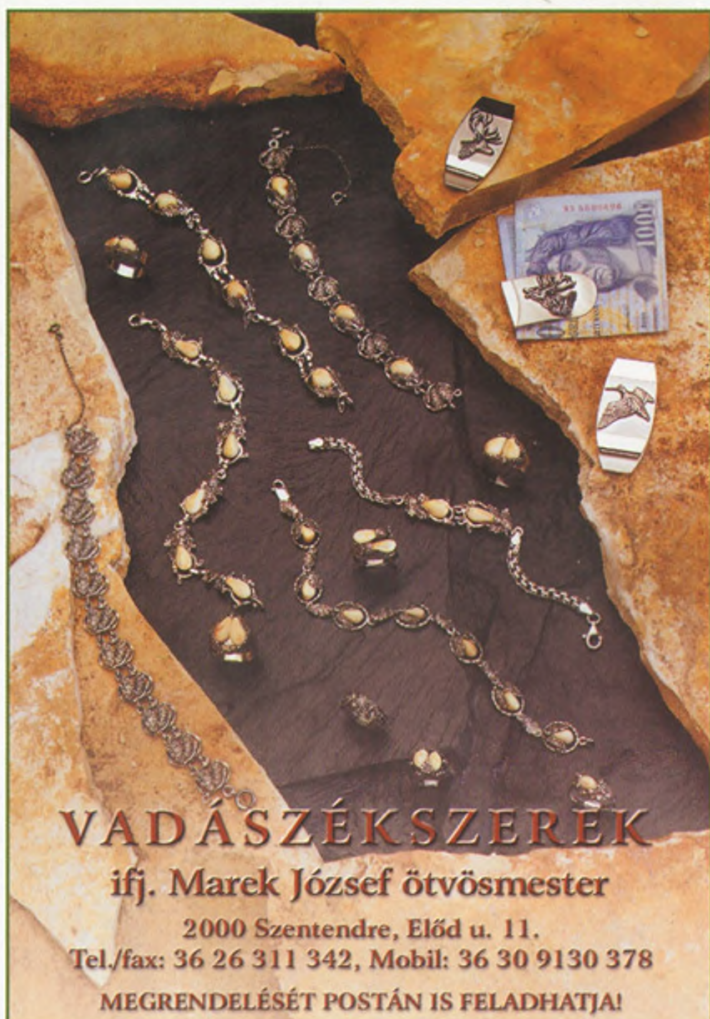
TRÓFEA VADÁSZBOLT (HATVAN)

1992-ben nyitotta családi vállalkozásként az első, 24 m² alapterületű vadászati szaküzletét Ördög Ákos, a bolt tulajdonosa. A bolt forgalma – annak ellenére, hogy földrajzilag „mostoha” helyen van – rövidesen bővítést tett szükségessé, s nem sok idő múltán már 40 m²-re bővült, s a folyamatnak még nincs vége... A huszonötézer lakosú városban nem lakik annyi vadász, hogy eltarthatna egy ilyen üzletet, így aztán – mivel három megye határa van húsz kilométeren belül – a vásárlók összetétele igen tarka, mind a négy megyéből vannak alkalmi és törzsvevők. A bolt eddigi profilja kizárólag a vadászati felszerelések forgalmazására korlátozódott, ám tervben van más tevékenység elindítása is, elsősorban a vadászati forgalom erős igényhez kötöttsége miatt. Tudatosan nem kötelezte el magát egyetlen nagyke-

reskedelmi hálózathoz sem, elve az, hogy a hazai kínálatból mindig a legjobb árut szerezze be, s tartsa a boltjában, s megold minden egyéni igényt, bármilyen különleges kaliberről, márkáról is legyen szó. Ennek jegyében sok használt fegyvert forgalmaz, mindig lehet nála találni egy-két „finom úri holmit” (legutóbb is néhány remek mívű angol agyas belga puskát „próbálhattam fel”, bármelyiket szívesen tartanám a fegyverszekrényemben...) Ördög Ákos 1988 óta vadászik, az egyik legaktívabb, szinte „gyihos” szalonkázója a környéknek, sokszor előfordult, hogy barátaival végig „kísérte” a szalonka vonulását Sellyétől Lónyáig. Apróvadás tagsága a helyi Aranyfácán Vt.-nél van 1992 óta, míg nagyvadra a Domoszlói Bányász Vadásztársaság tagjaként vadászik.

Somfalvi

VADÁSZÉKSZEREK
 ifj. Marek József ötvösmester
 2000 Szentendre, Előd u. 11.
 Tel./fax: 36 26 311 342, Mobil: 36 30 9130 378
 MEGRENDELÉSÉT POSTÁN IS FELADHATJA!

TOYOTÁJÁHOZ VADÁSZATOT ADUNK!

HA ÖN AZ AUTÓ GÖBÖLŐS-NÉL VÁSÁROLJA MEG TOYOTÁJÁT, ÚGY EGY ÉVRE SZÓLÓ NAGYVADÁSZATI LEHETŐSÉGET ADUNK ÚJ AUTÓJA MELLÉ AJÁNDÉKBA A VÉRTESBEN. A RÉSZLETEKRŐL ÉRDÉKLŐDJÖN SZALONJAINKBAN VAGY TELEFONON

Bemutatóterem és márkaszerviz:
 2800 Tatabánya, Környei út 33.
 Tel.: 34/512-870, fax: 34/512-878.
 2900 Komárom, Igmándi út 63.
 Tel.: 34/540-303

HOTEL LIDO
 H-8314 Vonyarcvashegy, Arany J. u. 9. - Telefon/fax: (36-83) 349-513
 Telefon: (36-83) 348-036, 348-037 - Mobil: 06-30/947-0649

ÁRAJÁNLAT
 Belföldi családok részére üdülés a
 HOTEL LIDO-ban a 2003-as szezonban
 1 hetes üdülés 7 éjszaka (szombattól-szombatig)

2 ágyas szoba reggelivel	8 500 Ft/nap (2 fő)	59 500 Ft/hét (2 fő)
3 ágyas szoba reggelivel	9 700 Ft/nap (3 fő)	67 900 Ft/hét (3 fő)
4 ágyas szoba reggelivel	11 600 Ft/nap (4 fő)	81 200 Ft/hét (4 fő)

Külön reggeli: 750 Ft/fő, félpanzió: 1 500 Ft/fő

A HOTEL LIDO a Balaton északi partján, Keszthelytől 6, Hévíztől 10 kilométerre található. Vonyarcvashegyen. Kétcsillagos szálloda, 39 szobával, melyekhez fürdőszoba és balkon tartozik. Szobáiban műholdas programokkal színes TV, telefon van, igény szerint hűtőszekrényt biztosítunk. Országos gépkocsiparkoló az udvarban.

A szállodában söröző, biliárd és játéktér, valamint kondicionált terem várja vendégeinket. A szálló kertjében fűtött fürdőmedence áll vendégeink rendelkezésére.

A Balatonról 200 méterre fekszik, jól felszerelt és részben homokos strandja igen kedvelt.

A környék számtalan kirándulási lehetőséget kínál: Afrika múzeum - Sümegi vár - Badacsony - Szigliget - Hévíz tófürdő.

Sportolási lehetőségek:
 Tenisz - Szörfözés - Vízimotor - Strand röplabda - Lovaglás - Sportlövészet - Asztalitenisz

KEDVEZMÉNYEINK, SZOLGÁLTATÁSAINK:

- 4 éves korig minden ingyenes,
- 4-12 éves korig 20 százalékos kedvezményt adunk a ráeső részből,
- Előzetes egyeztetés után vadászati lehetőséget biztosítunk
- A HÉVIZI TÓFÜRDŐBE a szálloda autóbusszával ingyen szállítjuk vendégeinket,
- Konferencia szervezésével állunk rendelkezésre 100-120 személy részére.

ELLÁTÁS

- büféasztalos reggeli
- három fogásos vacsora (leves, főétel, sütemény vagy gyümölcs)
- a szobák érkezéskor 14 órától, távozáskor 10 óráig állnak rendelkezésre.

Jelentkezni lehet: a HOTEL számain illetve a 06 30 947-0649-es mobiltelefonon.

TRADE FEGYVERÜZLET
Bana
 1077 Budapest, Wesselényi u. 74. Tel.: 322-4002 Fax: 342-2753
 Nyitva: H-Cs 8.30-17.00, P 8.30-14.30

A német Karl Kaps távcsövek magyarországi képviselője.
 Bevezető árak, kiváló minőség, 30 év garancia!

Beretta budapesti márkabolt.
 Akciós árak!

Magyar sörétes löszervásár:
 vadászlőszerek: **40 Ft/db**
 extra vadászlőszerek: **48 Ft/db**

Új és bizományos fegyverek széles választéka

30 éve a vadászok szolgálatában

30 éve a vadászok szolgálatában

Vaddisznóhajtás?!

SEMMI AKADÁLYA!

Ha a **NISSAN** jól bevált **TERRANO**, **X-TRAIL**, **PATROL** vagy **PICKUP** terepjárói közül az Önnek leginkább megfelelőt kiválasztva azt nálunk november végéig megvásárolja, **vendégül látjuk egy remek hangulatú vaddisznóhajtáson!** Keressen fel minket, szívesen tájékoztatjuk minden részletről!

Nissan terepjáró
semmi akadálya

Ajánlott kenőanyagok:

Mobil 1

SUMMIT AUTÓ RT.

Budapest IX., Máriássy u. 5. • Telefon: (1) 455-1111

